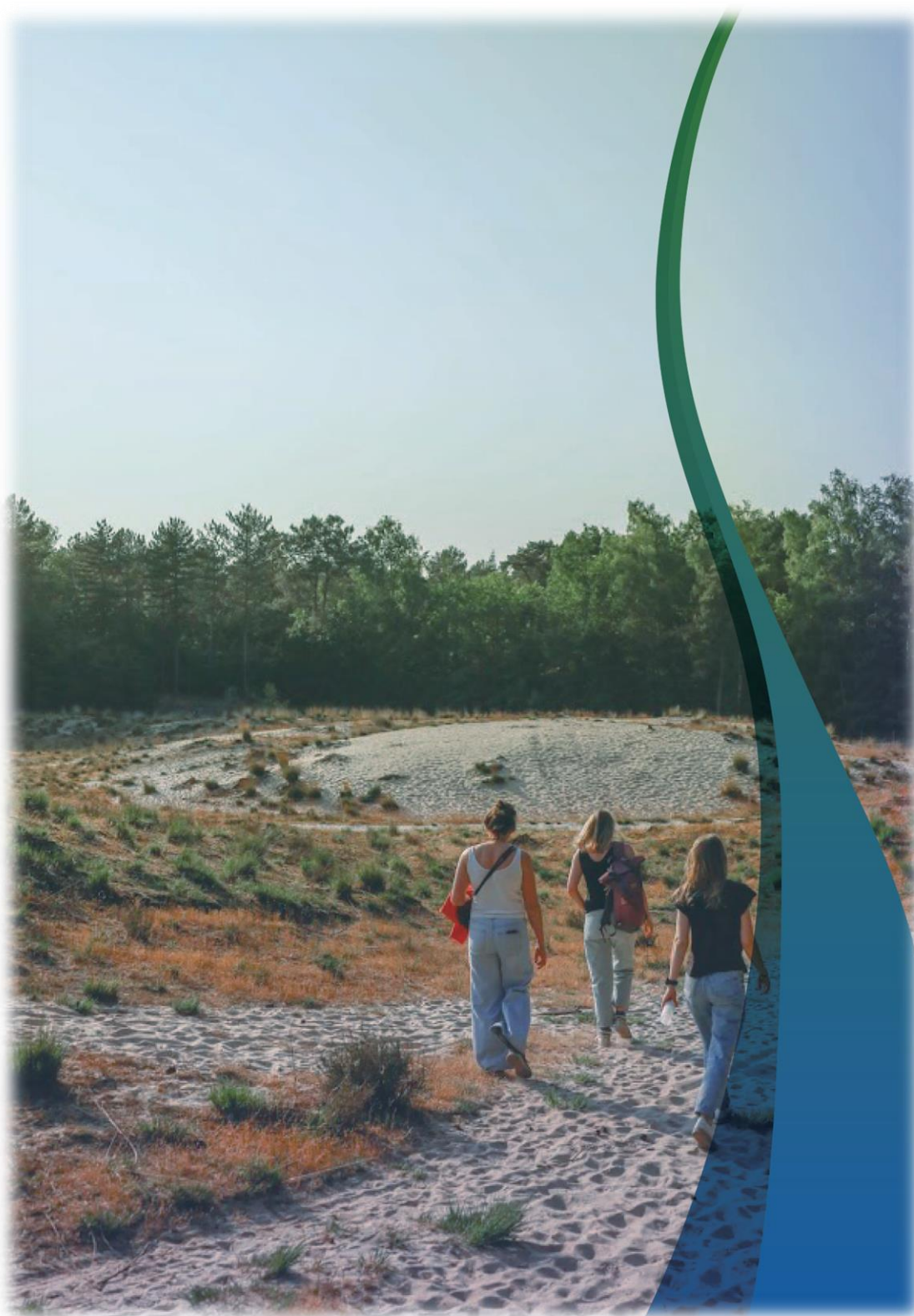

Programmabegroting 2026

7 oktober 2025

Inhoudsopgave

VOORWOORD	5
SAMENVATTING	6
ORGANISATIE	12
PROGRAMMA 1. SOCIAAL DOMEIN.....	15
1.1 SOCIALE VEERKRACHT.....	17
1.2 INTEGRALE TOEGANG SOCIAAL DOMEIN.....	18
1.3 WERK EN INKOMEN	19
1.4 MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING	20
1.5 ZORG VOOR JEUGD EN SOCIALE VEILIGHEID	21
1.6 GEZONDHEID EN SPORT	22
1.7 ONDERWIJS	23
1.8 NIEUWE INVESTERINGEN	24
1.9 INDICATOREN	25
PROGRAMMA 2. RUIMTE	32
2.1 RUIMTELIJKE ORDENING EN BOUWZAKEN	33
2.2 GRONDBELEID	35
2.3 RECREATIE EN TOERISME	36
2.4 SPORT EN EVENEMENTEN	37
2.5 NIEUWE INVESTERINGEN	38
2.6 INDICATOREN	40
PROGRAMMA 3. LEEFOMGEVING	42
3.1 LANDSCHAP EN NATUUR	43
3.2 MILIEU EN DUURZAAMHEID	44
3.3 BEHEER OPENBAAR GEBIED	45
3.4 VERKEER EN VERVOER	46
3.5 MONUMENTEN EN CULTUUR.....	47
3.6 BURGER- EN OVERHEIDSPARTICIPATIE.....	48
3.7 GEMEENTELIJKE GEBOUWEN EN ACCOMMODATIES	49
3.8 NIEUWE INVESTERINGEN	50
3.9 INDICATOREN	53
PROGRAMMA 4. ECONOMIE.....	55
4.1 WERKGELEGENHEID	56
4.2 MIDDENSTAND EN WINKELGEBIEDEN	57
4.3 BEDRIJVENTERREINEN	58
4.4 AFVALINZAMELING	59
4.5 AVIOLANDA	60
4.6 NIEUWE INVESTERINGEN	61
4.7 INDICATOREN	62
PROGRAMMA 5. BESTUURSKRACHT	67

5.1 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	68
5.2 HANDHAVING	69
5.3 DIENSTVERLENING EN BURGERZAKEN	70
5.4 SAMENWERKEN EN BESTUREN	71
5.5 FINANCIËN	72
5.6 BELASTINGEN EN HEFFINGEN	73
5.7 INFORMATIEVOORZIENING EN AUTOMATISERING	74
5.8 OVERHEAD	75
5.9 PERSONEEL EN ORGANISATIE	76
5.10 COMMUNICATIE.....	77
5.12 NIEUWE INVESTERINGEN	78
5.13 INDICATOREN	80
PARAGRAFEN	86
PARAGRAAF 1 OPGAVEN	87
PARAGRAAF 2 LOKALE HEFFINGEN	94
PARAGRAAF 3 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	108
PARAGRAAF 4 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	116
PARAGRAAF 5 FINANCIERING	119
PARAGRAAF 6 BEDRIJFSVOERING	123
PARAGRAAF 7 VERBONDEN PARTIJEN	129
PARAGRAAF 8 GRONDBELEID	140
PARAGRAAF 9 WET OPEN OVERHEID	145
OVERZICHTEN	146
OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	147
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN NAAR PRODUCT 2025-2029	151
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2025-2029 NAAR TAAKVELDEN	154
GEPROGNOSTICEERDE BALANS	157
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	159
BIJLAGEN	160
A. OVERZICHT LOPENDE INVESTERINGEN	161
B. RESERVES EN VOORZIENINGEN	174
C. SUBSIDIEOVERZICHT	177
AFKORTINGENLIJST	178

Voorwoord

Geachte lezer,

Voor u ligt de Programmabegroting 2026 met een meerjarenperspectief voor de periode 2027-2029. Het is de laatste begroting van de bestuursperiode 2022-2026.

Hiermee markeert deze begroting ook de start van een nieuwe bestuursperiode die na de verkiezingen van 18 maart 2026 aanbreekt.

Deze begroting biedt in de basis een gezond financieel meerjaren perspectief voor de nieuwe bestuursperiode met een goede vermogenspositie voor onze gemeente.

Het is inmiddels een goed gebruik dat bij de overgang naar een nieuwe bestuursperiode het college een beleidsarme begroting aan de gemeenteraad aanbiedt. Dit geeft zowel het nieuwe college als de nieuwe gemeenteraad de gelegenheid om voor de nieuwe bestuursperiode nieuwe ambities te formuleren. Deze begroting biedt die mogelijkheden.

Het jaar 2026 werd aanvankelijk landelijk nog aangeduid als het 'ravijnjaar'. Er is echter door het kabinet voorzien in aanvullende financiering. Thans spreekt men van een verschuiving van het 'ravijnjaar' naar 2028. Het meerjaren perspectief van deze begroting toont voor 2028 voor onze gemeente een licht positief saldo. Financieel kunnen we de toekomst daarom met vertrouwen tegemoet zien.

Op 18 maart 2026 zijn de gemeenteraadsverkiezingen. Tot die tijd werken we door aan het realiseren van de ambities en doelstellingen van het huidige collegewerkprogramma.

Voor mij is dit de eerste keer dat ik als wethouder financiën, namens het college van burgemeester en wethouders, de begroting mag aanbieden aan de Woensdrechtse gemeenteraad.

Via deze weg dank ik eenieder die bijgedragen heeft aan de totstandkoming van de Programmabegroting 2026.

Namens het college van burgemeester en wethouders,

mr. M.J.A. (Maikel) van der Poel
Wethouder Financiën

Hoogerheide, 7 oktober 2025

Samenvatting

Inleiding

Hierbij presenteert het college u de programmabegroting voor 2026 en het meerjarenperspectief voor de periode 2027-2029.

Onderstaand treft u per programma een samenvatting op inhoud aan. Daarna wordt op beknopte wijze de totstandkoming van de begrotingssaldi voor 2026-2029 gepresenteerd. Voor een meer gedetailleerde beschrijving en uitsplitsing in baten en lasten per product verwijzen we u graag naar de programma's verderop in deze begroting.

Tot slot vindt u in deze samenvatting een korte weergave van de gevolgen van deze programmabegroting voor de weerstandsratio, de lastenontwikkeling voor onze inwoners en het subsidieplafond.

Programma 1 Sociaal Domein

Naast dat het hulp- en ondersteuningsaanbod voor onze inwoners de komende jaren op niveau moet blijven, staat de ontwikkeling van Vraagwijzer Woensdrecht centraal. De realisatie van Vraagwijzer Woensdrecht krijgt via twee ontwikkellijnen vorm:

1. Ontwikkellijn Uitvoering: Het via een inwoner-ondersteuningsplan sturen en procesregie voeren op de bijdrage van partners in het voorliggend veld en aanbieders van maatwerkvoorzieningen;
2. Ontwikkellijn Organiseren Aanbod: Koppeling voorliggend aanbod en maatwerkvoorzieningen (ten behoeve van op- en afschaling hulp en ondersteuning).

Daarnaast bieden we een samenhangend pakket van trajecten aan zoals arbeidsmatige dagbesteding, ontwikkel- en re-integratietrajecten en sociale activering zodat inwoners in een sluitende keten worden ondersteund. Ook zetten we stappen in de uitvoering van het nieuwe Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting.

Deze ambities realiseren we samen met onze maatschappelijke partners.

Programma 2. Ruimte

Om het tekort van woningen op de woningmarkt tegen te gaan, blijft Woensdrecht de komende jaren investeren in de realisatie van extra woningen verdeeld over de kernen. We houden daarbij oog voor de behoefte die er is bij onze eigen inwoners. Eigen grond wordt aangewend om woningen te ontwikkelen. Hiertoe zullen nieuwe grondexploitaties worden vastgesteld. Met particuliere initiatiefnemers worden anterieure overeenkomsten aangegaan. Daarnaast worden afspraken gemaakt met woningcorporaties als het gaat om het aandeel huurwoningen en het stimuleren van de verduurzaming van de woningvoorraad.

Sinds 1 januari 2024 vormt de Omgevingswet het wettelijke kader voor de fysieke leefomgeving. De wet regelt alles voor de ruimte waarin we wonen, werken en ontspannen. Onder de Omgevingswet kunnen we ruimtelijke plannen mogelijk maken met een omgevingsplan. Het omgevingsplan vervangt uiterlijk 31 december 2029 alle bestemmingsplannen in de gemeente.

Het stikstofprobleem remt de woningbouw sterk af, omdat natuurregels projecten blokkeren of vertragen. Als er geen oplossing komt voor het stikstofprobleem, stapelt het woningtekort verder op en is het de vraag of het doel om woningen te realiseren gehaald wordt.

Op het gebied van recreatie en toerisme blijven we investeren in aansprekende evenementen die bijdragen aan de merkontwikkeling van Woensdrecht. Met recreatieondernemers wordt samen nagedacht over initiatieven om meer recreanten en toeristen aan onze gemeente te binden. Daarbij wordt ingezet op verbetering van verblijfsvoorzieningen, buitenruimte, gastvrijheid, bereikbaarheid en promotie. In regionaal verband wordt samengewerkt aan versterking van de Brabantse Wal en de Stedelijke Regio West Brabant (SRWB).

Woensdrecht blijft zich profileren als wandel-, fiets- en wielergemeente. Wielerevenementen willen we blijven ondersteunen en de fietsvoorzieningen, zoals MTB-netwerk en routenetwerk, zijn van een aantrekkelijk niveau. Daarnaast faciliteren we ook andere sporten in onze gemeente.

Programma 3. Leefomgeving

Woensdrecht is de groene gemeente op de Brabantse Wal en heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Vanuit de nieuwe visie op duurzaamheid inclusief een uitvoeringsprogramma die eind 2024 zijn vastgesteld werken we aan doelen om de gemeente in 2050 energie- en klimaatneutraal te maken.

We kijken wat we als gemeente zelf kunnen doen in de openbare ruimte en en houden bij de inkoop van diensten en werken indien mogelijk rekening met duurzaamheidsaspecten. Hierin vervullen we een voorbeeldfunctie. Het gemeentelijk vastgoed en de gemeentelijke accommodaties worden zo energieneutraal mogelijk gemaakt volgens het 'BENG' (bijna energieneutraal) of 'ENG' (energieneutraal) uitgangspunt. Op basis van wijkscans gaan we kijken welke wijken kansrijk zijn voor een snelle transitie naar aardgasvrij. Daarnaast zoeken we nadrukkelijk de samenwerking op met onze inwoners, verenigingen, ondernemers en bedrijven. Met subsidies vanuit het Rijk stimuleren we energiebesparing en verduurzaming bij inwoners en bereiken we ook de kwetsbare huishoudens.

De agrarische sector is onlosmakelijk verbonden met ons landschap. Daar moet ruimte voor blijven. We realiseren ons dat het verminderen van stikstofuitstoot noodzakelijk is, maar we zijn tegen een gedwongen uitkoop van onze agrariërs. We zetten in op maatwerk.

Op het gebied van mobiliteit zoeken we naar innovatieve toepassingen met betrekking tot het stimuleren van elektrisch vervoer en de aanleg van een snelfietspad.

Programma 4. Economie

De gemeente Woensdrecht ligt strategisch tussen de havens van Antwerpen, Moerdijk en Rotterdam en is daardoor aantrekkelijk voor bedrijvigheid. Grote werkgevers, met name in de luchtvaartgebonden onderhoudssector, zijn hier gevestigd. Het midden- en kleinbedrijf is essentieel voor de leefbaarheid van onze kernen. Een goede relatie tussen gemeente en ondernemers is hierbij belangrijk.

Lokaal ondersteunen we starters en versterken we het netwerk met ondernemers om samenwerking te bevorderen. We werken vanuit de economische visie en stimuleren afstemming tussen onderwijs, overheid en bedrijfsleven om de arbeidsmarkt beter te laten functioneren. Ook intensiveren we de samenwerking met Vlaamse en Nederlandse netwerkorganisaties.

Regionaal werken we samen met RWB, REWIN, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven. Via de Stedelijke Regio West Brabant versterken we de economische structuur van West-Brabant.

Met Saver N.V. richten we ons op betere afvalscheiding en het terugdringen van restafval, ondersteund door educatieve initiatieven voor inwoners.

De luchtvaartsector vervult met Hive Aerospace Collective en de Vliegbasis Woensdrecht een centrale rol in onze werkgelegenheid en is daarmee een topsector voor onze economie. De campusontwikkeling richt zich op samenwerking tussen Defensie, bedrijfsleven en onderwijs, met aandacht voor innovatie (o.a. composieten en drones), scholing, werkgelegenheid, bereikbaarheid, huisvesting en leefomgeving (Bekwaam, Baan en Bestaan). Hiervoor is samen met partners een Human Capital Agenda 2.0 opgesteld.

Programma 5. Bestuurskracht

Als bestuurskrachtige gemeente wil Woensdrecht ook de veerkracht van de gemeenschap optimaal ondersteunen. De lokale overheid moet luisteren en samenwerken om in te kunnen spelen op de dynamiek in haar omgeving. Dat betekent dat onze dienstverlening op orde moet zijn. Iedereen - bestuurders, relaties, inwoners en medewerkers - moet zich welkom voelen in Woensdrecht.

We zetten in op samenwerking in de regio om met name kansen te benutten die regionale plannen en agenda's ons bieden.

Het college geeft in samenwerking met de gemeenteraad invulling aan de eigen beleidsprioriteiten. Deze beleidsprioriteiten zijn samengevat in het Collegewerkprogramma 2022-2026 "Stabiel en daadkrachtig voor Woensdrecht".

We zijn ons bewust van de dynamiek in de omgeving en de risico's en kansen die deze met zich meebrengt. Daarom blijven we alert op onze rechtmatigheid, integriteit, financiële controle en blijven we investeren in onze medewerkers en in goed werkgeverschap.

Budgetrecht van de raad

Op grond van de 'Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2025' autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de totale baten en lasten per programma (art 5.1). Deze zijn aan het begin van elk programma in tabelvorm weergegeven. Het college verdeelt de door de raad op programmaniveau vastgestelde middelen over de producten. Daarbij houdt het college zowel rekening met regulier werk als met de geactualiseerde ambities uit het collegewerkprogramma. Binnen ieder programma treft u per product een tabel aan die de toedeling over de producten weergeeft. Daarnaast informeren wij u op programmaniveau over nut en noodzaak van de voorgenomen nieuwe investeringen. Bij de begrotingsbehandeling kan de raad aangeven van welke nieuwe investeringen zij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wenst te ontvangen. Het totaal van de nieuwe investeringen wordt bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd (art. 5.2).

Financieel meerjarenperspectief

Belangrijk uitgangspunt bij de realisatie van onze doelstellingen en effecten is het voeren van een goed financieel beleid om een sluitende (meerjaren) begroting 2026 te realiseren met een in financieel opzicht gezond meerjarenperspectief. Met het huidige meerjarenperspectief zijn we daar als college in geslaagd.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings- wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten							
1. Sociaal Domein	8.675.093	957.926	9.633.019	9.307.082	9.803.079	9.528.392	9.427.342
2. Ruimte	2.657.190	-334.229	2.322.961	2.627.360	915.817	926.801	933.871
3. Leefomgeving	2.819.721	1.000.400	3.820.121	3.792.702	3.850.888	3.850.888	3.850.888
4. Economie	3.320.095	60.708	3.380.803	3.539.035	3.539.035	3.539.035	3.531.830
5. Bestuurskracht	49.765.009	9.465.281	59.230.290	59.517.405	54.651.366	51.772.173	52.528.646
Totaal Baten	67.237.108	11.150.086	78.387.194	78.783.584	72.760.185	69.617.289	70.272.577
Lasten							
1. Sociaal Domein	-36.504.832	-1.298.022	-37.802.854	-38.629.707	-38.749.375	-38.036.872	-38.160.747
2. Ruimte	-2.704.238	-2.106.331	-4.810.569	-2.791.724	-2.072.373	-2.691.371	-2.201.611
3. Leefomgeving	-8.097.147	-1.184.805	-9.281.952	-9.160.241	-9.074.153	-8.990.683	-8.861.985
4. Economie	-2.979.555	-106.064	-3.085.619	-3.258.605	-3.237.527	-3.238.057	-3.238.386
5. Bestuurskracht	-16.411.910	-6.128.330	-22.540.240	-23.911.723	-18.353.006	-16.612.651	-16.701.995
Totaal Lasten	-66.697.682	-10.823.552	-77.521.234	-77.752.000	-71.486.434	-69.569.634	-69.164.724
Saldo	539.426	326.534	865.960	1.031.584	1.273.751	47.655	1.107.853
Onttrekkingen							
5. Bestuurskracht	1.602.220	4.044.977	5.647.197	1.419.437	1.679.156	972.891	688.290
Stortingen							
5. Bestuurskracht	-1.898.444	-1.371.627	-3.270.071	-1.644.549	-874.601	-272.101	-180.101
Mutaties reserves	-296.224	2.673.350	2.377.126	-225.112	804.555	700.790	508.189
Resultaat	243.202	2.999.884	3.243.086	806.472	2.078.306	748.445	1.616.042

Verloop meerjarenperspectief sinds Perspectievennota 2026-2029

In de volgende tabel wordt zichtbaar gemaakt hoe het begrotingssaldo gewijzigd is ten opzichte van de op 3 juli 2025 door de gemeenteraad vastgestelde Perspectievennota 2026-2029.

Overzicht begrotingssaldo		2025	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo Perspectievennota 2026-2029		560.961	638.461	1.308.317	704.311	1.592.877
<i>Structureel</i>		<i>745.961</i>	<i>673.910</i>	<i>762.865</i>	<i>1.178.818</i>	<i>1.277.273</i>
Ontwikkelingen met effect > 50.000 euro						
A	Financiële tussenrapportage Tweede kwartaal 2025 (besluit gemeenteraad 18-09-2025) (excl. Meicirculaire 2025)	2.700.556	0	0	0	0
B	Opgave Stedelijke Ontwikkeling (besluit b&w 08-07-2025)	-	-117.212	-117.212	-117.212	-117.212
C	Herijking Integraal HuisvestingsPlan (besluit gemeenteraad 18-09-2025)	-	140.015	584.066	-66.802	-109.721
D	Doorrekening Personeelsstaat op basis van nieuwe CAO	-	-330.285	-272.080	-265.497	-265.497
E	Effect nieuwe contracten Wmo	-	179.200	179.200	179.200	179.200
F	Indexering lokale heffingen en leges, waaronder toepassing inflatiecorrectie 3,12% (Consumentenprijsindex juni 2025)	-	348.096	352.286	355.865	421.327
G	Septemercirculaire 2025*	485.203	-21.259	-9.899	-34.953	-2.027
H	MJOP Buitensportaccommodaties (Besluit gemeenteraad 18-09-2025)	-15.866	-39.951	-27.105	-35.445	-105.591
X	Totaal overige mutaties < 50.000 euro + regulier Staatwerk Programmabegroting 2026	-2.565	9.407	80.733	28.978	22.686
Geactualiseerd Begrotingssaldo		3.728.289	806.472	2.078.306	748.445	1.616.042
Correctie voor incidentele baten en lasten om het structureel saldo te kunnen bepalen**			382.000	-179.000	525.000	-14.000
Geactualiseerd structureel saldo		3.728.289	1.188.472	1.899.306	1.273.445	1.602.042

*) Wordt voor 2025 verwerkt in de begrotingswijziging bij de Financiële tussenrapportage derde kwartaal 2025

**) Door alle incidentele baten en lasten uit de begroting te filteren resteert het structureel saldo waarop de toezichthouder toetst.

Leeswijzer: In 2026 zijn de incidentele lasten hoger dan de incidentele baten. Per saldo betekent dit een incidenteel te kort van 382.000 euro.

Als we dit tekort uit de begroting filteren stijgt het saldo met 382.000 euro. Dit resulteert in een geactualiseerd structureel saldo van € 1.188.472

Zie voor verdere specificatie het Overzicht van incidentele baten en lasten.

Weerstandratio

De weerstandratio wordt berekend door het geraamde weerstandsvermogen te delen door het totaal aan geraamde risico's. Dit leidt tot een waarde van de weerstandratio per 31-12-2026 van 4,6

Voor verdere details over de totstandkoming van de ratio verwijzen we graag naar Paragraaf 3: Weerstandvermogen en risicobeheersing.

Onze gemeente Woensdrecht streeft naar een weerstandratio die beoordeeld wordt als ruim voldoende. In deze Programmabegroting 2026 wordt deze doelstelling ruimschoots gehaald.

Weerstandratio	Beoordeling
Groter dan 2.0	Uitstekend
1,4 tot 2.0	Ruim Voldoende
1.0 tot 1.4	Voldoende
0.8 tot 1.0	Matig
0.6 tot 0.8	Onvoldoende
Kleiner dan 0.6	Ruim Onvoldoende

Lastenontwikkeling

Woensdrecht kent een gemiddeld belastingniveau. De COELO-Atlas 2025, die voor alle Nederlandse gemeenten een vergelijking maakt van de woonlasten, bevestigt dit beeld. De woonlasten worden gedefinieerd als het totaal van de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Van de 346 binnengemeentelijke tariefgebieden in Nederland staat Woensdrecht op plaats 85. Er zijn dus 84 gemeenten die lagere woonlasten hebben en 261 met hogere woonlasten.

Subsidieplafond

Op grond van de 'Algemene Subsidieverordening gemeente Woensdrecht 2023' stelt de raad jaarlijks het subsidieplafond vast. Dit plafond is verruimd door de introductie van de subsidieregeling Cultuureducatie met kwaliteit, de nieuwe subsidieverstreking voor het Natuurpodium en door indexeringen van zowel budget- als waarderingssubsidies. Voor 2026 bedraagt het totale subsidieplafond hierdoor € 2.405.653. Daarnaast is er jaarlijks een bedrag van € 8.143 beschikbaar voor de subsidieregeling Eenmalige subsidies Woensdrecht.

Organisatie

Gemeenteraad

In 2022 is in Woensdrecht een coalitie, bestaande uit ABZ, CDA en D66 gevormd. Het coalitieakkoord heeft de titel "Stabiel en daadkrachtig voor Woensdrecht" meegekregen.

De voorzitter van de gemeenteraad is Dhr. drs. J.J.C. Adriaansen (burgemeester) en de griffier is Dhr. drs. D.J.M. van Bunder.

De verdeling van de 19 zetels in de gemeenteraad van Woensdrecht is hieronder weergegeven. Het eerstgenoemde raadslid per partij is de fractievoorzitter.

Algemeen Belang Zuidwesthoek (ABZ) - 8 zetels

Mevr. M.E. de Lange., Dhr. M.R.G. Adriaansen, Dhr. M.M.E. van Eekeren, Dhr. A.P.C.M. Gelten, Dhr. C.A.J.M. Rommens, Dhr. B. de Waal, Mevr. A.P.A. Nuijes en mevr. A. L. Kools.

CDA Woensdrecht - 4 zetels

Mevr. M.H.C.F. Michielsen-Goyvaerts, Dhr. L.J.C.L. de Vos, Dhr. E.C.M. van Wezel en dhr. L.L.J. Kuijlen

D66 Woensdrecht - 2 zetels

Dhr. G. Janssen en Mevr. V.M.H. Hoeks-Verkuijl

Alle Kernen Troef (AKT) - 2 zetels

Dhr. A.M. Mathijssen en de Dhr. L.M. Bolders

VVD Woensdrecht - 2 zetels

Dhr. M. Bakker en Dhr. M.P. Groffen

PvdA Woensdrecht - 1 zetel

Mevr. T. van Honschoten

Werkwijze gemeenteraad

Ter voorbereiding op de vergaderingen van de gemeenteraad zijn drie raadscommissies ingesteld, de opinieraden voor Ruimte, Samenleving en Bestuur.

Aansluitend aan de opinieraad Bestuur wordt een besluitraad gehouden. Dit is een officiële vergadering van de raad, waarin besluiten worden genomen over die voorstellen, die als A-voorstel (zogenoemde hamerstukken) zijn aangemerkt. Alle andere besluiten worden genomen in een raadsvergadering.

College van burgemeester en wethouders en portefeuillevdeling

Het college van Woensdrecht bestaat uit de burgemeester en vier wethouders. Het college vergadert wekelijks op dinsdag. De gemeentesecretaris, dhr. ing. P.A.C. Bogers, is naast directeur van de ambtelijke organisatie ook secretaris van het college. De secretaris is als adviseur aanwezig bij de wekelijkse collegevergaderingen. Het college bestaat uit:

Burgemeester:

- Dhr. drs. J.J.C. Adriaansen
Openbare orde en veiligheid, Dienstverlening en burgerzaken, Regionale samenwerking waaronder veerkrachtig bestuur op de Brabantse Wal, verbonden partijen, Communicatie en externe oriëntatie, Bestuurlijke en juridische zaken, Aviolanda, Handhaving, Personeel en organisatie, informatieveiligheid en privacy, Informatisering en automatisering.

Wethouders

- Dhr. M.P.M. Schuurbiers (1e locoburgemeester)
Ruimtelijke ontwikkeling (Omgevingswet, Bouwzaken inclusief vergunningen), Volkshuisvesting en Wonen, Toerisme en recreatie, branding Brabantse Wal, Evenementen en Sport.
- Dhr. T.J.W. de Heer (2e locoburgemeester)
Milieu en duurzaamheid, energie- en warmtetransitie, Leefbaarheid en inclusiebeleid, Burgerparticipatie en burgerinitiatieven/overheidsparticipatie inclusief dorpsplatforms, Verkeer en vervoer, mobiliteit, Economische zaken (bedrijven, middenstand en winkelgebieden, bedrijventerreinen), Afvalinzameling en hergebruik.
- Dhr. A.C.M. Buijsen (3e locoburgemeester)
Onderwijs (inclusief voor- en vroegschoolse activiteiten/leerplicht/speciaal en passend onderwijs), Onderwijshuisvesting, Integraal jeugdbeleid, Welzijn, Subsidiebeleid, Sociale zaken (arbeidsmarktbeleid, waaronder Participatiewet, armoedebelief en schuldhulpverlening), Zorg, Wet maatschappelijke ondersteuning, Volksgezondheid en Integrale toegang.
- Dhr. mr. M.J.A. van der Poel (4e locoburgemeester)
Beheer en onderhoud van het openbaar gebied, Financiën, Grondexploitaties en grondverkoop, Belastingen en heffingen, Inkoop- en aanbestedingsbeleid, centrale inkoop, Erfgoed, Cultuur en monumenten, DID/Archieven, Accommodatiebeleid en sportcomplexen, Landschap, natuur en de Groene Agenda.

Managementteam (MT)

Algemeen directeur (voorzitter): Dhr. ing. P.A.C. Bogers

In december 2023 heeft het college van burgemeester en wethouders ingestemd met de organisatieaanpassing als uitvloeisel van de organisatieontwikkeling. Onderdeel van de aanpassing is het terugbrengen van het aantal managementlagen van twee naar één.

Het managementteam bestaat met ingang van 2024 uit de algemeen directeur/gemeentesecretaris en de managers van de teams. Als manager van hun team zijn de managers verantwoordelijk voor het integraal management binnen hun team. Als lid van het managementteam dragen zij bij aan de concernsturing.

Adviseur van het bestuur en het MT is:

Concerncontroller: dhr. W. Zaal BBA CPC

Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad (OR) van de gemeente Woensdrecht bestaat uit 7 personen (max. aantal) en wordt ambtelijk ondersteund door een secretaris.

De OR zal voor 2026 de focus leggen op de volgende speerpunten:

- Opvolging resultaten MTO;
- Communicatie met de achterban;
- ARBO-beleid;
- Binden, boeien en behouden van personeel.

Programma 1. Sociaal Domein

Inleiding

Voor de lopende collegeperiode heeft het college voor het sociaal domein drie pijlers vastgesteld. De motivatie voor juist deze drie vindt u in het collegewerkprogramma 2022-2026: "Stabiel en daadkrachtig voor Woensdrecht."

Aan elke pijler hebben we een hoofddoelstelling toegevoegd die voor het sociaal domein voor de komende collegejaren relevant is en waar we richtinggevend op sturen. Hieronder staan de drie pijlers en de drie hoofddoelstellingen.

- We behouden wat met zorg en aandacht is opgebouwd
We voeren onderhoud uit op het bestaande beleid en blijven voldoen aan wettelijke verplichtingen en kaders. Als blijkt dat het beter kan of moet, zetten we in op verbetering.
- Hulp en ondersteuning zijn slim verbonden: vraagwijzer Woensdrecht
Op- en afschaling van hulp en/of ondersteuning wordt nog beter ingericht: niet alleen via gecontracteerde hulp en ondersteuning, maar ook met inzet en waardering van sociale netwerken, ervaringsdeskundigheid en burgerinitiatieven.
- Samenwerken

Samenwerking levert een toevoeging aan de kwaliteit van ons lokale zorglandschap. Afspraken met partners ondersteunen elkaar: het sociaal netwerk van onze inwoners, ingekochte maatwerkvoorzieningen en sociale basisvoorzieningen.

Programmabegroting 2026

De diverse beleidsonderdelen (gebaseerd op de productenstructuur) hebben we vertaald in onderliggende doelstellingen, die in relatie staan tot de hierboven beschreven hoofddoelstellingen en de in 2026 te nemen maatregelen. Via de reguliere P&C-cyclus informeren wij u over de realisatie van deze subdoelstellingen.

2026 en verder

Naast de kwantitatieve verantwoording in de reguliere P&C-cyclus, houden we de komende jaren aandacht voor de kwalitatieve ontwikkeling van het beleid dat we voeren en de maatregelen die we jaarlijks nemen. Hierbij is het uitgangspunt dat het zorglandschap relevant voor onze inwoners blijft en dicht bij hen is georganiseerd. De hierboven beschreven hoofddoelstellingen zijn daarom 'massief' en fungeren als leidend kompas.

Tot slot

We kijken er naar uit om de komende periode - samen met u - ons hoofd, hart en handen in te zetten voor jonge en oude (tijdelijke) inwoners die hulp en ondersteuning nodig hebben.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Bij de realisatie van doelstellingen en effecten in het programma Sociaal Domein zijn de volgende organisaties betrokken: Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Brabantse Wal, WVS-Groep, GGD West-Brabant, Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord, Regionaal Bureau Leerplicht, Veilig Thuis West-Brabant, Brede Welzijnsinstelling (BWI), Zorg Inkoop en Informatie Team (ZI2T).

Wat geven we uit aan programma 1. Sociaal Domein?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings- wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	8.675.093	957.926	9.633.019	9.307.082	9.803.079	9.528.392	9.427.342
Lasten	-36.504.832	-1.298.022	-37.802.854	-38.629.707	-38.749.375	-38.036.872	-38.160.747
Saldo	-27.829.739	-340.096	-28.169.835	-29.322.625	-28.946.296	-28.508.480	-28.733.405

1.1 Sociale veerkracht

Wat willen we bereiken?

Een intensievere samenwerking met én tussen onze grootste subsidiepartners.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We gaan verder met het onderzoek om samen met onze grootste subsidiepartners (BWI, WijZijn en MEE) te kijken welke samenwerkingsvorm de komende jaren het meest passend is.
- We blijven in de bibliotheekvoorzieningen investeren zodat we in onze gemeente volwaardige bibliotheken houden die aan de brede maatschappelijke functie voldoen.

Wat willen we bereiken?

We versterken de sociale samenhang en weerbaarheid van onze inwoners, zodat iedereen kan meedoen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We ondersteunen initiatieven die de sociale basis versterken en compenseren verenigingen/stichtingen via indexering, zodat activiteiten ondanks stijgende kosten op peil blijven.
- We stimuleren activiteiten die eenzaamheid tegengaan.
- We investeren in toegankelijke ontmoetingsplekken, waar onze inwoners elkaar kunnen ontmoeten.

Wat geven we uit aan 1.1 Sociale Veerkracht?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	137.572	3.661	141.233	116.550	95.707	95.707	59.553
Lasten	-2.757.041	27.714	-2.729.327	-2.820.126	-2.716.728	-2.722.695	-2.684.024
Saldo	-2.619.469	31.375	-2.588.094	-2.703.576	-2.621.021	-2.626.988	-2.624.471

1.2 Integrale toegang Sociaal Domein

Wat willen we bereiken?

Zorg en ondersteuning zo dicht mogelijk bij het gewone leven organiseren.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We houden de sociale kaart actueel en ontwikkelen hiervoor een aparte website.

Wat willen we bereiken?

In elk dorp is een goedlopend netwerk waarin alle partners deelnemen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We implementeren het advies met betrekking tot Vraagwijzer.

Wat willen we bereiken?

Onze partners in het voorliggend veld werken integraal samen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We geven onze welzijnspartners de opdracht een gezamenlijke subsidieaanvraag 2027-2030 in te dienen om tot een dekkend zorglandschap per dorp te komen.

Wat geven we uit aan 1.2 Integrale toegang Sociaal Domein?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-153.999	-100.999	-254.998	-162.444	-159.960	-157.908	-147.120

1.3 Werk en inkomen

Wat willen we bereiken?

Het vergroten van kansen op werk van inwoners (met afstand tot de arbeidsmarkt).

Wat gaan we daarvoor doen?

- We voorzien in passende trajecten die in een sluitende keten worden aangeboden (arbeidsmatige dagbesteding, ontwikkeltrajecten, re-integratietrajecten en sociale activering).
- We ondersteunen inwoners die vragen hebben met betrekking tot wonen, werken en studeren over de landsgrens.
- We begeleiden inburgeringsplichtige inwoners en leren ze de Nederlandse taal op een niveau waarmee ze zich goed kunnen redden, aangevuld met kennis van de Nederlandse samenleving en gewoontes.

Wat willen we bereiken?

Het voorkomen en aanpakken van armoede en schulden bij inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We investeren in de bekendheid en toegankelijkheid van inkomensondersteunende voorzieningen en we attenderen inwoners op maatregelen die zij zelf kunnen nemen om hun huishoudboekje op orde te houden.
- We signaleren betaalachterstanden bij inwoners vroegtijdig. In samenwerking met ketenpartners bieden we passende ondersteuning.

Wat geven we uit aan 1.3 Werk en inkomen?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	7.511.861	604.553	8.116.414	8.132.563	8.108.242	8.064.970	8.016.984
Lasten	-11.461.852	-1.158.343	-12.620.195	-12.545.442	-12.753.275	-12.794.334	-12.887.613
Saldo	-3.949.991	-553.790	-4.503.781	-4.412.879	-4.645.033	-4.729.364	-4.870.629

1.4 Maatschappelijke ondersteuning

Wat willen we bereiken?

Het op peil houden van de kwaliteit van het productenaanbod Wmo-maatwerkvoorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We implementeren de nieuwe Wmo-contracten huishoudelijke hulp en begeleiding met aandacht voor zorgcontinuïteit.
- We gaan aan de slag met de adviezen van het regionaal onderzoek Wmo-toezicht en borgen deze in de uitvoering.
- We voeren een cliëntervaringsonderzoek uit en richten ons op eventuele verbeterpunten.

Wat geven we uit aan 1.4 Maatschappelijke ondersteuning?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	280.640	0	280.640	282.936	282.936	282.936	282.936
Lasten	-9.774.783	612.930	-9.161.853	-8.901.217	-9.078.254	-9.224.972	-9.237.995
Saldo	-9.494.143	612.930	-8.881.213	-8.618.281	-8.795.318	-8.942.036	-8.955.059

1.5 Zorg voor Jeugd en Sociale Veiligheid

Wat willen we bereiken?

Een jeugdhulpstelsel dat steun biedt aan gezinnen en ook in de toekomst betaalbaar en duurzaam is.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We zetten in 2026 de transitie binnen de gesloten jeugdhulp voort. Dit houdt afbouw van gesloten jeugdhulp in en opbouw van meer passende, kleinschalige voorzieningen. Hiermee sluiten we aan bij landelijke ontwikkelingen.
- We analyseren - minimaal vijf - langlopende zorgpaden van jeugdigen en hun gezinnen om meer inzicht te krijgen op de effectiviteit van de beschikbare en ingezette jeugdhulp.
- We gaan aan de slag met een pilot om op een andere manier de inzet en afronding van hoogcomplexere zorgarrangementen te organiseren, die de administratieve lasten voor gemeenten en zorgaanbieders vermindert.

Wat willen we bereiken?

Het vroegtijdig signaleren en stoppen van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We bouwen aan een Stevig Lokaal Team (0–100 jaar) dat aansluit bij de uitgangspunten van de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming.

Wat willen we bereiken?

Een jeugdhulpregio gebaseerd op een sterke en effectieve samenwerking voor de inkoop van specialistische jeugdhulp.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We gaan verder met de inrichting van een (wettelijk verplichte) gemeenschappelijke regeling jeugd. Hierbij hoort ook de oriëntatie op een bijbehorende uitvoeringsorganisatie.
- We zorgen ervoor dat - totdat de gemeenschappelijke regeling en bijbehorende uitvoeringsorganisatie volledig van kracht zijn - de continuïteit en kwaliteit in de jeugdhulp gewaarborgd blijft.

Wat geven we uit aan 1.5 Zorg voor Jeugd en Sociale Veiligheid?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	0	0	0	0	0	269.735	271.687
Lasten	-7.707.385	-474.707	-8.182.092	-9.712.101	-9.340.921	-8.213.242	-8.263.983
Saldo	-7.707.385	-474.707	-8.182.092	-9.712.101	-9.340.921	-7.943.507	-7.992.296

1.6 Gezondheid en Sport

Wat willen we bereiken?

Een gezonde generatie in 2040.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We voeren - samen met onze partners - de JOGG-aanpak (Jongeren Op Gezond Gewicht) verder uit in alle dorpen en hebben hierbij aandacht voor rookvrije generaties, gezonde sportkantines en het voorkomen en handhaven van alcoholgebruik onder jongeren.
- We herijken het Woensdrechtse leefstijlakkkoord, waar suïcidepreventie onderdeel van uitmaakt.

Wat willen we bereiken?

Behoud van goede, toegankelijke en betaalbare zorg.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We zetten stappen om verdergaande samenwerking tussen GGD West-Brabant en GGD Hart voor Brabant te realiseren.
- We zorgen voor een lokaal passend aanbod binnen de vijf ketenaanpakken uit het Integraal Zorgakkoord (IZA).
- We faciliteren initiatieven uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) om het voorliggend veld te versterken.

Wat willen we bereiken?

Sport en bewegen dichtbij en meer toegankelijk maken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We gaan in gesprek met (sport)verenigingen en zetten vraaggericht in op verenigingsondersteuning.
- We gaan het sportaanbod in kaart brengen om het bereik onder onze inwoners te vergroten, hen te activeren en hen te stimuleren tot daadwerkelijke deelname.

Wat geven we uit aan 1.6 Gezondheid en Sport?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	295.791	11.643	307.434	258.079	248.390	248.390	248.390
Lasten	-1.648.026	-11.643	-1.659.669	-1.647.903	-1.683.785	-1.713.651	-1.743.080
Saldo	-1.352.235	0	-1.352.235	-1.389.824	-1.435.395	-1.465.261	-1.494.690

1.7 Onderwijs

Wat willen we bereiken?

Het faciliteren van inclusief onderwijs

Wat gaan we daarvoor doen?

- We geven uitvoering aan het nieuwe Integraal Huisvestingsplan voor onderwijshuisvesting.
- We versterken de samenwerking met onderwijsbesturen en de Brabantse Walgemeenten en de gemeente Tholen aan de hand van de Samenwerkingsagenda REA (Regionaal Educatieve Agenda).

Wat willen we bereiken?

Jeugdigen groeien op in een kansrijke, gezonde en veilige omgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We werken samen in het kader van het convenant 'Samenwerken aan gelijke kansen voor ieder kind in Woensdrecht' met VVE-partners (Voor- en Vroegschoolse Educatie) en we betrekken ouders actief als partners in de ontwikkeling van hun kind.
- We actualiseren ons handhavingsbeleid op kinderopvang, gericht op kwaliteit en veiligheid.

Wat willen we bereiken?

Een leven lang ontwikkelen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We zetten de nieuwe wet 'Van school naar duurzaam werk' om in regionaal beleid en uitvoering, met aandacht voor een soepele overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt voor jongeren met extra ondersteuningsbehoeften.
- We starten met de ontwikkeling van de Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid (GGG), gericht op het versterken van de basisvaardigheden van ouders en kinderen.

Wat geven we uit aan 1.7 Onderwijs?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	449.229	338.069	787.298	516.954	1.067.804	566.654	547.792
Lasten	-3.001.746	-192.974	-3.194.720	-2.840.474	-3.016.452	-3.210.070	-3.196.932
Saldo	-2.552.517	145.095	-2.407.422	-2.323.520	-1.948.648	-2.643.416	-2.649.140

1.8 Nieuwe investeringen

Voor dit programma zijn in de periode 2026-2029 geen nieuwe investeringen voorzien.

1.9 indicatoren

Lokale indicatoren Programma 1. Sociaal Domein

Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren:

Lokale indicator	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1. Tevredenheid met Wmo-ondersteuning	90%	89%	91%	89%	88%	88%
2. Inzet van maatwerkvoorzieningen Jeugd en Wmo	1650	1927	1628	1518	2065	1566

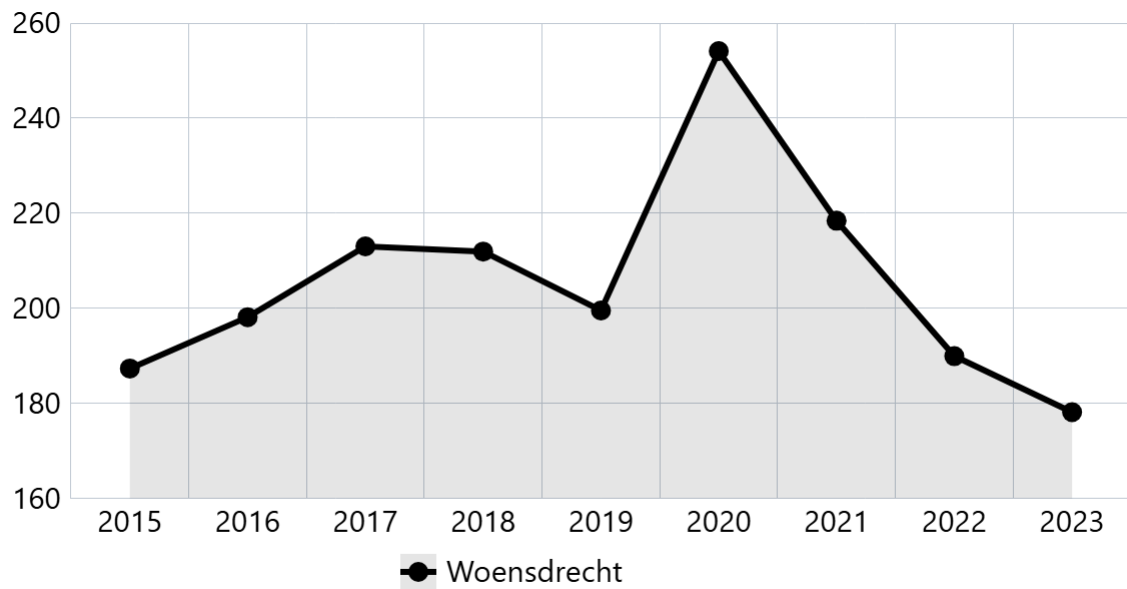
Toelichting lokale indicatoren:

1. De mate waarin cliënten tevreden zijn over de Wmo-ondersteuning die zij van de gemeente Woensdrecht krijgen. Het percentage geeft weer in welke mate men het eens is met de volgende stelling: 'De ondersteuning die ik krijg past bij mijn hulpvraag'. Bron: wettelijk cliëntonderzoek.
2. Totaal aantal afgegeven indicaties maatwerkvoorzieningen Jeugdhulp en Wmo. Bron: Suite4SociaalDomein

Verplichte BBV Indicatoren Programma 1

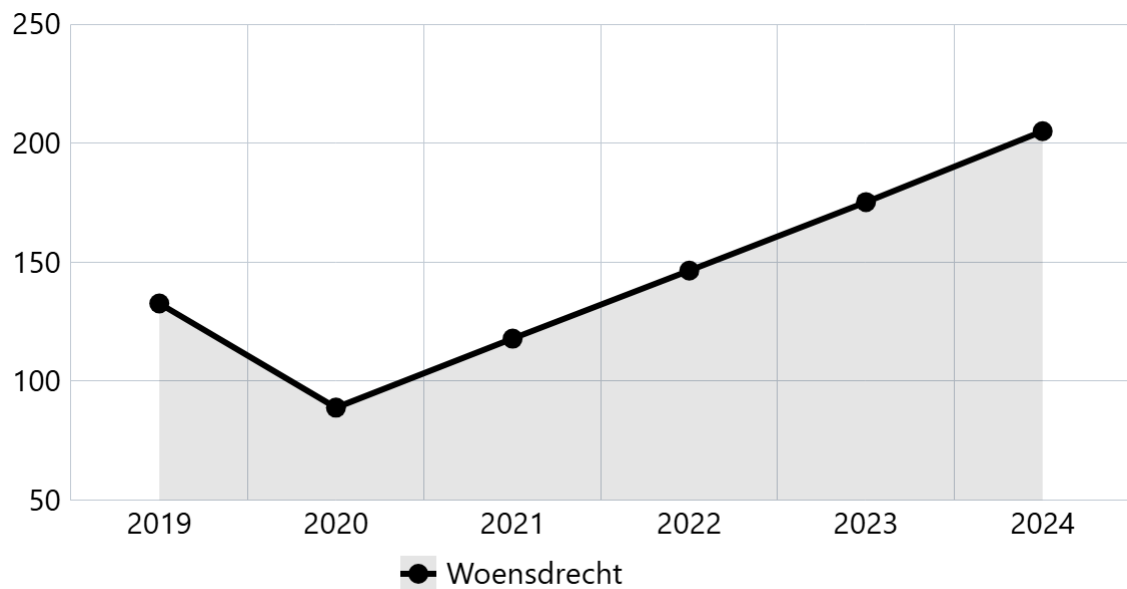
In deze paragraaf worden de indicatoren behorende bij Programma 1. Sociaal Domein weergegeven. Deze cijfers worden automatisch opgehaald van www.waarstaatjegemeente.nl en www.woensdrecht.incijfers.nl. Voor verdere verdieping en vergelijking met Nederland, de provincie Noord-Brabant en andere gemeenten verwijzen we u naar deze twee websites. Indien cijfers, jaarschijven of toelichtingen ontbreken, waren deze op het moment van het opstellen van dit document niet beschikbaar. De gemeente Woensdrecht heeft daar geen invloed op. In een volgend document worden deze indicatoren waarschijnlijk geactualiseerd.

Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners

Gebied	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	187	198	213	212	200	254	218	190	178

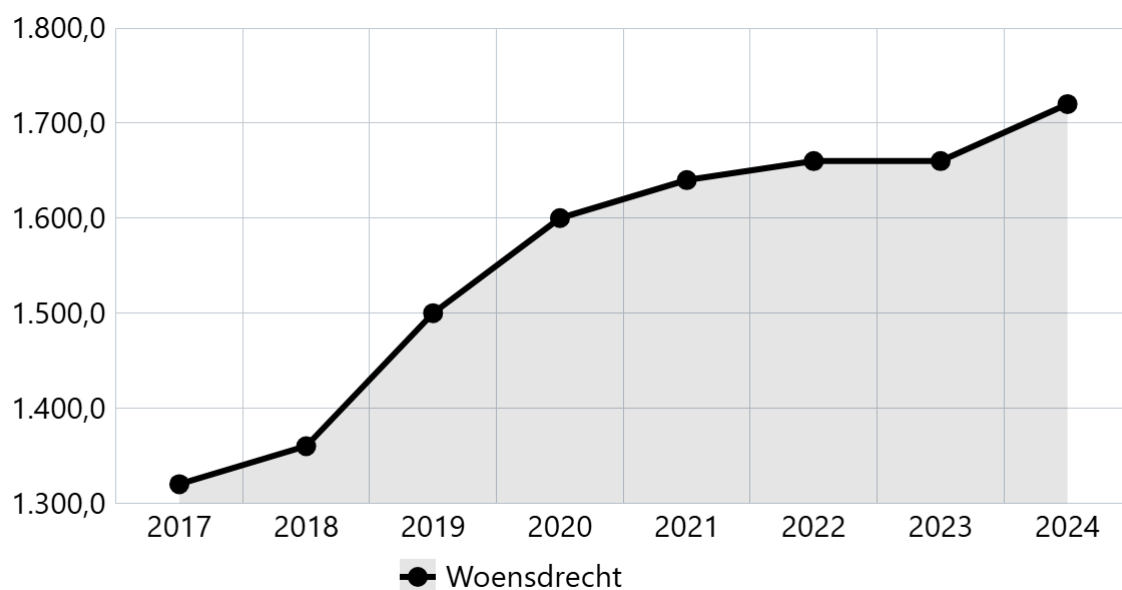
Lopende reïntegratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

Bron: CBS - Re-integratie

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	133	89	118	146	175	205

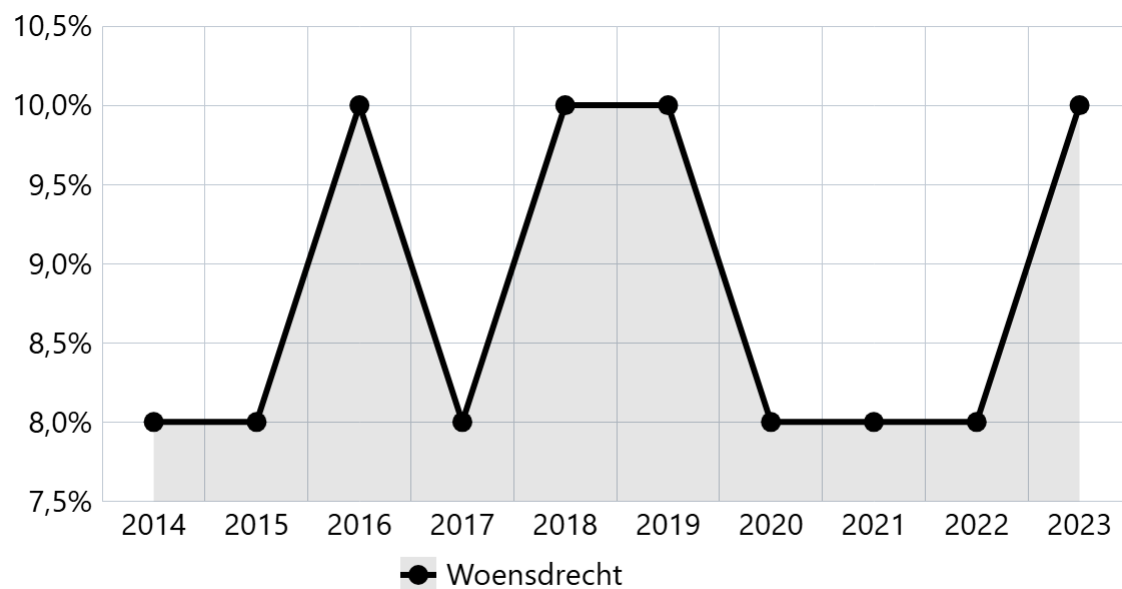
Clënten met een maatwerkvoorziening Wmo per 10.000 inwoners

Bron: CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo

Gebied	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	1.320,0	1.360,0	1.500,0	1.600,0	1.640,0	1.660,0	1.660,0	1.720,0

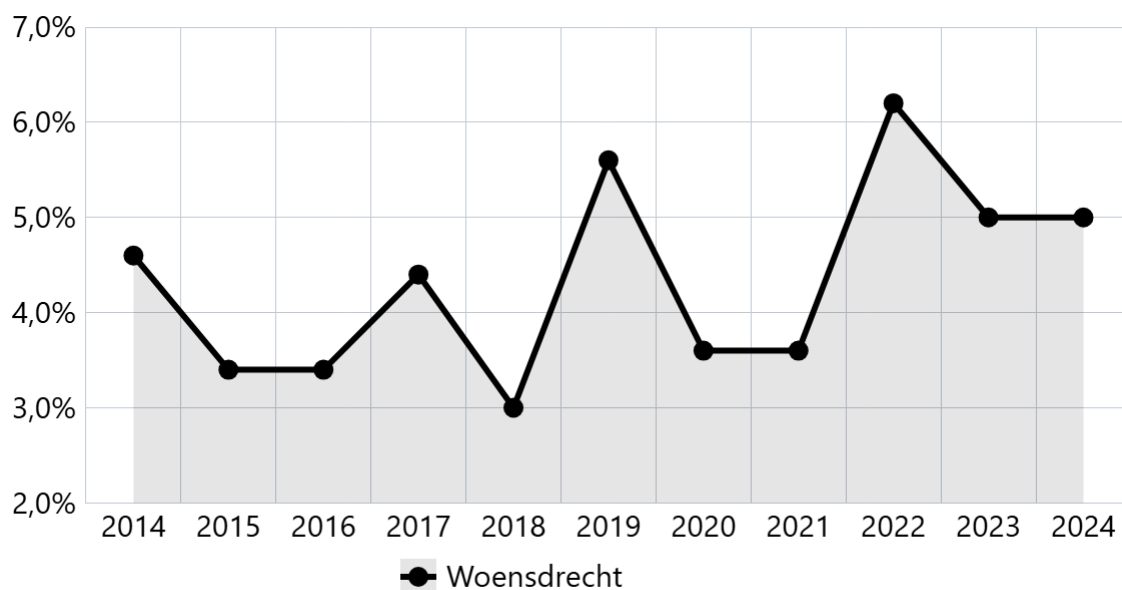
Kinderen in uitkeringsgezin in % van kinderen tot 18 jaar

Bron: CBS - Jeugdmonitor

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	8,0%	8,0%	10,0%	8,0%	10,0%	10,0%	8,0%	8,0%	8,0%	10,0%

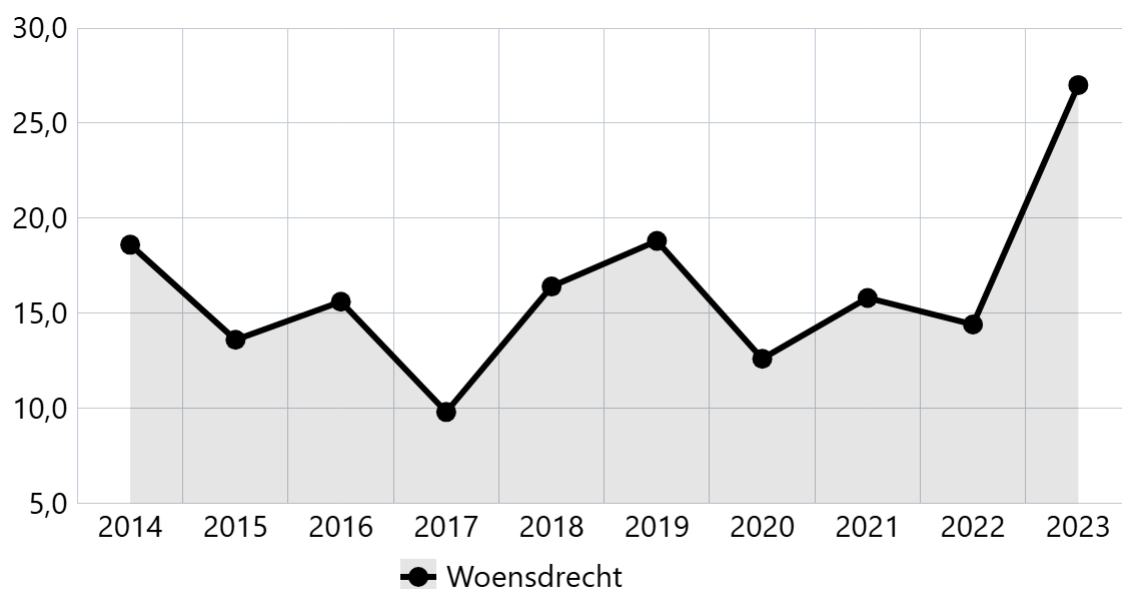
Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie in % van deelnemers aan het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs

Bron: DUO/Ingrado

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	4,6%	3,4%	3,4%	4,4%	3,0%	5,6%	3,6%	3,6%	6,2%	5,0%	5,0%

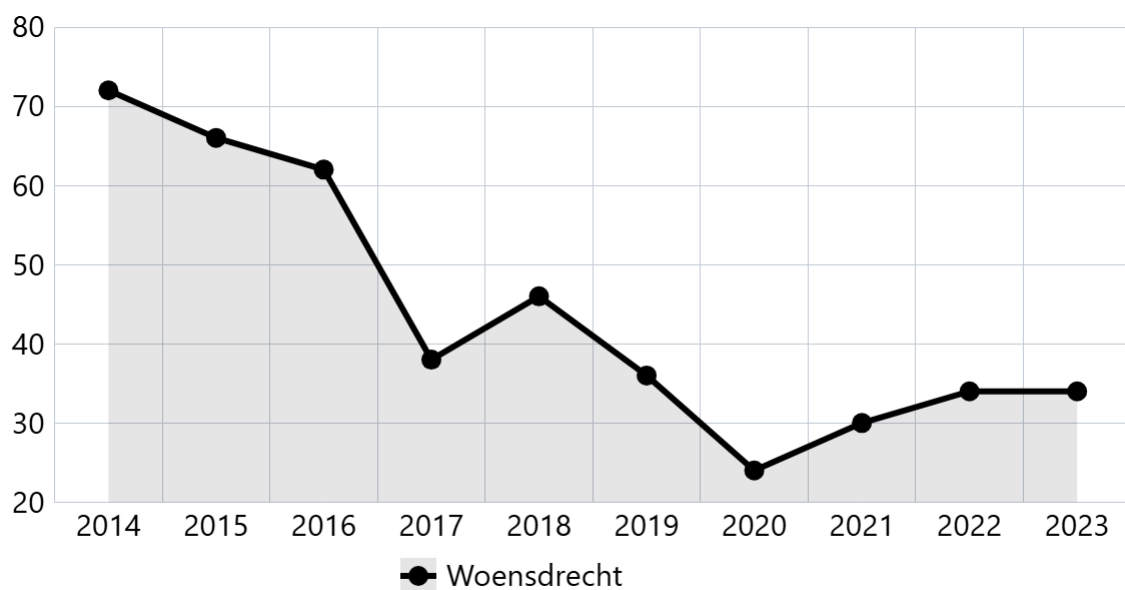
Absoluut verzuim per 1000 leerlingen

Bron: DUO/Ingrado

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	18,6	13,6	15,6	9,8	16,4	18,8	12,6	15,8	14,4	27,0

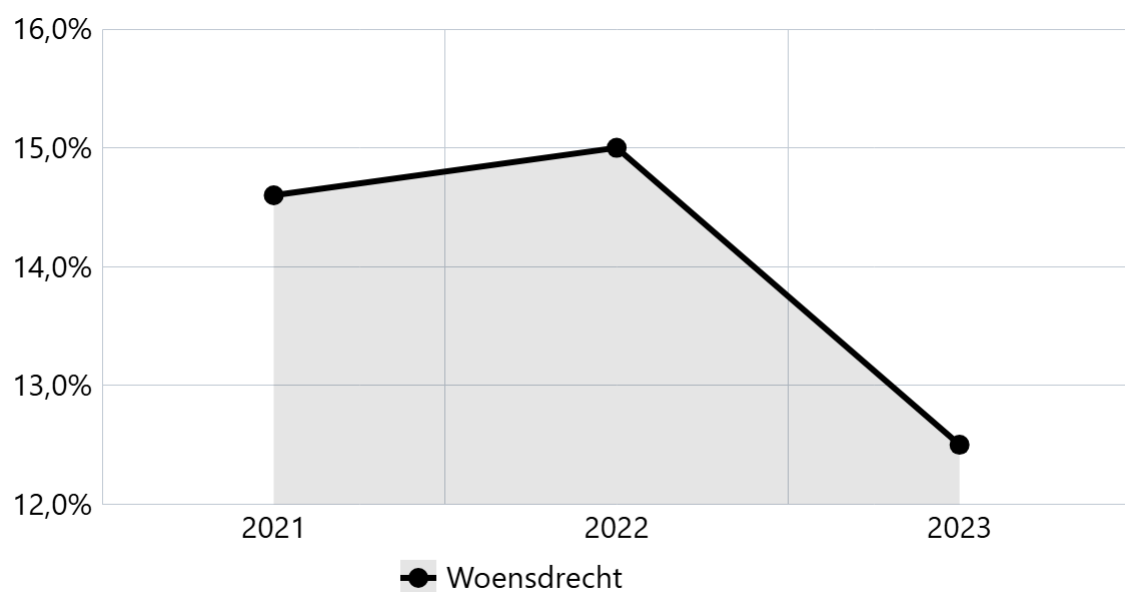
Relatief verzuim aantal per 1.000 leerlingen

Bron: DUO/Ingrado

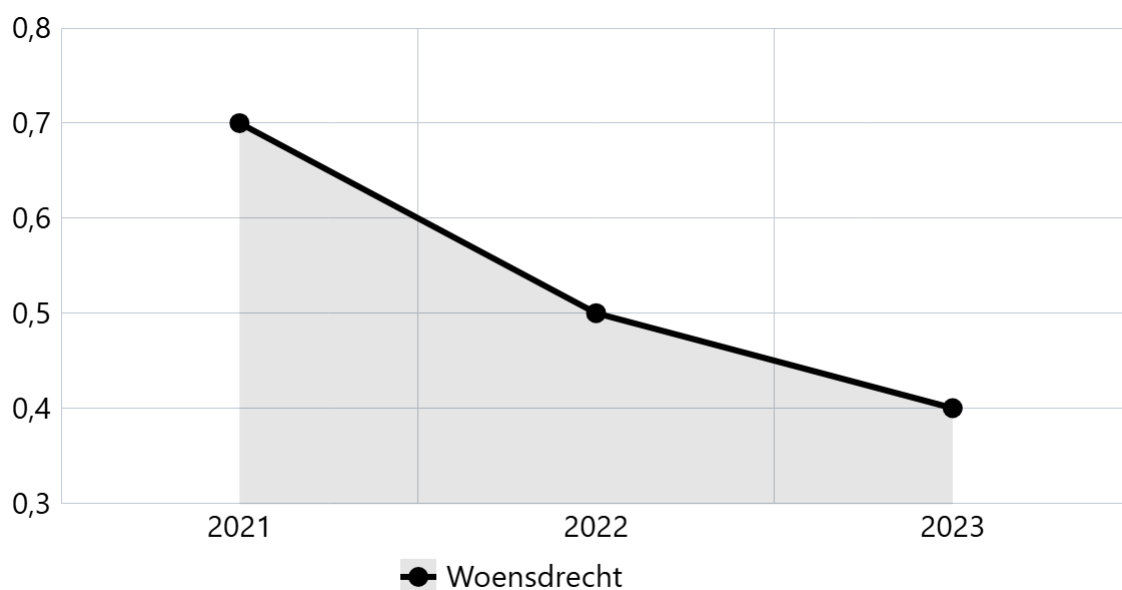
Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	72	66	62	38	46	36	24	30	34	34

Jongeren met jeugdhulp in % van alle jongeren tot 18 jaar

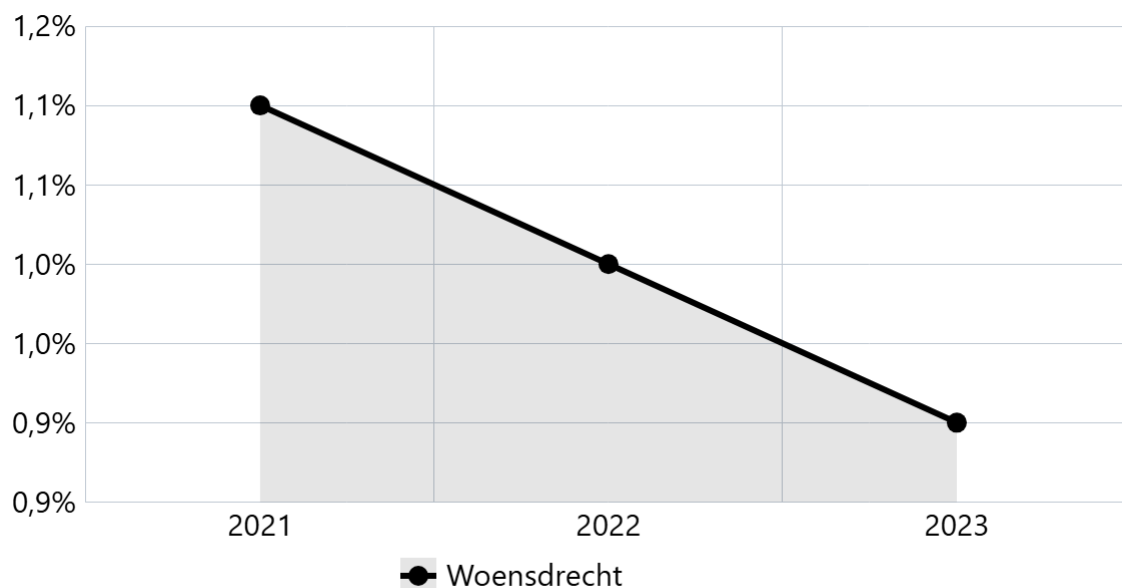
Gebied	2021	2022	2023
Woensdrecht	14,6%	15,0%	12,5%

Jongeren met jeugdreclassering in % van alle jongeren tot 18 jaar

Gebied	2021	2022	2023
Woensdrecht	0,7	0,5	0,4

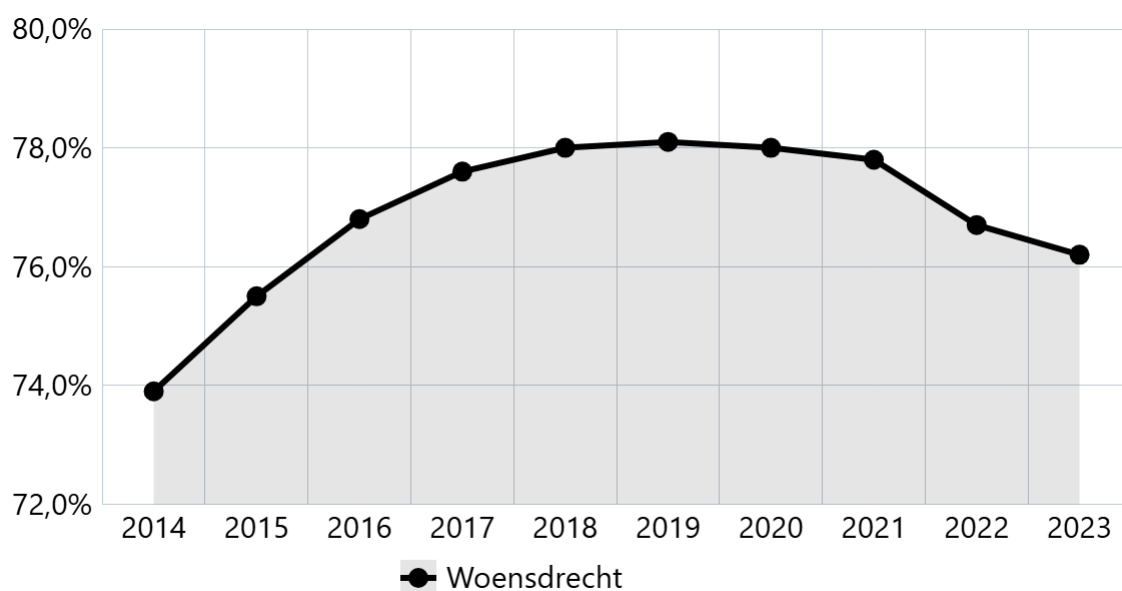
Jongeren met jeugdbescherming in % van alle jongeren tot 18 jaar

Gebied	2021	2022	2023
Woensdrecht	1,1%	1,0%	0,9%

Demografische druk

Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per 100 personen van 20 tot 65 jaar.

Bron: CBS - Bevolking naar leeftijd en geslacht

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	73,9%	75,5%	76,8%	77,6%	78,0%	78,1%	78,0%	77,8%	76,7%	76,2%

Programma 2. Ruimte

Inleiding

In 2026 stellen we onszelf een aantal duidelijke doelen die bijdragen aan een toekomstbestendige en leefbare omgeving. De omgevingsvisie en de Omgevingswet bieden ons ruimte om vernieuwende woonvormen mogelijk te maken. Bij de realisatie van nieuwe woningen zetten we bewezen technieken in om zo klimaatbestendig en natuurinclusief mogelijk te bouwen. Samen met de woningbouwcorporaties geven we uitvoering aan de meerjarige prestatieafspraken. Deze afspraken richten zich zowel op de beschikbaarheid van woningen als op de kwaliteit ervan.

Daarnaast werken we aan de uitvoering van de Woondeal West-Brabant West. Hierin is vastgelegd dat 30% van de nieuw te bouwen woningen uit sociale huurwoningen moet bestaan. Om onze woningbouwplanning te realiseren, geven we de contacten met de provincie Noord-Brabant hoge prioriteit. Ook de uitvoering van de woonzorgvisie krijgt nadrukkelijk onze aandacht. Verder stellen we een volkshuisvestingsprogramma op dat richting geeft aan de verdere ontwikkeling van wonen in onze gemeente.

We bouwen verder aan het omgevingsplan, dat we in 2029 volledig gereed willen hebben. Het onlangs geactualiseerde grondbeleid ondersteunt ons daarbij en helpt ons om onze doelen en ambities op het gebied van wonen waar te maken.

Naast wonen besteden we ook aandacht aan toerisme en recreatie. We zetten in op een grotere naamsbekendheid als wandel-, fiets- en wielergemeente. Tot slot hechten we waarde aan het onderhoud van sportfaciliteiten, zodat inwoners en bezoekers ook op dat vlak goede voorzieningen hebben.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Bij de realisatie van doelstellingen en effecten in het programma Ruimte zijn de volgende organisaties betrokken: Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant, Woningstichting Woensdrecht, Stadlander, Hypotheekfonds Noord-Brabantse Gemeenten, Streekorganisatie Brabantse Wal, VVV Brabantse Wal, Regio West-Brabant, Grenspark Kalmthoutse Heide, Belgisch-Nederlands Grensoverleg, Regionaal ruimtelijk overleg, Wonen Subregio West-Brabant West.

Wat geven we uit aan programma 2. Ruimte?

Met het vaststellen van de begroting autoriseert de raad de totale baten en de totale lasten per programma. Dit gebeurt op grond van artikel 5.1 van de 'Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2025'.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	2.657.190	-334.229	2.322.961	2.627.360	915.817	926.801	933.871
Lasten	-2.704.238	-2.106.331	-4.810.569	-2.791.724	-2.072.373	-2.691.371	-2.201.611
Saldo	-47.048	-2.440.560	-2.487.608	-164.364	-1.156.556	-1.764.570	-1.267.740

2.1 Ruimtelijke ordening en bouwzaken

Wat willen we bereiken?

We zorgen ervoor dat onze kernen zich blijven ontwikkelen als dorpen waarin het goed wonen is.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We geven uitvoering aan de meerjarige prestatieafspraken die met woningcorporaties zijn gemaakt.
- We geven uitvoering aan de acties die in het nog vast te stellen Volkshuisvestingsprogramma zijn geformuleerd.
- We werken in regionaal verband aan de totstandkoming van een urgentieverordening.

Wat willen we bereiken?

Een grotere duurzame woningvoorraad die aansluit op de behoeften en wordt ingevuld.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We geven uitvoering aan de herziene Woondeal West-Brabant West.
- We geven uitvoering aan de gemeentelijke woningbouwprogrammering.
- We gebruiken starters- en stimuleringsleningen als instrument om de doelstellingen uit de woonvisie te ondersteunen.

Wat willen we bereiken?

Implementatie van de Omgevingswet

Wat gaan we daarvoor doen?

- We actualiseren onze omgevingsvisie en werken verder aan de opbouw van het omgevingsplan, dat we in 2029 volledig gereed willen hebben.
- We verbeteren onze dienstverlening verder door inwoners op weg te helpen met hun initiatief.

Wat willen we bereiken?

We bieden maatwerk aan initiatiefnemers in de ruimtelijke inrichting van de gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We benutten de vergunningsvrije mogelijkheden die de Omgevingswet biedt en verminderen de regeldruk.

- We werken samen met partners zoals Defensie, ZLTO, Waterschap Brabantse Delta en de provincie Noord-Brabant aan een integrale aanpak voor de uitdagingen op gebied van natuur, landbouw, water en ruimtelijke ontwikkelingen.

Wat geven we uit aan 2.1 Ruimtelijke ordening en bouwzaken?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	792.483	0	792.483	802.904	805.460	807.184	807.184
Lasten	-294.329	-2.088.092	-2.382.421	-461.991	-156.429	-171.378	-152.640
Saldo	498.154	-2.088.092	-1.589.938	340.913	649.031	635.806	654.544

2.2 Grondbeleid

Wat willen we bereiken?

Het grondbeleid ondersteunt het uitvoeren van ruimtelijke doelen, ambities en ontwikkelprincipes.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We zetten het instrumentarium dat het grondbeleid biedt, optimaal in om doelen te realiseren die voortkomen uit de omgevingsvisie, woonvisie en overige (ruimtelijke) beleidsdocumenten.
- We onderzoeken of gronduitgifteprijsen marktconform zijn. Indien nodig actualiseren en/of indexeren we deze prijzen.
- We stellen een beleidsregel 'mededinging onroerende zaken' op. Dat doen we om verdere invulling te geven aan het Didam-arrest.

Wat geven we uit aan 2.2 Grondbeleid?

Binnen dit product is het effect zichtbaar van de actualisatie van de grondcomplexen op de exploitatie. Voor een toelichting daarop verwijzen wij u naar de paragraaf Grondbeleid.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	1.831.928	-400.977	1.430.951	1.728.117	14.018	14.018	14.018
Lasten	-761.838	226.953	-534.885	-328.746	-51.840	-51.840	-51.840
Saldo	1.070.090	-174.024	896.066	1.399.371	-37.822	-37.822	-37.822

2.3 Recreatie en toerisme

Wat willen we bereiken?

Versterking van de regionale samenwerking op het gebied van vrijetijdseconomie.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We intensiveren de samenwerking op het gebied van vrijetijdseconomie met Brabantse Walgemeenten, regiogemeenten en ondernemers.
- We richten een uitvoeringsorganisatie in en stellen budget beschikbaar voor uitvoering van het toeristisch-recreatief perspectief.
- We benutten de economische, sociaal-culturele en recreatieve kansen die ontstaan door de komst van themapark de Toveruin, het Grenspark Kalmthoutse Heide en het UNESCO Geopark Schelde Delta.

Wat geven we uit aan 2.3 Recreatie en toerisme?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	0	11.748	11.748	6.000	6.000	6.000	6.000
Lasten	-220.008	-23.495	-243.503	-205.322	-153.166	-679.282	-135.086
Saldo	-220.008	-11.747	-231.755	-199.322	-147.166	-673.282	-129.086

2.4 Sport en evenementen

Wat willen we bereiken?

We zetten in op behoud van terugkerende evenementen in onze gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We denken actief mee met initiatiefnemers over de vergunningsaanvragen van evenementen.
- We blijven bestaande wielervedstrijden ondersteunen, zodat deze evenementen aantrekkelijk blijven en het UCI Bike City Label behouden blijft voor de gemeente.
- Wij zetten ons in om jaarlijks een grootschalige wielervedstrijd naar Woensdrecht te halen. In 2026 zijn we gastgemeente voor het NK Veldrijden en in 2028 voor het WK Veldrijden.

Wat geven we uit aan 2.4 Sport en evenementen?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	32.779	55.000	87.779	90.339	90.339	99.599	106.669
Lasten	-1.428.063	-221.697	-1.649.760	-1.795.665	-1.710.938	-1.788.871	-1.862.045
Saldo	-1.395.284	-166.697	-1.561.981	-1.705.326	-1.620.599	-1.689.272	-1.755.376

2.5 Nieuwe investeringen

Voor dit programma voorziet het college voor de komende jaren de volgende investeringen. Met het vaststellen van de financiële positie bij de begrotingsbehandeling autoriseert de gemeenteraad uitsluitend de nieuwe investeringen van het komende begrotingsjaar. Verder kan de gemeenteraad aangeven van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen (artikel 5.2 Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2025).

Meerjarig investeringsschema Programma 2

Bedragen in €	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
2. Ruimte					
70152705 Zonnepanelen 2027 sportpark J.van Hoek Hoogerheide	0	-14.375	0	0	0
70152706 WTB installatie 2027 sportpark v. Hoek Hoogerheide	0	-54.305	0	0	0
70152707 Dakisolatie 2027 sportpark J.van Hoek Hoogerheide	0	-101.262	0	0	0
70152806 ET installaties 2028 sportpark De Fortuin Woensdr.	0	0	-6.389	0	0
70152807 WTB installatie 2028 sportpark De Fortuin Woensdr.	0	0	-15.972	0	0
70152808 Dakisolatie 2028 sportpark De Fortuin Woensdr.	0	0	-23.958	0	0
70152904 Aanleg zonnepanelen 2029 tennispark Huijbergen	0	0	0	-20.764	0
70152905 Aanleg WTB installatie 2029 tennispark Huijbergen	0	0	0	-43.258	0
70152906 Aanbrengen dakisolatie 2029 tennispark Huijbergen	0	0	0	-52.867	0
70153001 Aanleg zonnepanelen 2030 tennispark Putte	0	0	0	0	-20.764
70153002 Aanleg WTB installatie 2030 tennispark Putte	0	0	0	0	-40.063
70153008 Aanbrengen dakisolatie 2030 tennispark Putte	0	0	0	0	-57.339
75302600 Verv.aanpassingen nav NEN-inspecties TV Huijbergen	-6.000	0	0	0	0
75302602 Vervanging NEN inspecties installaties TV Putte	-6.000	0	0	0	0
75302901 NEN-inspecties instal+aanp 2029 tennisp.Huijbergen	0	0	0	-6.000	0
75302902 NEN inspecties instal+aanpas.2029 tennisp. Putte	0	0	0	-6.000	0
75303001 Verv.ledikanthekwerk baan 1+2 2030 tennispark H'B	0	0	0	0	-23.300
75303002 Verv.ledikanthekwerk baan 3+4 2030 tennispark H'B	0	0	0	0	-23.300
75303003 Verv.groepenkast verlichting 2030 tennispark Putte	0	0	0	0	-2.500
75312512 Toplaagrenovatie natuurgras wedstrijdveld 2 VV WVV	-48.100	0	0	0	0
75312601 Vervanging NEN-inspecties installaties Meto	-6.000	0	0	0	0
75312602 Vervanging NEN-inspecties installaties VV Putte	-6.000	0	0	0	0
75312603 Verv.NEN inspecties installaties VV W'drecht 2026	-6.000	0	0	0	0
75312604 NEN-insp. install. + aanp. sportp. De Heiloo O'dr	-6.000	0	0	0	0
75312605 Toplaagrenovatie veld 1 sportpark De Buizerd Putte	-54.900	0	0	0	0
75312606 Herstel doelgebied veld 3 sportp. De Buizerd Putte	-1.300	0	0	0	0
75312607 Verv. 2 voetbaldoelen veld 3 sportpark De Buizerd	-6.600	0	0	0	0
75312701 Aanp.nav NEN-inspecties install. sportp.Huijbergen	0	-5.000	0	0	0
75312702 Toplaagrenov. veld 2 2027 sportp. De Buizerd Putte	0	-40.800	0	0	0
75312801 Toplaagrenov.2028 kunstgrasveld1 sportp.De Heiloo	0	0	-611.300	0	0
75312802 Toplaagren.2028 kunstgrasveld 2 sportp. De Heiloo	0	0	-611.300	0	0
75312803 Herstraten verhardingen 2028 sportp.De Heiloo Odr	0	0	0	0	0
75312804 Vervangen kolken 2028 sportpark De Heiloo O'dr	0	0	0	0	0
75312805 NEN inspect. install.+aanp. 2029 sportp.De Heiloo	0	0	0	-6.000	0
75312806 Kantpl.&walk-off mat v1 2028 sprtp.De Heiloo O'dr	0	0	-37.700	0	0
75312807 Kantpl.&walk-off mat v2 2028 sprtp.De Heiloo O'dr	0	0	-36.400	0	0
75312808 2 voetbaldoelen veld 1 2028 sportp.De Heiloo O'dr	0	0	-8.400	0	0
75312809 2 voetbaldoelen veld 2 2028 sportp.De Heiloo O'dr	0	0	-6.600	0	0

Bedragen in €	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
75312810 Verv.groepen.k.verlicht.2028 sportp. De Heiloo O'D	0	0	-2.500	0	0
75312901 Verv. leunhek 2029 wedstr.veld sportp. de Fortuin	0	0	0	-30.700	0
75312902 Verv.armaturen verl.2029 veld 1 sportp. De Fortuin	0	0	0	-58.800	0
75312903 Verv. inrichtingselementen 2029 sportp. Huijbergen	0	0	0	-5.000	0
75312904 NEN-inspecties installaties 2029 sportp.Huijbergen	0	0	0	-1.000	0
75312905 Verv.groepenkast verlichting 2029 sportp. H'Heide	0	0	0	-2.500	0
75312906 NEN inspecties instal+aanpas.2029 sportp. H'Heide	0	0	0	-6.000	0
75312907 NEN inspecties instal+aanpas.2029 sportpark Putte	0	0	0	-6.000	0
75312908 NEN inspecties instal+aanpas.2029 sportp. W'Drecht	0	0	0	-6.000	0
75313001 Aanpas. nav NEN inspecties instal.2030 sportp.H'B	0	0	0	0	-5.000
75313002 Verv.2 dug-outs 2030 veld 4 sportp. JvHoek H'Heide	0	0	0	0	-15.400
75313003 Verv. groepenkast verlichting 2030 sportpark Putte	0	0	0	0	-2.500
75313004 Verv.gaashekwerk 2030 softbalveld De Batters Putte	0	0	0	0	-17.700
75313005 Verv.gaashekwerk 2030 honkbalveld De Batters Putte	0	0	0	0	-14.300
75313006 Verv. groepenkast verlichting 2030 sportpark W'Dr.	0	0	0	0	-2.500
Totaal 2. Ruimte	-146.900	-215.742	-1.360.519	-250.889	-224.666

Nut en noodzaak investeringen in begrotingsjaar Programma 2

In overeenstemming met artikel 5, lid 5 van de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2025 beschrijft de programmabegroting nut en noodzaak van de investeringen die betrekking hebben op het begrotingsjaar 2026.

Planmatig onderhoud buitensportaccommodaties

De gemeenteraad heeft in september 2025 het 'Meerjarenonderhoudsplan buitensportaccommodaties 2025-2028' vastgesteld. Voor de locaties waar voetbal, tennis en honk- en softbal wordt beoefend, hebben we het kwaliteitsniveau in beeld gebracht en een meerjarige renovatieplanning opgesteld. Voor het jaar 2026 zijn investeringsbudgetten opgenomen voor een totaalbedrag van € 146.900, waaronder het tennispark in Huijbergen (€ 6.000) en Putte (€ 6.000), de voetbalsportparken in Hoogerheide (€ 6.000), Ossendrecht (€ 6.000), Putte (€ 68.800) en Woensdrecht (€ 54.100).

2.6 Indicatoren

Lokale indicatoren Programma 2. Ruimte

Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren.

Lokale indicatoren	2021	2022	2023	2024	2025
1. Aantal afgegeven vergunningen voor nieuwbouw- woningen (grondgebonden woningen en appartementen)					
<i>Hoogerheide</i>	8	34	44	45	9
<i>Huijbergen</i>	4	23	22	2	0
<i>Ossendrecht</i>	8	7	2	4	0
<i>Putte</i>	2	2	1	0	6
<i>Woensdrecht</i>	5	5	1	1	0
2. Uitgifte reststroken en overige gemeentegrond	€ 100.935	€ 78.910	€ 24.270	€ 114.760	€ 108.765

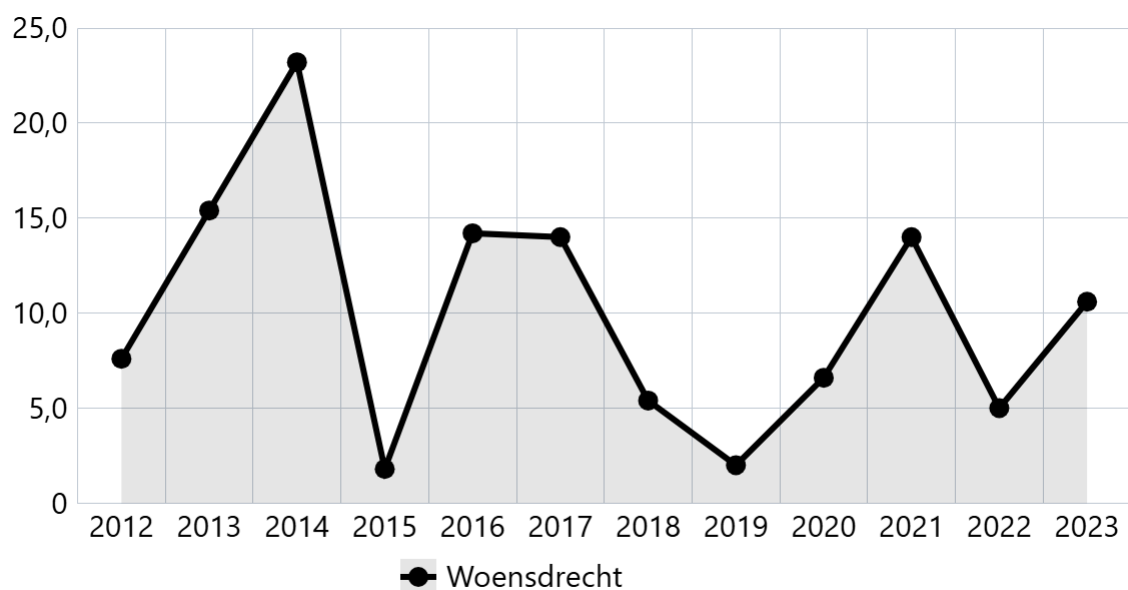
Toelichting

1. Aantal nieuwbouwwoningen per kern. Bron: CLO/Squit/handmatige telling op 22 juli 2025.
2. Totaalopbrengst grondverkoop per jaar (reststroken en overige percelen, met uitzondering van bouwkavels); wat 2025 betreft is dit de stand van zaken op 15 juli 2025. Bron: financiële administratie gemeente Woensdrecht.

Verplichte BBV-indicatoren Programma 2. Ruimte

In deze paragraaf worden de indicatoren weergegeven die bij Programma 2. Ruimte horen. Deze cijfers worden automatisch opgehaald van www.waarstaatjegemeente.nl en www.woensdrecht.incijfers.nl. Voor verdere verdieping en vergelijking met Nederland, de provincie Noord-Brabant en andere gemeenten verwijzen we u naar deze twee websites. Indien cijfers, jaarschijven of toelichtingen ontbreken, waren deze op het moment van het opstellen van dit document niet beschikbaar. De gemeente Woensdrecht heeft daar geen invloed op. In een volgend document worden deze indicatoren waarschijnlijk geactualiseerd.

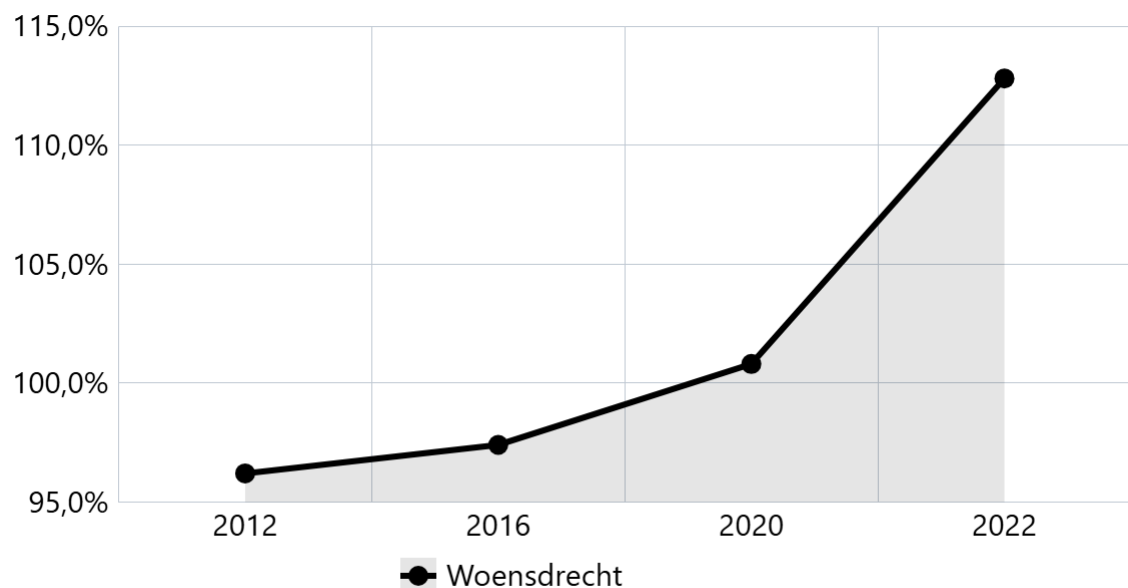
Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

Bron: Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research

Gebied	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	7,6	15,4	23,2	1,8	14,2	14,0	5,4	2,0	6,6	14,0	5,0	10,6

Niet-sporters

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM

Gebied	2012	2016	2020	2022
Woensdrecht	96,2%	97,4%	100,8%	112,8%

Programma 3. Leefomgeving

Inleiding

De onderhoudsplannen voor het beheer van de openbare ruimte actualiseren we in samenhang met elkaar. Hierbij is het uitgangspunt dat de huidige kwaliteitsniveaus op alle terreinen in elk geval gehandhaafd blijven en waar mogelijk worden versterkt (zoals bijvoorbeeld bij de speelvoorzieningen het geval is). Haalbare burgerinitiatieven blijven we ondersteunen.

Door extremere weersomstandigheden en de inrichtingskenmerken van ons landschap zijn er risico's op verdroging en wateroverlast. Daarom nemen we maatregelen om waar mogelijk water langer vast te houden en waar nodig water sneller af te voeren. We zetten in op maatregelen om de biodiversiteit te bevorderen. Dat doen we onder meer in het kader van ons groenbeheer.

Met Waterschap Brabantse Delta, agrariërs en landschapseigenaren maken we ons sterk voor ons landschap waarbij de natuur en de open polders behouden blijven.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Bij de realisatie van doelstellingen en effecten in het programma Leefomgeving zijn de volgende organisaties betrokken: dorpsplatforms, Saver N.V., WVS (Werkvoorzieningsschap), Samenwerken aan water in Midden- en West-Brabant, Water- en klimaatkring West, Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord, Inkoopbureau West-Brabant, Waterschap Brabantse Delta, Waterwinbedrijf Evides, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Brabants Landschap, Defensie, Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO), Namiro, Benegora, Grenspark Kalmthoutse Heide en de provincie Noord-Brabant.

Wat geven we uit aan programma 3. Leefomgeving?

Met het vaststellen van de begroting autoriseert de raad de totale baten en de totale lasten per programma. Dit gebeurt op grond van artikel 5.1 van de 'Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2025'.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	2.819.721	1.000.400	3.820.121	3.792.702	3.850.888	3.850.888	3.850.888
Lasten	-8.097.147	-1.184.805	-9.281.952	-9.160.241	-9.074.153	-8.990.683	-8.861.985
Saldo	-5.277.426	-184.405	-5.461.831	-5.367.539	-5.223.265	-5.139.795	-5.011.097

3.1 Landschap en natuur

Wat willen we bereiken?

We dragen actief bij aan het herstel van de biodiversiteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We passen actief maatregelen toe om hogere ecologische natuurwaarden te bereiken, die passen bij de locatie en maatschappelijk acceptabel zijn.
- We realiseren daar waar mogelijk biodiverse landschappen door meer en verschillende beplanting toe te passen.
- We wijzen gebiedseigenaren actief op de 'Stimuleringsregeling Landschap' om landschap en natuur in het buitengebied te versterken.

Wat willen we bereiken?

We pakken de droogteproblematiek, natuurherstel en de landbouwtransitie aan.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We participeren in de Groenblauwe Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) Brabantse Wal waarbij we samen met gebiedspartners inzetten op meekoppelkansen.
- We verkennen kansen om water beter vast te houden en te infiltreren door samenwerking in de werkgroep Brabantse Wal, het uitvoeren van projecten (zoals Het Eiland) en kleinschalige buffer- en infiltratieprojecten (zoals het stuwen van de Kooisloot).

Wat geven we uit aan 3.1 Landschap en natuur?

Het merendeel van de baten en lasten die een oorzakelijk verband hebben met dit product worden verantwoord op product 3.3 Beheer openbaar gebied en 5.8 Overhead.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	0	50.000	50.000	0	0	0	0
Lasten	-3.592	-101.534	-105.126	-43.948	-27.023	-27.082	-27.119
Saldo	-3.592	-51.534	-55.126	-43.948	-27.023	-27.082	-27.119

3.2 Milieu en duurzaamheid

Wat willen we bereiken?

We stimuleren het verduurzamen van de woningvoorraad.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We voeren ons lokale isolatieprogramma uit.
- We informeren inwoners over mogelijkheden om hun woning te verduurzamen.
- We ondernemen samen met de Energiecoöperatie Woensdrecht acties die gericht zijn op het verduurzamen van de woningvoorraad.

Wat willen we bereiken?

We ontwikkelen beleid en zetten instrumenten in die op de energietransitie zijn gericht.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We stellen met de Regionale Energiestrategie (RES) een gebiedsgerichte aanpak op en geven verder invulling aan het Regionaal Programma Energievoorziening (RPE).
- We ronden diverse haalbaarheidsstudies af in voorbereiding op en werken aan het opstellen van een warmteprogramma.
- We voeren onderzoek uit in het kader van een soortenmanagementplan (SMP).

Wat willen we bereiken?

We ondersteunen de verduurzaming van bedrijven.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We zetten samen met onder meer Defensie en Business Park Aviolanda in op de mogelijkheden voor waterstof en een energiehub.
- We maken samen met ondernemers een plan voor de verduurzaming van onze grote bedrijventerreinen.

Wat geven we uit aan 3.2 Milieu en duurzaamheid?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	12.500	908.106	920.606	894.870	920.606	920.606	920.606
Lasten	-461.251	-527.420	-988.671	-977.214	-1.031.705	-1.047.983	-941.819
Saldo	-448.751	380.686	-68.065	-82.344	-111.099	-127.377	-21.213

3.3 Beheer openbaar gebied

Wat willen we bereiken?

We bieden onze inwoners een schone, veilige, groene, klimaatrobuuste en toekomstbestendige leefomgeving

Wat gaan we daarvoor doen?

- We onderhouden het groenbestand op de met de gemeenteraad afgesproken niveaus (A, B en C).
- We zorgen ervoor dat wegen op het gewenste niveau blijven. Dit doen wij in afstemming met externe partners die ook werkzaam zijn in de openbare ruimte.
- We verduurzamen het openbare verlichtingsnetwerk verder. Waar nodig breiden we dit netwerk uit.

Wat geven we uit aan 3.3 Beheer openbaar gebied?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	2.531.740	0	2.531.740	2.626.687	2.626.687	2.626.687	2.626.687
Lasten	-5.821.176	-50.543	-5.871.719	-6.338.021	-6.229.390	-6.116.535	-6.109.903
Saldo	-3.289.436	-50.543	-3.339.979	-3.711.334	-3.602.703	-3.489.848	-3.483.216

3.4 Verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken?

Het faciliteren van de overgang naar duurzame mobiliteit in de openbare ruimte.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We stellen een gemeentelijke plankaart vast met openbare laadpalen. De laadinfrastructuur breiden we uit.

Wat willen we bereiken?

De uitvoering van het nog vast te stellen mobiliteitsplan (2026–2029).

Wat gaan we daarvoor doen?

- We nemen maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren waar nodig.
- We experimenteren met de inzet van tijdelijke verkeersmaatregelen (zoals snelheidsdisplays) om het gedrag van weggebruikers te beïnvloeden op locaties waar dat nodig is.

Wat willen we bereiken?

Het verbeteren van de fietsverbindingen in en buiten de regio.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We zetten verdere stappen in de komst van een snelfietsroute tussen Bergen op Zoom en België.

Wat geven we uit aan 3.4 Verkeer en vervoer?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	24.369	88.042	112.411	24.398	24.398	24.398	24.398
Lasten	-712.637	-79.595	-792.232	-709.036	-715.140	-730.133	-716.681
Saldo	-688.268	8.447	-679.821	-684.638	-690.742	-705.735	-692.283

3.5 Monumenten en cultuur

Wat willen we bereiken?

We beschermen en behouden het cultuurhistorisch erfgoed.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We wijzen nieuwe gemeentelijke monumenten aan. Daarnaast onderhouden wij contacten met organisaties om initiatieven voor nieuwe voordrachten voor gemeentelijke monumenten te bespreken.
- We maken het erfgoed zichtbaar en toegankelijk op basis van het erfgoedbeleid en leveren een bijdrage aan de Open Monumentendagen.
- We besteden meer aandacht aan ons immateriële cultureel erfgoed en lokale verhaallijnen (zoals prinses Paulientje en zuster Marie Adolphine)

Wat geven we uit aan 3.5 Monumenten en cultuur?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	43.000	0	43.000	43.000	43.000	43.000	43.000
Lasten	-80.378	-216.846	-297.224	-83.062	-83.765	-83.881	-83.956
Saldo	-37.378	-216.846	-254.224	-40.062	-40.765	-40.881	-40.956

3.6 Burger- en overheidsparticipatie

Wat willen we bereiken?

We versterken de samenwerking tussen de gemeente en onze inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We bespreken en prioriteren samen met de inwoners de thema's uit de lokale en regionale ontwikkelingen.
- We blijven investeren in lokale samenwerking.

Wat willen we bereiken?

We bewaken de kwaliteit van de burgerinitiatieven.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We stemmen af op leefbaarheid, sociale samenhang en ruimtelijke kwaliteit.
- We evalueren effecten en koppelen terug via de netwerken.
- We monitoren participatie en verbeteren gericht.

Wat geven we uit aan 3.6 Burger en overheidsparticipatie?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	13.396	559	13.955	0	0	0	0
Lasten	-83.158	-15.211	-98.369	-87.425	-88.380	-88.573	-86.741
Saldo	-69.762	-14.652	-84.414	-87.425	-88.380	-88.573	-86.741

3.7 Gemeentelijke gebouwen en accommodaties

Wat willen we bereiken?

We voeren duurzaamheidsmaatregelen uit volgens de nota 'verduurzamen van gemeentelijk vastgoed'.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We streven ernaar het gemeentelijk vastgoed energieneutraal - en waar mogelijk gasloos - te krijgen.

Wat willen we bereiken?

We beheren en onderhouden gemeentelijk vastgoed op het conditieniveau zoals vastgelegd in het meerjarenonderhoudsplan gebouwenbeheer 2026-2029.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De gebruikers van gemeentelijk vastgoed gaan verantwoordelijkheid voor onderhoud dragen.
- We maken een kwaliteitsslag om het bestaande vastgoed aan de hedendaagse eisen te laten voldoen.

Wat geven we uit aan 3.7 Gemeentelijke gebouwen en accommodaties?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	194.716	-46.307	148.409	203.747	236.197	236.197	236.197
Lasten	-934.955	-193.656	-1.128.611	-921.535	-898.750	-896.496	-895.766
Saldo	-740.239	-239.963	-980.202	-717.788	-662.553	-660.299	-659.569

3.8 Nieuwe investeringen

Investeringsprogramma 3. Leefomgeving

Voor dit programma voorziet het college voor de komende jaren de volgende investeringen. Met het vaststellen van de financiële positie bij de begrotingsbehandeling autoriseert de gemeenteraad uitsluitend de nieuwe investeringen van het komende begrotingsjaar. Verder kan de gemeenteraad aangeven van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen (artikel 5.2 'Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2025').

Meerjarig investeringsschema Programma 3

Bedragen in €	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
3. Leefomgeving					
70152603 Zonnepanelen 2026 scouting Ossendrecht	-20.764	0	0	0	0
70152604 WTB installatie 2026 scouting Ossendrecht	-15.972	0	0	0	0
70152605 Dakisolatie 2026 scouting Ossendrecht	-175.692	0	0	0	0
70152606 Zonnepanelen 2026 MFC De Kloek Huijbergen	-124.914	0	0	0	0
70152607 WTB installatie 2026 MFC De Kloek	-226.190	0	0	0	0
70152608 Dakisolatie 2026 MFC De Kloek Huijbergen	-192.511	0	0	0	0
70153004 Aanleg zonnepanelen 2030 bedrijfsgeb. team Wijk&D	0	0	0	0	-82.315
70153005 Aanleg WTB-installatie 2030 bedrijfsgeb.team W&D	0	0	0	0	-82.315
70159200 Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2026	-488.402	0	0	0	0
70159300 Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2027	0	-252.764	0	0	0
70159400 Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2028	0	0	-361.024	0	0
70159500 Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2029	0	0	0	-221.891	0
70159600 Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2030	0	0	0	0	-362.883
72102501 Reconstructie Prinsessenwijk Putte 2026	-300.000	0	0	0	0
72102601 Rec. Kapuc.str. Wilhelm.str. Kartuijz.st Leempad 27	0	-300.000	0	0	0
72102701 Reconstructie Montgomerystraat Huijbergen 2024	0	0	0	0	0
72102702 Herinrichting Antwerpsestraat Putte 2027	0	-450.000	0	0	0
72103000 Renovatie openbare verlichting 2026	-264.750	0	0	0	0
72103100 Renovatie openbare verlichting 2027	0	-259.500	0	0	0
72103200 Renovatie openbare verlichting 2028	0	0	-300.000	0	0
72103300 Renovatie openbare verlichting 2029	0	0	0	-237.750	0
72103700 Renovatie openbare verlichting 2030	0	0	0	0	-240.750
72105200 Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2026	-1.047.000	0	0	0	0
72105300 Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2027	0	-1.047.000	0	0	0
72105400 Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2028	0	0	-1.047.000	0	0
72105500 Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2029	0	0	0	-1.047.000	0
72105600 Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2030	0	0	0	0	-1.047.000
72112601 Verkeersk.maatregelen Groene Papegaai-Postbaan H'h	-125.000	0	0	0	0
72402501 Reconstructie kunstwerk De Blaffert O'dr 2026	-900.000	0	0	0	0
75800005 Vervang./aanschaf speelvoorzieningen en -locaties	-125.000	-125.000	0	0	0
77228300 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2026	-736.600	0	0	0	0
77228400 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2027	0	-675.800	0	0	0
77228500 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2028	0	0	-2.533.000	0	0
77228600 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2029	0	0	0	-2.533.000	0
77228800 Vervangen riolering Antwerpsestraat Putte 2027	0	-1.050.000	0	0	0
77228900 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2030	0	0	0	0	-2.533.000
Totaal 3. Leefomgeving	-4.742.795	-4.160.064	-4.241.024	-4.039.641	-4.348.263

Nut en noodzaak investeringen in begrotingsjaar Programma 3

In overeenstemming met artikel 5, lid 5 van de 'Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2025' beschrijft de programmabegroting nut en noodzaak van de investeringen die betrekking hebben op het begrotingsjaar 2026.

Verduurzamen gemeentelijk vastgoed 2026

De gemeenteraad heeft in november 2023 de nota 'Verduurzamen van gemeentelijk vastgoed 2024-2030 - Multifunctionele centra en verenigingsgebouwen' vastgesteld. In de nota staat beschreven hoe de gemeente de multifunctionele centra en verenigingsgebouwen energieneutraal maakt (nul-op-de-meter). In de nota is een investeringsbudget van € 212.428 respectievelijk € 543.615 opgenomen voor het verduurzamen van het scoutinggebouw in Ossendrecht en MFC De Kloek in Huijbergen.

Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2026

In december 2021 is het 'Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) gebouwenbeheer 2022-2025' vastgesteld. In het MJOP is voor het jaar 2026 oorspronkelijk een investeringsbudget van € 513.731 opgenomen. Op basis van besluitvorming door de raad is het investeringsbudget bijgesteld naar € 488.402.

Wegreconstructies 2026

De komende jaren zijn wegreconstructies gepland voor een totaalbedrag van € 1.050.000. Voor 2026 betreft het de Prinsessenwijk in Putte. De Antwerpsestraat in Putte, de Kapucijnenstraat in Ossendrecht, de Kartuizersstraat in Ossendrecht, het Leempad (gedeelte) in Ossendrecht en de Wilhelmiënstraat in Huijbergen volgen in 2027. De reconstructies worden uitgevoerd in combinatie met de vervanging van de riolering. De middelen voor de vervanging van de riolering zijn opgenomen in het Gemeentelijk Waterprogramma (GWP).

Renovatie openbare verlichting 2026

In november 2023 is het 'Beleids- en beheerplan openbare verlichting 2024-2027' vastgesteld. Conform het plan is voor 2026 een investeringsbudget van € 264.750 in de programmabegroting opgenomen.

Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2026

In november 2013 is het 'Beleidsplan wegen 2024-2027' vastgesteld. Conform het plan is voor 2026 een investeringsbudget van € 1.047.000 in de programmabegroting opgenomen.

Verkeerskundige maatregelen Groene Papegaai / Postbaan Hoogerheide

Met het oog op de komst van het themapark De Tovertuin worden verkeerskundige maatregelen getroffen om de verkeersveiligheid te bevorderen.

Reconstructie waterreguleringswerk 'de Blaffert' in Ossendrecht 2026

Het waterreguleringswerk 'de Blaffert' in Ossendrecht is in slechte staat. Herstel is noodzakelijk. Voor de deze werkzaamheden is een investeringsbudget van € 900.000 in de programmabegroting opgenomen.

Aanschaf en vervanging speelvoorzieningen 2026

In juni 2025 is het 'Beleid- en Beheerplan Speelvoorzieningen 2026-2029' vastgesteld. De raad heeft een startkrediet van € 250.000 beschikbaar gesteld voor de aanschaf en vervanging van speelvoorzieningen. Het startkrediet is verdeeld over de jaren 2026 (€ 125.000) en 2027 (€ 125.000). Afhankelijk van hoe snel de middelen worden benut zal te zijner tijd een nieuw verzoek voor aanvullend budget aan de raad worden voorgelegd. De raad heeft bij amendement € 100.000 gevoteerd voor de omheining van speeltuinen.

Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2026

In november 2023 is het 'Gemeentelijk Waterprogramma Woensdrecht 2024-2027' vastgesteld. Conform het plan is voor 2026 een investeringsbudget van € 736.600 in de programmabegroting opgenomen. De vervanging van de riolering van de Antwerpsestraat in Putte (2027) is in tijd naar voren gehaald in verband met de geplande reconstructie en herinrichting in 2027. Voor de riolering van de Antwerpsestraat is een budget van € 1.050.000 (2027) in de programmabegroting opgenomen.

3.9 Indicatoren

Lokale indicatoren Programma 3. Ruimte

Voor programma 3 bestaan er geen verplichte BBV-indicatoren (meer). Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren.

Burgerinitiatieven openbaar gebied

Burgerinitiatieven openbaar gebied	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal aantal	17	15	26	39	36
Totaal bedrag	€ 22.127	€ 53.250	€ 23.570	€ 25.569	€ 17.979

Het betreft hier de burgerinitiatieven die uit het bijbehorende budget zijn bekostigd. Initiatieven worden vaak ook uit andere budgetten betaald.

Klimaatmitigatie

Energie

1. NIP: Aantal verstrekte subsidies
2. Energielabels: percentage woningen met minimaal label B
3. Opwek: Aantal duurzaam opgewekte GWh (RES)

Circulair

4. Restafval: Aantal kg restafval per inwoner
5. Afval: Aantal kg afval per inwoner
6. Inkoop: Toepassen van de R-ladder in onze inkopen en aanbestedingen

Mobiliteit

7. CO2: CO2-uitstoot Verkeer in kiloton

Onderwerp			Realisatie / Doel								
Nr.	Thema	Indicator	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1	Energie	NIP			-	-	195			779	779
2	Energie	Energielabels woningen		38%			50%				100%
3	Energie	Opwek		60		206	159				159
4	Circulair	Restafval	128	125		116	111				93
5	Circulair	Afval	686	657		610	587				493
6	Circulair	Inkoop*									
7	Mobiliteit	CO2	138				114				90

Toelichting

Voor het thema duurzaamheid zijn we van plan om komend jaar een duurzaamheidsmonitor te ontwikkelen. Hierin zullen we de ontwikkelingen rondom de doelen in de duurzaamheidsvisie uitgebreider inzichtelijk maken. We stellen echter voor om daar in elk geval bovenstaande indicatoren in op te nemen om de komende jaren te kunnen volgen. Deze indicatoren zijn afgeleid uit de duurzaamheidsvisie.

*) Inkoop: we onderzoeken nader hoe we dit inzichtelijk kunnen maken en kunnen monitoren.

Legenda Kleurstelling

Arceringskleur	Betekenis	Tekstkleur	Betekenis
Geel	Gerealiseerd	Zwart	Doelstelling
Grijs	Niet bekend	Groen	Gehaald
Geen	Nog niet bekend		

Programma 4. Economie

Inleiding

De ligging van Woensdrecht tussen de havens van Antwerpen, Moerdijk en Rotterdam is ideaal. Dankzij deze strategische ligging zijn we een aantrekkelijk voor bedrijven en gunstig gelegen voor logistieke activiteiten. Grote werkgevers - in het bijzonder in de luchtvaartsector en vliegtuigonderhoud - en een sterk midden- en kleinbedrijf zijn onmisbaar voor de lokale arbeidsmarkt en leefbare dorpen. Samenwerking met regionale partners zoals Regio West-Brabant, REWIN en ondernemers in België versterkt de economische positie van Woensdrecht in West-Brabant.

We zetten in op de volgende doelen: het versterken van netwerken met ondernemers en het bevorderen van samenwerking, zodat we gezamenlijk kunnen bouwen aan een sterke en veerkrachtige lokale economie. Samen met ondernemers en inwoners geven we uitvoering aan de economische visie door een uitvoeringsagenda op te stellen die richting geeft aan de gewenste ontwikkelingen. Daarnaast stimuleren we verbindingen tussen overheid, onderwijs en ondernemers - ook wel bekend als een triple helix-samenwerking - om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt beter op elkaar aan te laten sluiten. Tot slot werken we samen met partners in de regio op diverse beleidsterreinen, zoals natuur en landschap, recreatie, toerisme en economie, met als doel afstemming van belangen, krachtenbundeling en het vergroten van kansen om ontwikkelingen mogelijk te maken.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Bij de realisatie van doelstellingen en effecten in het programma Economie zijn de volgende organisaties betrokken: Business Park Aviолanda, Regio West-Brabant, N.V. REWIN, Saver N.V., ondernemers in het midden- en kleinbedrijf, bedrijven, ondernemersverenigingen en Bedrijventerreinverenigingen, Vliegbasis Woensdrecht, werkgeversorganisatie VNO-NCW.

Wat geven we uit aan programma 4. Economie?

Met het vaststellen van de begroting autoriseert de raad de totale baten en de totale lasten per programma. Dit gebeurt op grond van artikel 5.1 van de 'Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2025'.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	3.320.095	60.708	3.380.803	3.539.035	3.539.035	3.539.035	3.531.830
Lasten	-2.979.555	-106.064	-3.085.619	-3.258.605	-3.237.527	-3.238.057	-3.238.386
Saldo	340.540	-45.356	295.184	280.430	301.508	300.978	293.444

4.1 Werkgelegenheid

Wat willen we bereiken?

We versterken het economisch klimaat en de arbeidsmarkt.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We voeren actiepunten uit die zijn opgenomen in de uitvoeringsagenda 'Economie, Recreatie & Toerisme'.
- We dragen de economische samenwerking op de Brabantse Wal en binnen de stedelijke regio uit en geven die verder vorm. De focus ligt op de drie pijlers biobased, innovatief en circulair.

Wat geven we uit aan 4.1 Werkgelegenheid?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings- wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-69.317	-34.819	-104.136	-133.164	-98.220	-98.434	-98.569

4.2 Middenstand en winkelgebieden

Wat willen we bereiken?

Samen met onze ondernemersverenigingen blijven we inzetten op een zo aantrekkelijk en divers mogelijk winkelaanbod in de dorpen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We voeren de nieuwe economische visie uit op basis van de uitvoeringsagenda 'Economie, Recreatie & Toerisme'. Daarmee geven we richting aan ons middenstands- en winkelgebiedenbeleid.
- We hebben actief contact met ondernemersverenigingen in gesprekken en door het versturen van nieuwsbrieven.

Wat geven we uit aan 4.2 Middenstand en winkelgebieden?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	22.000	0	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000
Lasten	-85.251	10.400	-74.851	-71.825	-84.922	-85.109	-85.225
Saldo	-63.251	10.400	-52.851	-49.825	-62.922	-63.109	-63.225

4.3 Bedrijventerreinen

Wat willen we bereiken?

Bedrijvigheid behouden, uitbreiden en duurzaam versterken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We nemen deel aan de specifieke uitkeringsregeling (SPUK) voor de verduurzaming van bedrijventerreinen.
- We werken - voor wat betreft de programmering - samen met de gemeenten Bergen op Zoom en Steenbergen aan het strategisch regionaal bedrijventerrein Reinierpolder in Steenbergen.

Wat willen we bereiken?

Businesspark Aviolanda en de luchtmacht ontwikkelen tot een gezamenlijke campus.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We nemen deel aan werkgroepen.
- We nemen maatregelen op het gebied van huisvesting en bereikbaarheid.
- We ondersteunen het businessplan van Business Park Aviolanda door investeringsopgaven in de regionale investeringsagenda mee te nemen.

Wat geven we uit aan 4.3 Bedrijventerreinen?

De baten en lasten, die een oorzakelijk verband hebben met dit product worden verantwoord binnen product 3.4 Verkeer en vervoer en product 3.3 Beheer openbaar gebied op basis van de vastgestelde kostensoort/kostenplaatsstructuur.

4.4 Afvalinzameling

Wat willen we bereiken?

Voldoen aan de doelstellingen in het beleidsprogramma Van Afval Naar Grondstof (VANG), waarbij het aandeel restafval binnen de totale afvalstroom zoveel mogelijk wordt verlaagd.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We monitoren de beschikbaarheid en toegankelijkheid van de dienstverlening en inzamelfaciliteiten zodat inwoners hun afval effectiever kunnen scheiden.
- We informeren inwoners actief en verkennen educatieve mogelijkheden om (jonge) inwoners te motiveren om afval beter te scheiden. Dat doen we onder andere door deelname aan het 'Zero Waste Festival 2026'.
- We realiseren inzamelvoorzieningen voor groente-, fruit- en tuinafval (GFT) voor hoogbouw- en appartementenlocaties.

Wat willen we bereiken?

Afvalinzameling- en verwerking is 100% kostendekkend waarbij de gebruiker betaalt.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We nemen maatregelen waardoor de gebruiker betaalt en proberen kostenverhoging voor inwoners te beperken tot indexatie door inflatie.
- We actualiseren de afvalstoffenverordening en het uitvoeringsbesluit van de afvalstoffenverordening.

Wat geven we uit aan 4.4 Afvalinzameling?

Onderstaande tabel laat voor de meerjarenraming een overschot op het product Afvalinzameling zien. Om de tarieven te bepalen moet echter ook nog rekening worden gehouden met de kosten voor kwijtschelding die begroot zijn onder het product 1.3 Werk en inkomen in programma 1 Sociaal Domein en de omzetbelasting. De omzetbelasting wordt voor afval niet geraamd in de begroting maar wordt voor het bepalen van de tarieven van de afvalstoffenheffing en hun kostendekkendheid wel als last meegenomen. Voor het totaaloverzicht verwijzen wij u naar de paragraaf Lokale heffingen, onderwerp 'afvalstoffenheffing'.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	3.298.095	60.708	3.358.803	3.517.035	3.517.035	3.517.035	3.509.830
Lasten	-2.824.987	-52.478	-2.877.465	-2.996.019	-2.996.019	-2.996.019	-2.996.019
Saldo	473.108	8.230	481.338	521.016	521.016	521.016	513.811

4.5 Aviolanda

Wat willen we bereiken?

We faciliteren een gunstig onderwijsklimaat voor studenten.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We beheren de studentenhuisvesting bij de Volksabdij in Ossendrecht.

Wat geven we uit aan 4.5 Aviolanda?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	0	-29.167	-29.167	-57.597	-58.366	-58.495	-58.573

4.6 Nieuwe investeringen

Voor dit programma zijn in de periode 2026-2029 geen nieuwe investeringen voorzien.

4.7 Indicatoren

Lokale indicatoren Programma 4. Economie

Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren.

Lokale indicatoren	2021	2022	2023	2024	2025
1. Gemiddeld aantal aanbiedingen grijze container					
140 liter	9,3	9	8,3	8,99	-
240 liter	12	11,7	10,5	11,36	-
2. Kostendekkendheid afvalinzameling	101%	107,5%	106,7%	107,6%	100%
3. Hoeveelheid ingezameld afval bij de milieustraat	6.757	6.219	6.057	6.648	6.250

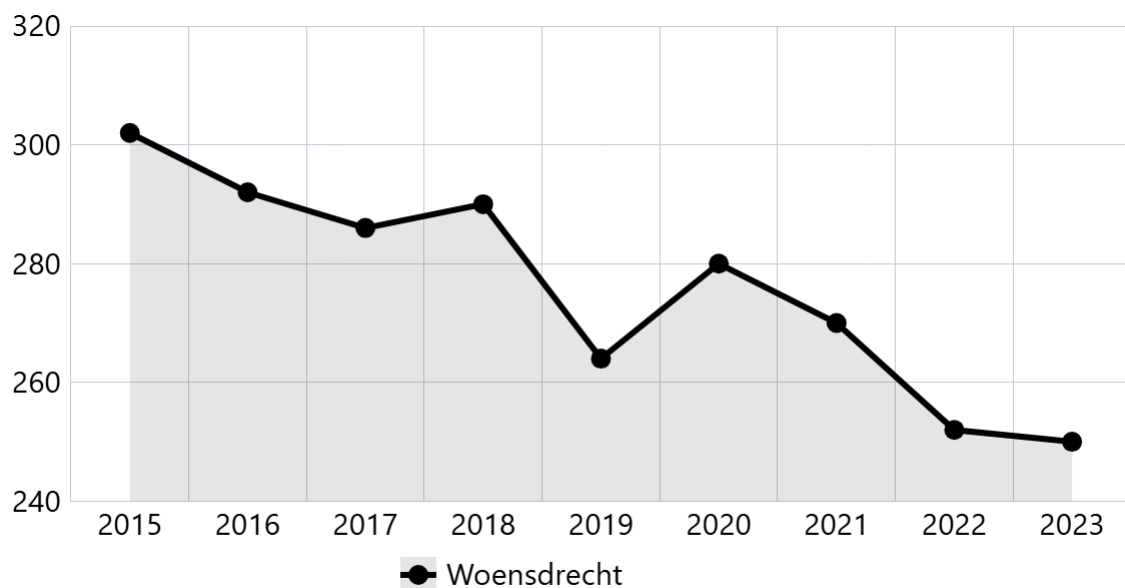
Toelichting

1. Gemiddeld aantal aangeboden containers voor restafval (grijze containers) per huishouden per jaar. *Bron: Saver.*
2. De mate van kostendekkendheid weerspiegelt de mate waarin de gemeente voldoet aan de opgave om kosten en opbrengsten van afvalverwerking in evenwicht te houden. *Bron: financiële administratie gemeente Woensdrecht.*
3. Hoeveelheid ingezameld afval (x 1.000 kg) per jaar. *Bron: Saver N.V.* De hoeveelheid afval van het jaar 2025 betreft de raming zoals opgenomen in de Programmabegroting 2025. *Bron: financiële administratie gemeente Woensdrecht.*
4. Zie voor aantallen kg per inwoner de indicatoren van Programma 3. Deze indicatoren vloeien voort uit de Duurzaamheidsvisie en staan daarom gebundeld in Programma 3.

Verplichte BBV indicatoren Programma 4 Economie

In deze paragraaf worden de indicatoren weergegeven die bij Programma 4. Economie horen. Deze cijfers worden automatisch opgehaald van www.waarstaatjegemeente.nl en www.woensdrecht.incijfers.nl. Voor verdere verdieping en vergelijking met Nederland, de provincie Noord-Brabant en andere gemeenten verwijzen we u naar deze twee websites. Indien cijfers, jaarschijven of toelichtingen ontbreken, waren deze op het moment van het opstellen van dit document niet beschikbaar. De gemeente Woensdrecht heeft daar geen invloed op. In een volgend document worden deze indicatoren waarschijnlijk geactualiseerd.

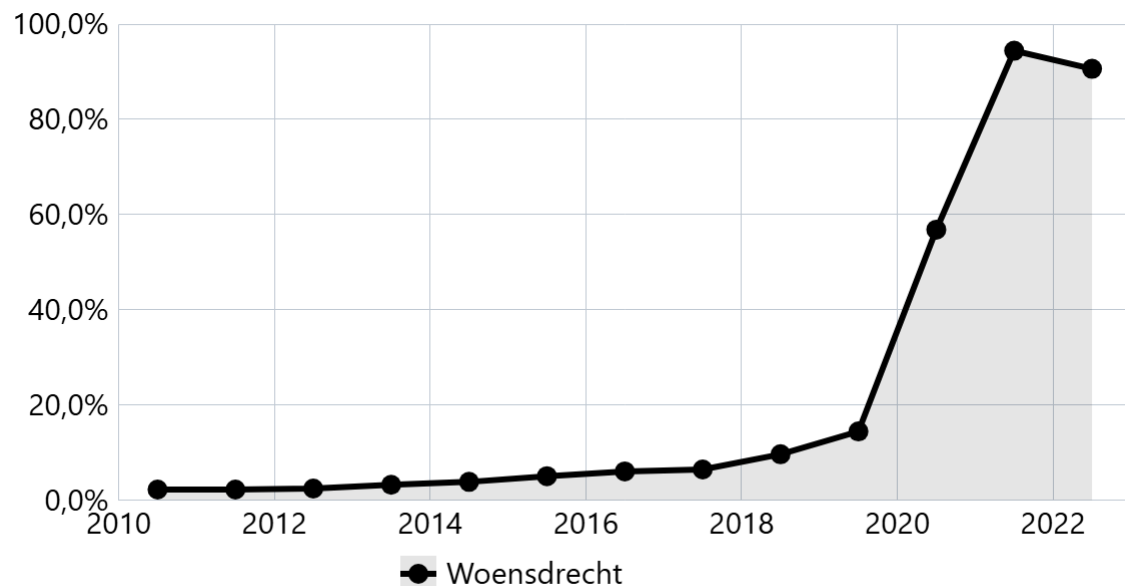
Omvang huishoudelijk restafval in kg. per inwoner

Bron: CBS - Huishoudelijk afval

Gebied	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	302	292	286	290	264	280	270	252	250

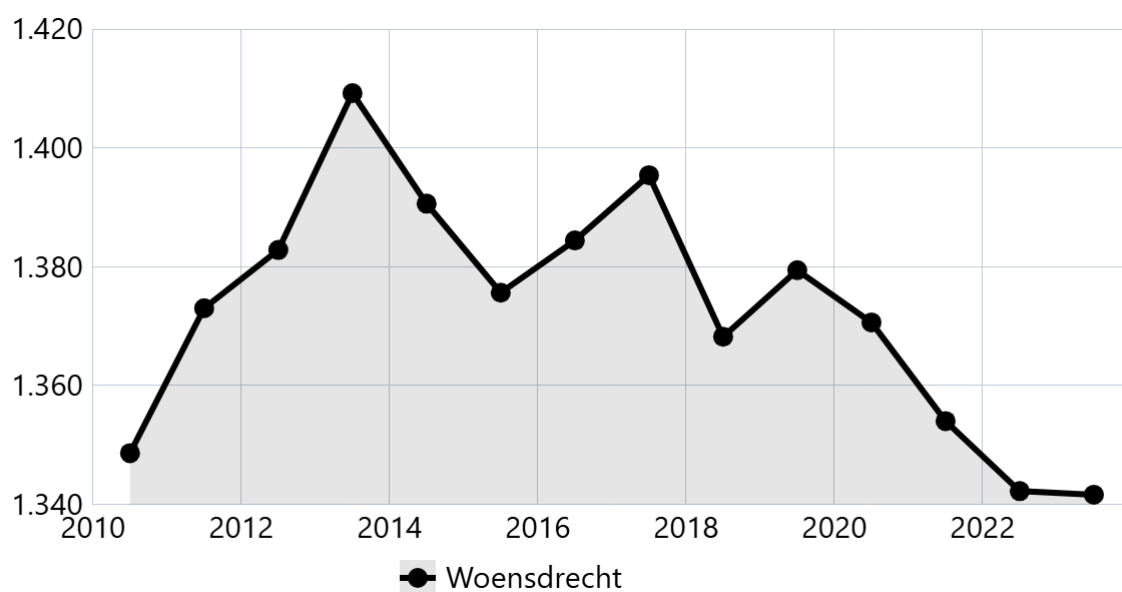
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

Bron: berekening

Gebied	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Woensdrecht	2,2%	2,2%	2,4%	3,2%	3,8%	5,0%	6,0%	6,4%	9,6%	14,4%	56,8%	94,4%	90,6%

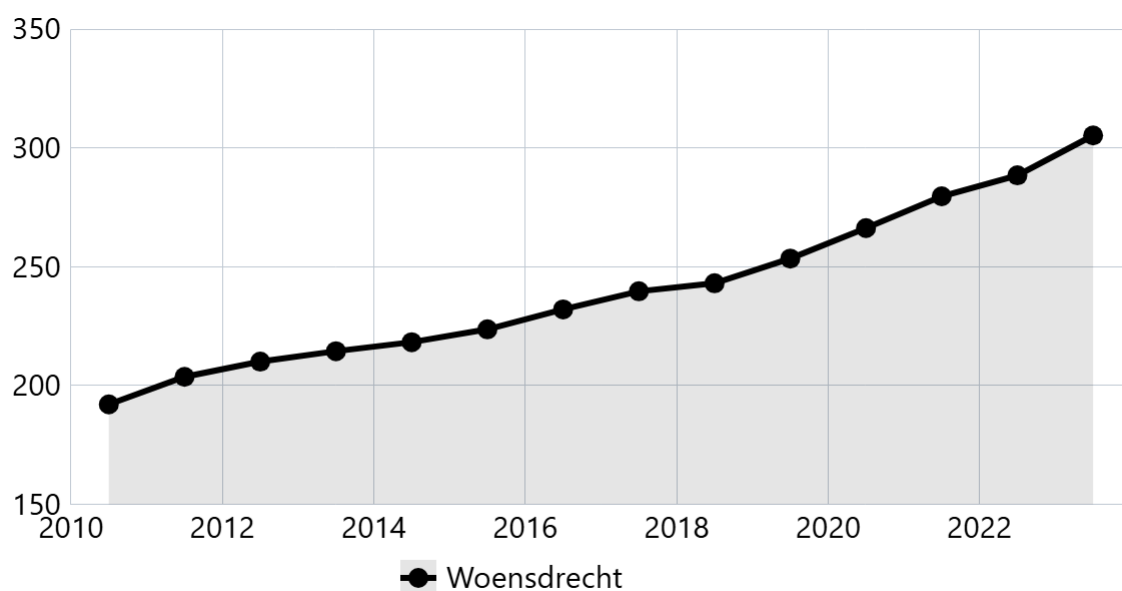
Banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research

Gebied	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	1.349	1.373	1.383	1.409	1.391	1.376	1.384	1.395	1.368	1.379	1.371	1.354	1.342	1.342

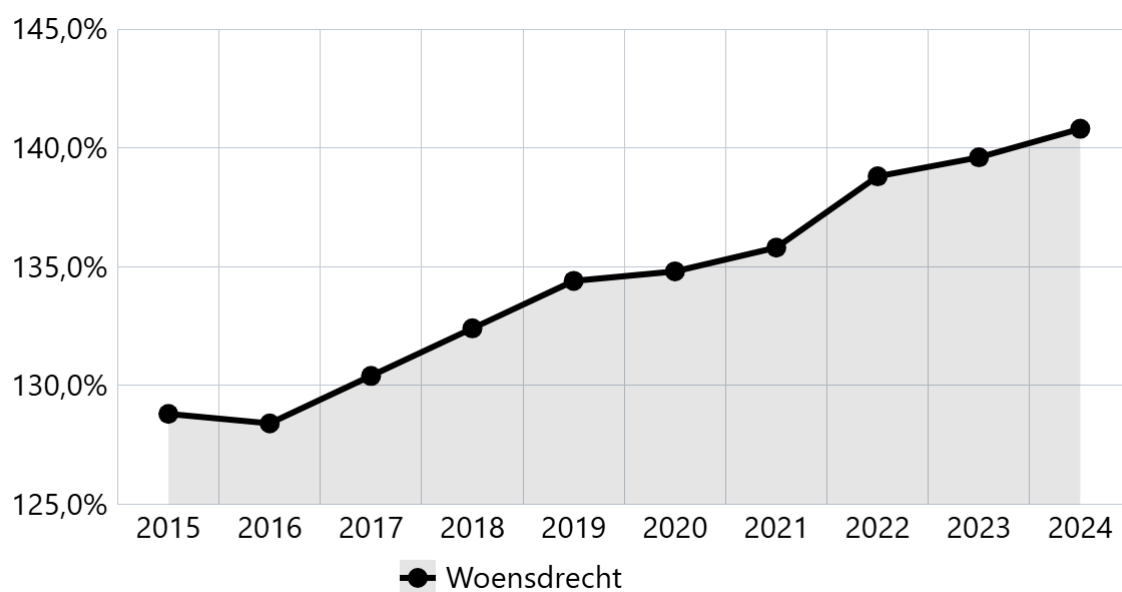
Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar

Bron: LISA

Gebied	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	192	204	210	214	218	224	232	240	243	253	266	280	288	305

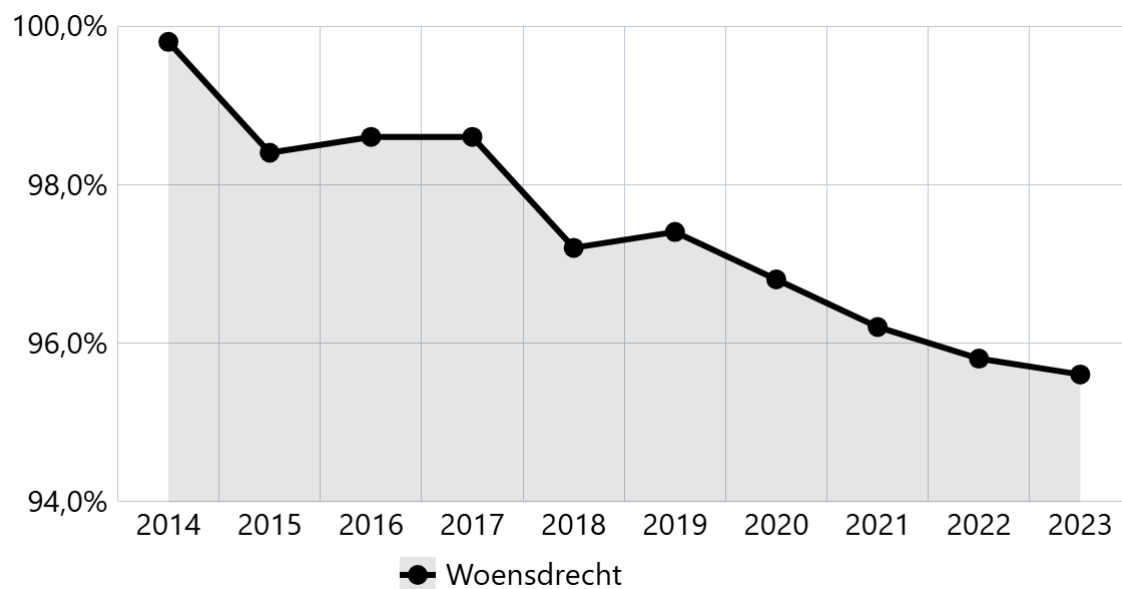
Netto arbeidsparticipatie in % van de (potentiële) beroepsbevolking

Bron: CBS - Arbeidsdeelname (gemeente)

Gebied	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	128,8%	128,4%	130,4%	132,4%	134,4%	134,8%	135,8%	138,8%	139,6%	140,8%

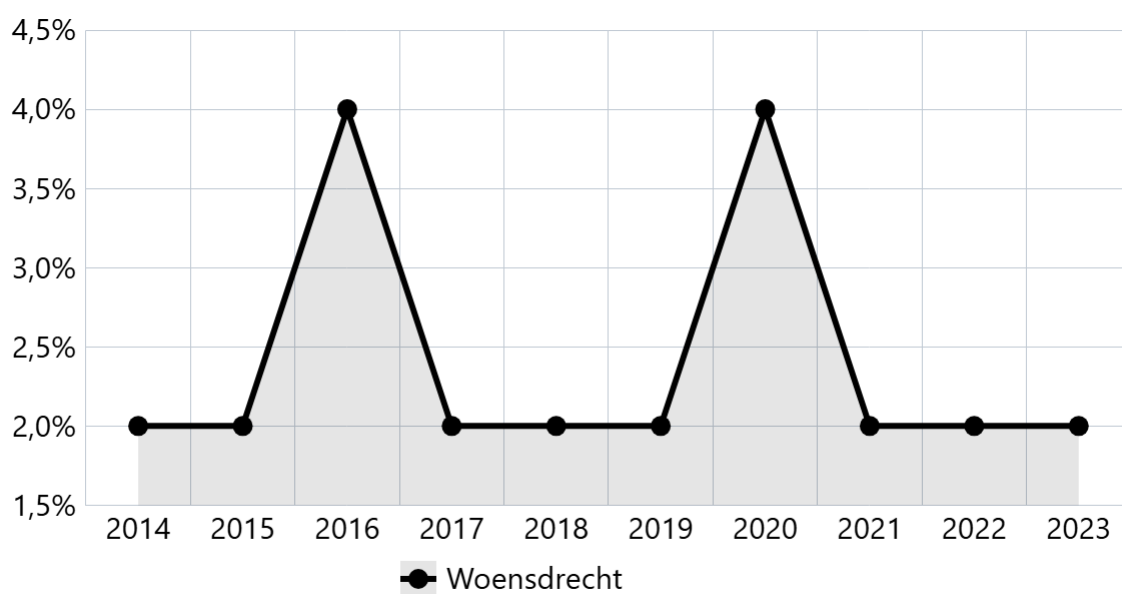
Functiemenging in %

Bron: CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	99,8%	98,4%	98,6%	98,6%	97,2%	97,4%	96,8%	96,2%	95,8%	95,6%

Werkloze jongeren 16-22 jaar in %

Bron: CBS - Jeugdmonitor

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	2,0%	2,0%	4,0%	2,0%	2,0%	2,0%	4,0%	2,0%	2,0%	2,0%

Programma 5. Bestuurskracht

Inleiding

Vanuit haar dienstverlenende rol aan de samenleving en als partner in andere maatschappelijke opgaven, blijft het boeken van tastbare resultaten in maatschappelijke vraagstukken de belangrijkste opgave voor gemeenten. Deze opgave wordt echter al lang niet meer alleen door de gemeente bepaald.

Opgaven worden bepaald in nauw contact met de omgeving. Digitalisering en veranderende wetgeving hebben hun invloed op de inhoud en uitvoering van deze opgaven. We zien dat we met veel uitdagingen te maken hebben: invoering van de Omgevingswet, stikstofcrisis, woningbouwopgave, opvang van vluchtelingen, huisvesting van asielzoekers en statushouders, krapte op de arbeidsmarkt, toenemende vraag binnen het sociaal domein, snelheid van informatie (sociale media), klimaat, duurzaamheid en energietransitie.

Het zijn allemaal vraagstukken die naast de lokale ambities - die hier veelal op aansluiten - veel van de politiek, het bestuur en van de ambtelijke organisatie vragen. De opgaven waar wij voor staan vragen om meer flexibiliteit en wendbaarheid om adequaat te kunnen inspelen op onze snel veranderende omgeving. Het nastreven van die wendbaarheid staat centraal in programma 5, Bestuurskracht. Vanuit dit programma worden de randvoorwaarden gecreëerd waarbinnen college en organisatie kunnen voldoen aan de eisen van deze tijd.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Bij de realisatie van het programma Bestuurskracht zijn de volgende organisaties betrokken: GGD, Politie, buurtpreventie, WijZijn, Regio West-Brabant (RWB), Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB), Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB), Belastingssamenwerking West-Brabant (BWB), N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Karel. (Stichting Inkoopbureau West-Brabant), het West-Brabants Archief (WBA), Equalit, Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) Zeeland West-Brabant.

Wat geven we uit aan programma 5. Bestuurskracht?

Met het vaststellen van de begroting autoriseert de raad de totale baten en de totale lasten per programma. Dit gebeurt op grond van artikel 5.1 van de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2025.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	49.765.009	9.465.281	59.230.290	59.517.405	54.651.366	51.772.173	52.528.646
Lasten	-16.411.910	-6.128.330	-22.540.240	-23.911.723	-18.353.006	-16.612.651	-16.701.995
Saldo	33.353.099	3.336.951	36.690.050	35.605.682	36.298.360	35.159.522	35.826.651
Onttrekkingen	1.602.220	4.044.977	5.647.197	1.419.437	1.679.156	972.891	688.290
Stortingen	-1.898.444	-1.371.627	-3.270.071	-1.644.549	-874.601	-272.101	-180.101
Mutaties reserves	-296.224	2.673.350	2.377.126	-225.112	804.555	700.790	508.189
Resultaat	33.056.875	6.010.301	39.067.176	35.380.570	37.102.915	35.860.312	36.334.840

5.1 Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?

We bieden inwoners een veilige leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We bereiden ons voor op langdurige crisissituaties die voor onze inwoners kunnen ontstaan. Dit doen we door steunpunten in te richten, lokale netwerken te betrekken, kwetsbare doelgroepen te benaderen en in te zetten op risico- en crisiscommunicatie.
- We verbeteren de operationele gereedheid bij natuurbranden. Dit doen we door te investeren in bereik- en bereikbaarheid van natuurgebieden, in het bijzonder rondom geboorde bluswaterputten.

Wat willen we bereiken?

We voorkomen zoveel mogelijk dat (georganiseerde) criminaliteit de openbare (rechts)orde aantast.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We voeren gezamenlijke acties uit met veiligheidspartners zoals de politie, het Openbaar Ministerie, de Belastingdienst en het RIEC om ondermijning en andere vormen van criminaliteit tegen te gaan.
- We versterken de weerbaarheid van zowel onze inwoners als de gemeentelijke organisatie tegen ondermijning door onder andere voorlichting en goede samenwerking met de veiligheidspartners.

Wat geven we uit aan 5.1 Openbare orde en Veiligheid?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	24.895	0	24.895	24.895	24.895	24.895	24.895
Lasten	-2.021.473	-84.353	-2.105.826	-2.122.665	-2.185.887	-2.243.526	-2.316.804
Saldo	-1.996.578	-84.353	-2.080.931	-2.097.770	-2.160.992	-2.218.631	-2.291.909

5.2 Handhaving

Wat willen we bereiken?

We voeren de wettelijke taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) uit samen met onze partners en conform de actuele kwaliteitscriteria.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We passen voortdurend de werkprocessen en werkwijze aan op de doorontwikkeling van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb).
- We stellen het VTH-uitvoeringsprogramma op.

Wat willen we bereiken?

We voeren toezicht en handhaving uit volgens het uitvoeringsprogramma. Indien de dynamiek van de omgeving daarom vraagt, passen we het uitvoeringsprogramma aan.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We voeren risico-gestuurd toezicht uit, waarbij naleving van regels centraal staat en overtredingen in een vroeg stadium worden voorkomen.
- We voeren gerichte handhaving uit bij moedwillige of herhaalde overtredingen, waarbij bestuursrechtelijke en/of strafrechtelijke middelen worden ingezet.
- We spelen in op actuele ontwikkelingen, signalen uit de omgeving en incidenten.

Wat geven we uit aan 5.2 Handhaving?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	17.301	0	17.301	16.450	16.450	16.450	16.450
Lasten	-290.785	-56.613	-347.398	-304.372	-312.052	-307.729	-318.867
Saldo	-273.484	-56.613	-330.097	-287.922	-295.602	-291.279	-302.417

5.3 Dienstverlening en burgerzaken

Wat willen we bereiken?

Ons dienstverleningsproces sluit aan op het gastvrijheidsprogramma 'Welkom in Woensdrecht', waarbij we de gebruikerservaring versterken en contactmomenten uitbreiden.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We starten met de gefaseerde uitvoering van een kanaalstrategie voor contacten met inwoners. We introduceren bijvoorbeeld een chatbot en we sturen op kanaalgebruik.
- We ontwikkelen een klantreis over dienstverlening van de gemeente met samenwerkende partners.
- Medewerkers van het klantcontactcentrum begeleiden inwoners naar passende digitale kanalen en zorgen er op die manier voor dat de dienstverlening efficiënter en gebruiksvriendelijker wordt.

Wat geven we uit aan 5.3 Dienstverlening en burgerzaken?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	411.635	0	411.635	493.712	493.712	493.712	493.712
Lasten	-222.636	-3.090	-225.726	-262.147	-265.646	-266.230	-266.590
Saldo	188.999	-3.090	185.909	231.565	228.066	227.482	227.122

5.4 Samenwerken en besturen

Wat willen we bereiken?

We zoeken samenwerking op waar het ons werk efficiënter en effectiever maakt zodat we de bestuurskracht versterken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Zowel bestuurlijk als ambtelijk - en uitgaande van de eigen doelstellingen - vervult de gemeente bewust de juiste rol in regionale samenwerking met andere overheden en organisaties.

Wat geven we uit aan 5.4 Samenwerken en besturen?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	155.776	-56.461	99.315	138.040	138.040	138.040	138.040
Lasten	-2.147.031	-414.959	-2.561.990	-2.894.392	-2.928.685	-2.943.608	-2.957.730
Saldo	-1.991.255	-471.420	-2.462.675	-2.756.352	-2.790.645	-2.805.568	-2.819.690

5.5 Financiën

Wat willen we bereiken?

We zijn een financieel gezonde gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Onze meerjarenbegroting voldoet aan de criteria die de provincie Noord-Brabant voor repressief toezicht heeft gesteld. Dit blijkt uit schriftelijke goedkeuring van onze begroting door de provincie.
- Onze jaarstukken voldoen aan de criteria van de accountant, met als resultaat een goedkeurende controleverklaring.

Wat willen we bereiken?

We verantwoorden transparant.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We geven opvolging aan de bevindingen van onze accountant uit de jaarlijkse managementletter.
- De verbijzonderde interne controle wordt zodanig uitgevoerd, dat het college bij de jaarstukken een rechtmatigheidsverklaring kan afgeven over het af te sluiten boekjaar.
- Gedurende het lopende begrotingsjaar verstrekken we openbare financiële tussenrapportages. De gemeenteraad is daardoor in staat om tussentijds bij te sturen.

Wat geven we uit aan 5.5 Financiën?

Het merendeel van de (te ontvangen) Algemene Uitkering Gemeentefonds is begroot op dit product. Onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves lopen ook via dit product.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings- wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	41.971.447	9.641.976	51.613.423	51.509.395	46.577.896	43.633.241	44.324.252
Lasten	-508.501	-6.404.830	-6.913.331	-7.493.306	-1.805.118	-267.139	-261.838
Saldo	41.462.946	3.237.146	44.700.092	44.016.089	44.772.778	43.366.102	44.062.414
Onttrekkingen	1.602.220	4.044.977	5.647.197	1.419.437	1.679.156	972.891	688.290
Stortingen	-1.898.444	-1.371.627	-3.270.071	-1.644.549	-874.601	-272.101	-180.101
Mutaties reserves	-296.224	2.673.350	2.377.126	-225.112	804.555	700.790	508.189
Resultaat	41.166.722	5.910.496	47.077.218	43.790.977	45.577.333	44.066.892	44.570.603

5.6 Belastingen en heffingen

Wat willen we bereiken?

We streven ernaar om de gemeentelijke heffingen en belastingen op hetzelfde niveau te houden en passen maximaal alleen een inflatiecorrectie toe.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Voor 2027 streven we ernaar maximaal de inflatiecorrectie toe te passen op de tarieven van 2026.

Wat geven we uit aan 5.6 Belastingen en heffingen?

Het merendeel van de gemeentelijke belastinginkomsten (vooruitlopend op vaststelling van de nieuwe belastingverordeningen) wordt binnen dit product geraamd.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	6.924.365	0	6.924.365	7.250.113	7.315.573	7.381.035	7.446.497
Lasten	-598.457	0	-598.457	-497.327	-535.483	-565.905	-597.130
Saldo	6.325.908	0	6.325.908	6.752.786	6.780.090	6.815.130	6.849.367

5.7 Informatievoorziening en automatisering

Wat willen we bereiken?

We voldoen aan de Wet open overheid (Woo).

Wat gaan we daarvoor doen?

- We nemen nieuwe software in gebruik voor het integraal zoeken, anonimiseren en publiceren van informatie. We richten deze omgeving in en leiden beheerders en gebruikers op, zodat openbare informatie goed beschikbaar en makkelijk te vinden is.

Wat geven we uit aan 5.7 Informatievoorziening en automatisering?

De structurele middelen voor informatie- en communicatietechnologie, informatiebeveiliging en privacy worden vanwege BBV-technische redenen opgenomen onder product 5.8 Overhead.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings- wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-285.505	678	-284.827	-317.998	-324.868	-332.010	-339.877

5.8 Overhead

Wat willen we bereiken?

Goed en aantrekkelijk werkgeverschap en de ontwikkeling van mens en organisatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We zorgen voor een gezonde en veilige werkomgeving. We geven medewerkers vertrouwen, verantwoordelijkheid en vrijheid in de uitvoering van werkzaamheden binnen de gestelde kaders.
- Waar nodig werken we samen om te blijven voldoen aan de kwaliteit en continuïteit van onze dienstverlening.

Wat geven we uit aan 5.8 Overhead?

Om te voorkomen dat er verschillen ontstaan in de wijze van toerekening van overhead is een algemene definitie van 'overhead' in artikel 1 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgenomen: 'het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'. Uitgangspunt van deze definitie is overigens dat (andere uitvoerings)kosten zoveel mogelijk direct aan de betreffende taken/activiteiten worden toegerekend. Dit uitgangspunt wordt vanzelfsprekend gehanteerd. Vanwege BBV worden alle personeelslasten die niet direct toewijsbaar zijn aan een taakveld binnen dit product geraamd.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	259.590	-120.234	139.356	84.800	84.800	84.800	84.800
Lasten	-9.715.320	1.318.312	-8.397.008	-9.494.757	-9.479.297	-9.213.821	-9.169.835
Saldo	-9.455.730	1.198.078	-8.257.652	-9.409.957	-9.394.497	-9.129.021	-9.085.035

5.9 Personeel en organisatie

Wat willen we bereiken?

We binden en boeien (potentiële) medewerkers, die bewust de keuze maken om bij onze gemeente te werken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We stemmen ontwikkeltrajecten, beleid en personeelsvoorwaarden af op de behoefte van organisatie en medewerkers.

Wat willen we bereiken?

We streven naar een leiderschapsstijl die voortkomt uit een inspirerende visie. Op die manier motiveren we medewerkers en voelen zij zich gewaardeerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Leidinggevend stimuleren en coachen de onderlinge samenwerking en verbinding tussen het bestuur en medewerkers. We bevorderen zelforganisatie.
- We leggen minder nadruk op hiërarchie en meer nadruk op samenspel en houden in de organisatie rekening met de verschillen tussen mensen, teams en taken.
- We versterken de zelfstandigheid en het probleemoplossend vermogen van onze medewerkers.

Wat geven we uit aan 5.9 Personeel en organisatie?

Vanwege BBV-regelgeving worden de baten en lasten voor formatie grotendeels verantwoord binnen product 5.8 Overhead.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-586.025	-483.475	-1.069.500	-488.218	-478.942	-435.573	-436.163

5.10 Communicatie

Wat willen we bereiken?

Onze inwoners worden goed geïnformeerd en zijn tevreden over de communicatie met de gemeente en het bestuur.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We communiceren tijdig en kiezen de meest passende kanalen.
- We werken aan de toegankelijkheid van onze communicatie en (online) informatie.

Wat willen we bereiken?

Duidelijke communicatie van de ambities en maatregelen uit het op te stellen collegewerkprogramma 2026-2030.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Na vaststelling van het collegewerkprogramma wordt een communicatiewerkprogramma opgesteld. Hierin wordt voor deze collegeperiode de communicatielijn uitgezet.

Wat geven we uit aan 5.10 Communicatie?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-36.177	0	-36.177	-36.541	-37.028	-37.110	-37.161

5.12 Nieuwe investeringen

Voor dit programma voorziet het college voor de komende jaren de volgende investeringen. Met het vaststellen van de financiële positie bij de begrotingsbehandeling autoriseert de gemeenteraad uitsluitend de nieuwe investeringen van het komende begrotingsjaar. Tevens kan de gemeenteraad aangeven van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen (artikel 5.2 'Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2025').

Meerjarig investeringsschema Programma 5

Bedragen in €	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
5. Bestuurskracht					
70151709 Aanschaf plateauwagen 2026(drangh.)	-11.000	0	0	0	0
70152501 Aanschaf 3 pick-ups 2026 team Wijk- & Dorpsbeheer	-185.500	0	0	0	0
70152601 Aanschaf bladzuigwagen 2026 team Wijk- & Dorpsbeh.	-35.000	0	0	0	0
70152701 Aanschaf veegmachine 2027 team W&D	0	-125.000	0	0	0
70152702 Aanschaf riooldoorspuitapparaat 2027 team W&D	0	-20.000	0	0	0
70152703 aanschaf hogedrukreiniger 2027 team W&D	0	-3.500	0	0	0
70152801 Aanschaf tractor 2028 team Wijk- & Dorpsbeheer	0	0	-80.000	0	0
70152802 Aanschaf houtversnipperaar 2028 team W&D	0	0	-37.500	0	0
70152803 Aanschaf kunstmeststrooier 2028 team W&D	0	0	-6.000	0	0
70152804 Aanschaf 2 aanhangwagens 2028 uitleendranghekken	0	0	-12.000	0	0
70152901 Aanschaf schuttees 2029 team Wijk- & Dorpsbeheer	0	0	0	-25.500	0
70152902 Aanschaf wiede-eg 2029 team Wijk- & Dorpsbeheer	0	0	0	-5.000	0
70152903 Aanschaf rolveger gladheidbestrijding 2029 team WD	0	0	0	-9.000	0
70153006 Aanleg zonnepanelen 2030 brandweerkaz. Hoogerheide	0	0	0	0	-91.000
70153007 Aanleg WTB-installatie 2030 brandweerkaz. H'Heide	0	0	0	0	-60.000
70162601 Aanschaf hardware raadsleden	-20.000	0	0	0	0
Totaal 5. Bestuurskracht	-251.500	-148.500	-135.500	-39.500	-151.000

Nut en noodzaak investeringen in begrotingsjaar Programma 5

In overeenstemming met artikel 5, lid 5 van de 'Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2025' beschrijft de programmabegroting nut en noodzaak van de investeringen die betrekking hebben op het begrotingsjaar 2026.

Aanschaf materieel team Wijk- & dorpsbeheer

De gemeenteraad heeft in november 2021 het 'Beheerplan 2022-2025 materieel team Wijk- & dorpsbeheer' vastgesteld. Het plan geeft inzicht in de concrete voornemens en doelstellingen om te komen tot een vervangings- en investeringscyclus van het materieel van het team Wijk- & dorpsbeheer. Voor 2026 zijn investeringsbudgetten opgenomen voor een totaalbedrag van € 231.500. Het betreft het volgende materieel: plateauwagen voor opslag en vervoer dranghekken (€ 11.000), bladzuigwagen (€ 35.000) en drie pick-ups (€ 185.500).

Aanschaf hardware raadsleden

De huidige laptops en tablets van gemeenteraadsleden zijn financieel en technisch afgeschreven en dienen vervangen te worden. Dit zal in 2026 na de gemeenteraadsverkiezingen gebeuren. De investering bedraagt € 20.000.

5.13 Indicatoren

Lokale indicatoren Programma 5. Bestuurskracht

Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren. In onderstaande tabel zijn indicatoren 1 tot en met 5 ook verplicht vanuit het BBV, maar omdat deze lokaal ingevuld moeten worden, komen deze in onderstaande tabel terecht.

Lokale indicatoren	2021	2022	2023	2024	2025
1. Formatie per 1000 inwoners	6,1	6,1	6,2	6,3	6,7
2. Bezetting per 1000 inwoners	6,1	5,6	5,8	6,1	6,2
3. Apparaatskosten	€ 776	€ 889	€ 1.148	€ 1.330	-
4. Externe inhuur	3,20%	10,20%	9,30%	10,60%	-
5. Overhead	15,30%	13,81%	12,06%	14,31%	-
6. Veiligheidsgevoel overdag	-	-	-	8,3	-
7. Veiligheidsgevoel 's-avonds		-	-	7,3	-
8. Klanttevredenheid dienstverlening					
<i>Baliebezoek</i>	8,1	8	8,5	9,1	-
<i>Inrichting wachtruimte</i>	-	-	-	8,4	-
<i>Privacy balie</i>	-	-	-	8,2	-
<i>Openingstijden</i>	-	-	-	8,4	-
<i>Telefoon</i>	7,7	8,2	9	7,4	-

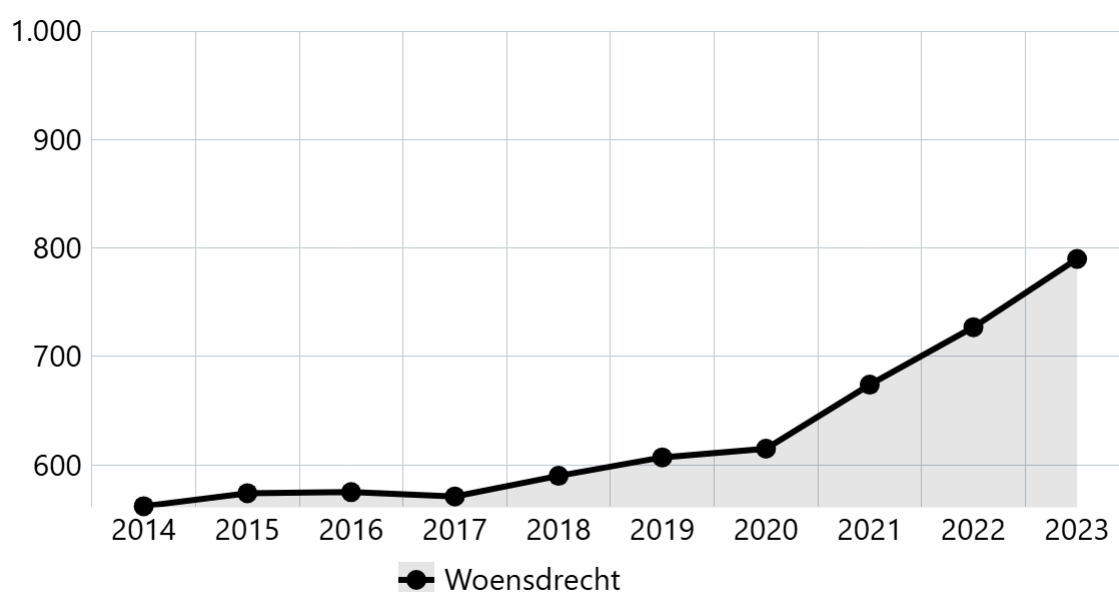
Toelichting:

1. Formatie betreft het aantal fte's dat in dienst mag zijn. *Uitgaande van formatie per 1 september 2025.*
2. Bezetting betreft het werkelijke aantal fte's dat werkzaam is. *Uitgaande van bezetting per 1 september 2025.*
3. Apparaatskosten per inwoner: alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.
4. Externe inhuur: kosten als percentage van de totale loonsom.
5. Overhead: percentage van de totale lasten.
6. Veiligheidsbeleving is weergegeven op een schaal van 1 (laag) tot 10 (hoog). *Bron: Lemon-onderzoek 'Leefbaarheid in Woensdrecht'.*
7. Waardering die de afnemer van de dienst geeft aan de dienstverlening op een schaal van 1 (laag) tot 10 (hoog). *Bron: Intern klanttevredenheidsonderzoek.*

Verplichte BBV-indicatoren Programma 5. Bestuurskracht

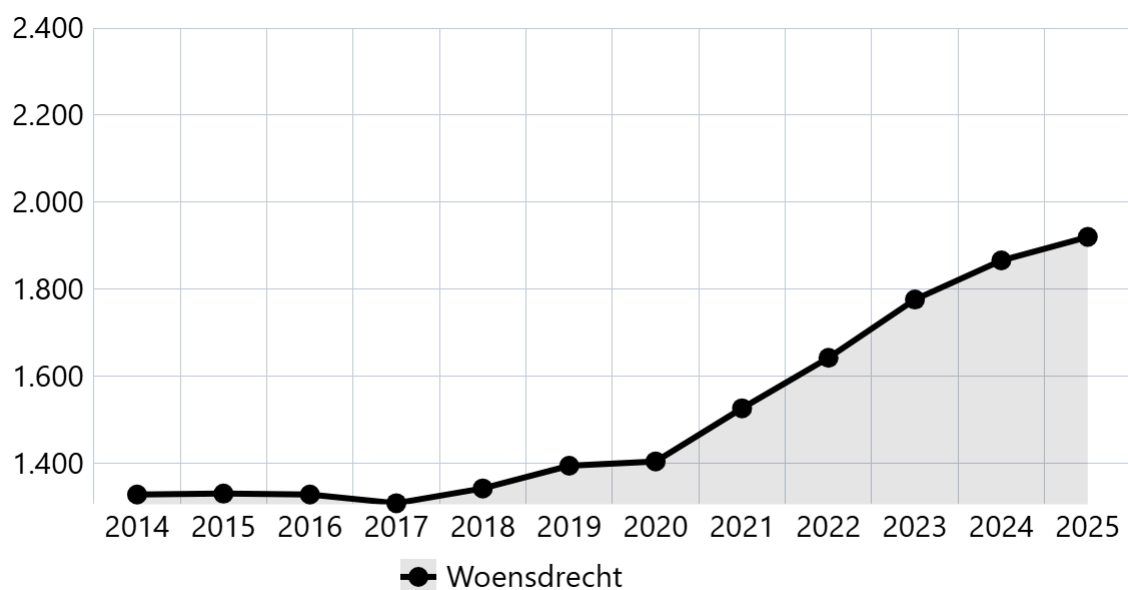
In deze paragraaf worden de indicatoren weergegeven die bij Programma 5. Bestuurskracht horen. Deze cijfers worden automatisch opgehaald van www.waarstaatjegemeente.nl en www.woensdrecht.incijfers.nl. Voor verdere verdieping en vergelijking met Nederland, de provincie Noord-Brabant en andere gemeenten verwijzen we u naar deze twee websites. Indien cijfers, jaarschijven of toelichtingen ontbreken, waren deze op het moment van het opstellen van dit document niet beschikbaar. De gemeente Woensdrecht heeft daar geen invloed op. In een volgend document worden deze indicatoren waarschijnlijk geactualiseerd.

Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden in euro's

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	562	574	575	571	590	607	615	674	727	790

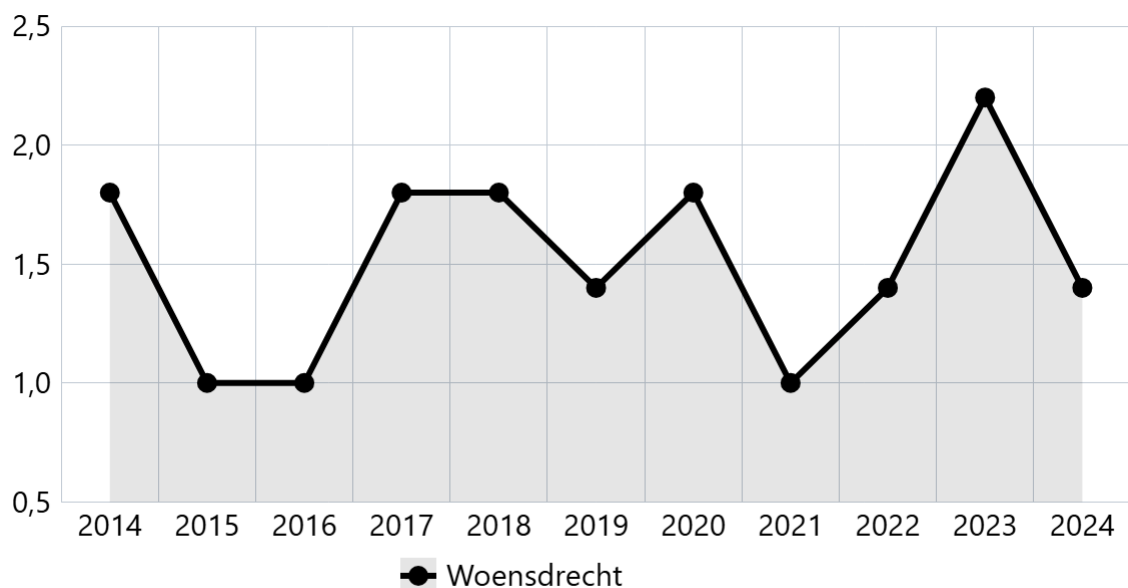
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden in euro's

Bron: COELO - Atlas lokale lasten

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Woensdrecht	1.328	1.330	1.328	1.308	1.342	1.394	1.404	1.526	1.642	1.776	1.866	1.920

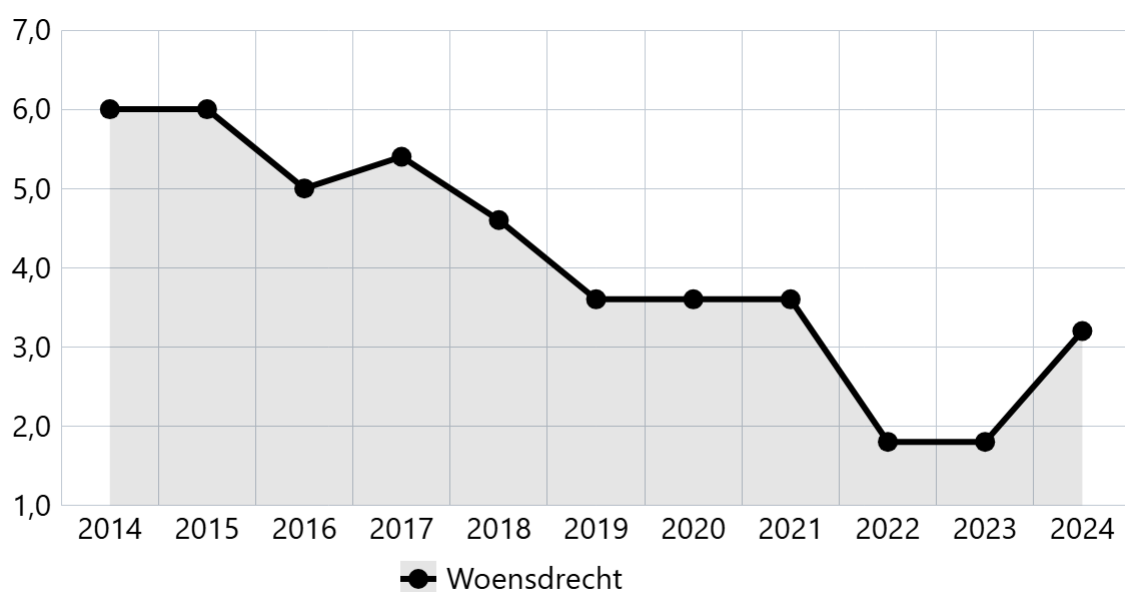
Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners

Bron: CBS - Geregistreerde diefstallen

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	1,8	1,0	1,0	1,8	1,8	1,4	1,8	1,0	1,4	2,2	1,4

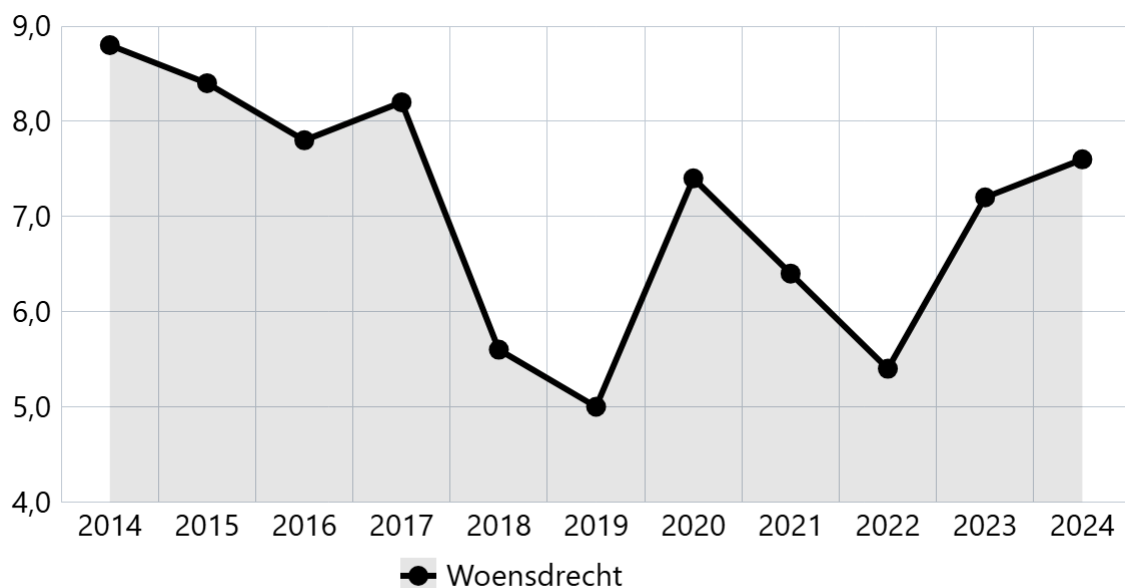
Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners

Bron: CBS - Geregistreerde diefstallen

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	6,0	6,0	5,0	5,4	4,6	3,6	3,6	3,6	1,8	1,8	3,2

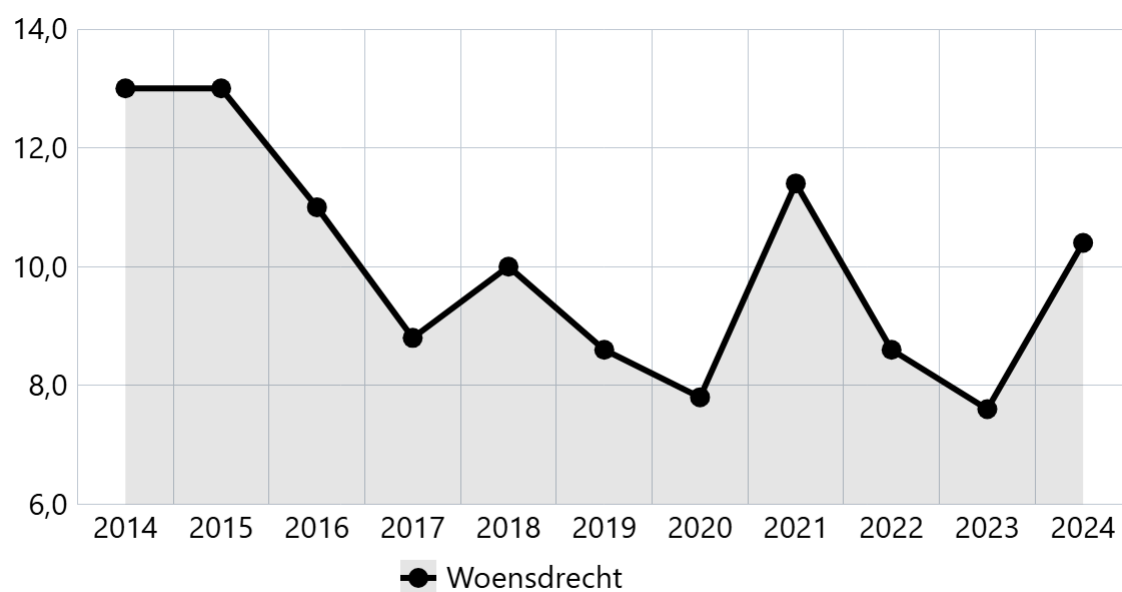
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners

Bron: CBS - Geregistreerde criminaliteit

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	8,8	8,4	7,8	8,2	5,6	5,0	7,4	6,4	5,4	7,2	7,6

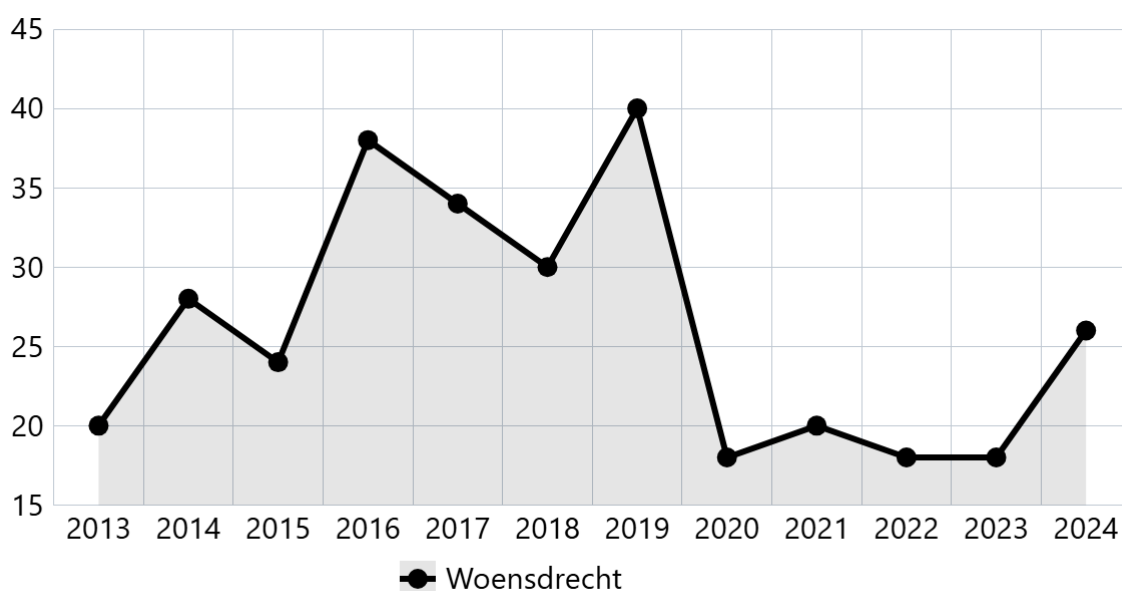
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag per 1.000 inwoners

Bron: CBS - Geregistreeerde criminaliteit

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	13,0	13,0	11,0	8,8	10,0	8,6	7,8	11,4	8,6	7,6	10,4

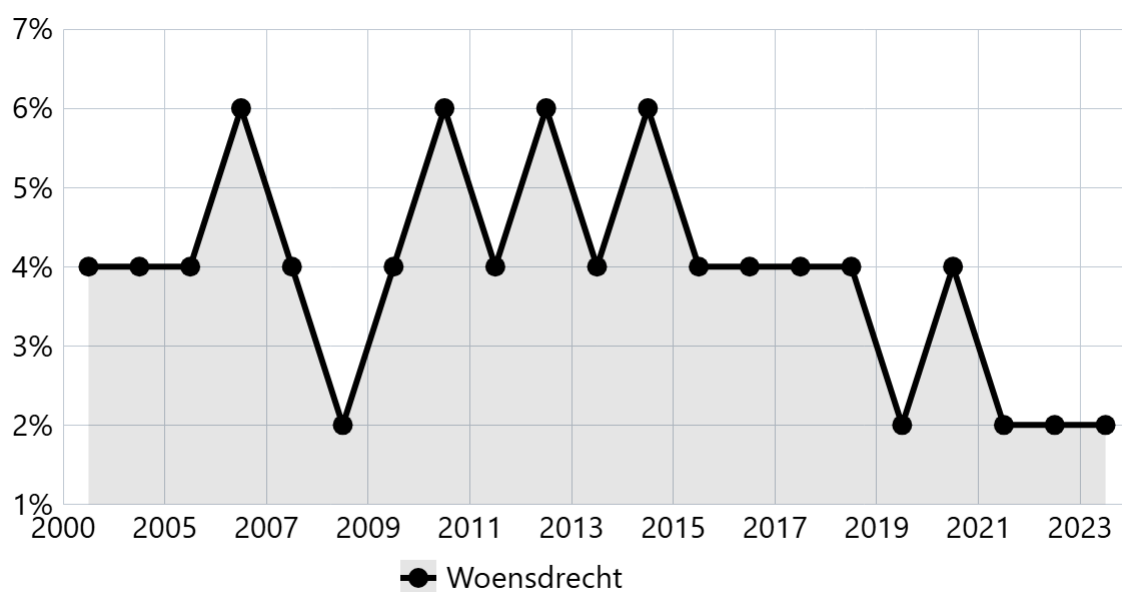
Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren

Bron: Stichting Halt

Gebied	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	20	28	24	38	34	30	40	18	20	18	18	26

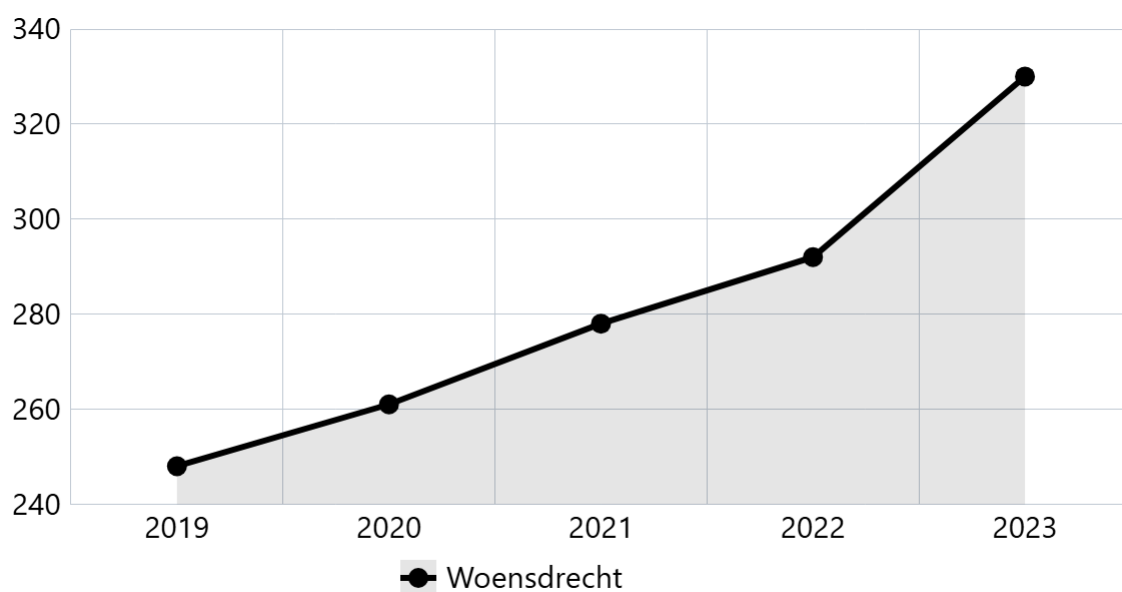
Percentage jongeren 12-21 jaar met een delict voor de rechter

Bron: CBS - Jeugdmonitor

Gebied	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	4%	4%	4%	6%	4%	2%	4%	6%	4%	6%	4%	6%	4%	4%	4%	4%	2%	4%	2%	2%	2%

Gemiddelde WOZ-waarde woningen (x €1000)

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	248	261	278	292	330

Paragrafen

Paragraaf 1 Opgaven

Algemeen

De Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2023 stelt dat de raad, bij aanvang van de raadsperiode, kan aangeven over welke aanvullende onderwerpen zij in een aparte paragraaf bij de P&C-stukken wenst te worden geïnformeerd. In het Collegewerkprogramma 2022-2026 heeft het college de volgende onderwerpen bestempeld als opgaven:

1. Verduurzaming: Klimaatadaptatie, Duurzaamheid en Energietransitie
2. Economie
3. Bouwen & wonen

Opgave Verduurzaming: Klimaatadaptatie, Duurzaamheid en Energietransitie

Inleiding

Woensdrecht is de groene gemeente op de Brabantse Wal en heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. De 'Duurzaamheidsvisie 2025' heeft als doel de gemeente in 2050 energie- en klimaatneutraal te maken.

Met uitvoeringsprogramma's op de thema's energie, circulair, mobiliteit en klimaatadaptatie geven we hier invulling aan. We kijken ook wat we als gemeente zelf kunnen in de openbare ruimte, gemeentelijk vastgoed en inkoop. Hierin vervullen we en nemen daarbij ook een voorbeeldfunctie in.

Daarnaast zoeken we nadrukkelijk de samenwerking op met onze inwoners, verenigingen en ondernemers/bedrijven. Dit is noodzakelijk voor de gezamenlijke verduurzamingsopgave.

De agrarische sector is onlosmakelijk verbonden met ons landschap. Daar moet ruimte voor blijven. We realiseren ons dat het verminderen van stikstofuitstoot noodzakelijk is, maar we zijn geen voorstander van een gedwongen uitkoop van onze agrariërs.

Ontwikkelingen

- Klimaatverandering: We zien steeds vaker extremere weersvormen, met langere perioden van droogte en wateroverlast door hevige regenbuien.
- Klimaatakkoord: Vanuit het klimaatakkoord dienen Nederlandse gemeenten een warmteprogramma op te stellen waarin beschreven staat hoe we uiterlijk 2050 van het aardgas af zijn. De 'energietransitie' hangt hiermee samen, waarbij we overgaan van fossiele brandstof naar duurzame en CO2 neutrale energiebronnen.
- Landelijk zien we een onduidelijkheid op het gebied van milieuwetgeving/stikstof en fluctuaties binnen energieprijzen.

Ambities

- Duurzaamheid en klimaatbestendigheid zetten we in om de lasten voor onze inwoners betaalbaar te houden en om een veilige en aantrekkelijke leefomgeving te creëren.
- Een energie- en klimaatneutrale gemeente in 2050.
- Hoeveelheid (rest) afvalstoffen verder naar beneden brengen en voldoen aan de VANG-Doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof).

Wat doen we in deze bestuursperiode?

- We denken op een duurzame en klimaatbestendige manier en handelen in de ontwikkeling en uitvoering van plannen op alle beleidsterreinen.
- We hebben een nieuwe visie duurzaamheid opgesteld aan de hand van vier kernwaarden: inwoners voorop, flexibiliteit, schaarste en integraliteit. Aan de hand van deze kernwaarden gaan we vanuit de visie aan de slag met nieuwe uitvoeringsprogramma's op de thema's energie, circulariteit, mobiliteit en klimaatadaptatie.
- Uitvoering geven aan diverse projecten en activiteiten:
 - *Warmteprogramma*
Het warmteprogramma is de opvolger van de warmtevisie. We zijn gestart met de voorbereidende haalbaarheidsonderzoeken en studies. Het warmteprogramma, dat in 2026 vastgesteld dient te worden beschrijft hoe we woningen en gebouwen in een wijk of buurt aardgasvrij gaan maken en overgaan op duurzame warmtebronnen. Het plan bevat de aanpak, de gekozen warmtetechnieken (zoals warmtenetten of warmtepompen) en de betrokken partijen met het doel om in 2050 alle gebouwen aardgasvrij te hebben.
 - *Energiebesparing en verduurzaming*
In deze bestuursperiode worden het gemeentelijk vastgoed en de gemeentelijke accommodaties zo energieneutraal mogelijk gemaakt volgens het 'BENG' (bijna energieneutraal) of 'ENG' (energie-neutraal) uitgangspunt. Met subsidies vanuit het Rijk stimuleren we energiebesparing en verduurzaming bij inwoners en bereiken we de kwetsbare huishoudens die het meest te lijden hebben onder de hoge energieprijzen.
 - In 2026 starten we met onze Lokale Aanpak Isolatie. Daarin gaan we met subsidies huiseigenaren met slecht geïsoleerde woningen helpen om te verduurzamen.
 - *Regionale Energie Strategie (RES) 2.0*
We starten met uitvoeringsprogramma's die aan de hand van het nieuw vastgestelde Regionaal Plan Energie worden opgesteld. Hierin gaan we gebiedsgericht kijken hoe we het energiesysteem in balans kunnen krijgen.
 - *Groene Agenda*
Afronding uitvoering van de Groene Agenda die in 2025 afloopt en in 2026 wordt herzien. Hierin wordt extra aandacht geschonken aan de thema's biodiversiteit, klimaatbestendigheid en duurzaamheid.

- We starten ook met het opstellen van een Soorten Management Plan. Hiermee faciliteren we onze isolatieopgave van de gebouwde omgeving en werken we aan soortenbescherming en biodiversiteit.
- *Duurzame mobiliteit*
We zetten in op innovatieve toepassingen op het gebied van elektrisch vervoer en het ontwikkelen van mobiliteitshubs.
- *(Her)ontwikkeling afvalinzameling*
Samen met Saver N.V. zetten we in op innovatieve manieren van recycling en afvalscheiding om zo de kosten voor onze inwoners beheersbaar te houden.

Stand van zaken per Programmabegroting 2026

Woensdrecht is de groene gemeente op de Brabantse Wal. We beschikken over een kwalitatief hoogwaardig landschap dat we koesteren en dat bijdraagt aan de woonkwaliteit van onze inwoners. Tegelijkertijd zijn er knelpunten ten gevolge van extremere weersomstandigheden in combinatie met de natuurlijke kenmerken van ons grondgebied die kunnen leiden tot verdroging en wateroverlast. Daarom treffen we maatregelen om water vast te houden waar mogelijk en water tijdig af te voeren waar nodig. Dit doen we door samenwerking met partners bij de uitvoering van projecten en we passen deze principes toe bij de herinrichting en het onderhoudswerk in onze gemeente.

Begin 2025 is de nieuwe visie op duurzaamheid vastgesteld. Dit beleid geeft richting aan de brede opgave van duurzaamheid en omvat alle aspecten die bijdragen aan de verduurzamingsopgave. Verder is een uitvoeringsprogramma vastgesteld waarin meer concrete maatregelen zijn beschreven.

Er is in 2025 een start gemaakt met de verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed en de MFC's . Dit is een omvangrijk project dat de komende periode zal doorlopen. Het betreft maatwerk per gebouw.

De Regionale Energie Strategie (RES) 2.0 is in juni 2025 door de raad vastgesteld. Dit richtinggevende beleidskader vormt het uitgangspunt voor uitvoeringsmaatregelen in de komende jaren.

In het kader van de Groene Agenda zijn diverse maatregelen uitgevoerd en dit traject loopt de komende jaren door.

Bij civieltechnische projecten worden onder meer biodiversiteit, klimaatbestendigheid en duurzaamheid meegenomen. Daarnaast dragen we bij aan biodiversiteit door extensief maaibeleid.

Op het vlak van duurzame mobiliteit is geïnvesteerd in een verdere uitbreiding van het laadpalenbestand. Dit laadpalenbestand wordt in de komende periode verder uitgebreid op basis van een laadpalenplan waarbij de potentiële uitbreidingsmogelijkheden in beeld zijn gebracht. We hebben extra aandacht voor fietslaadplekken in de openbare ruimte.

Met betrekking tot de inzameling van afval blijven we werken aan op innovatieve manieren van recycling en afvalscheiding in samenwerking met Saver N.V. Zo gaan we sensoren plaatsen in afvalbakken ter verbetering van de inzameling. Daarnaast voeren we campagnes en specifieke acties op minder goed gescheiden of meer bijzondere afvalstromen.

Opgave Economie & Aviolanda

Inleiding

De gemeente Woensdrecht is gelegen op een unieke geografische locatie tussen de havens van Antwerpen, Moerdijk en Rotterdam en is hierdoor een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijvigheid. Er is een aantal grote werkgevers, waaronder op het gebied van luchtvaartgebonden onderhoud. Midden- en kleinbedrijf vormt een onmisbare voorziening binnen onze kernen. Het is voor de leefbaarheid belangrijk om dit in stand te houden. Hierbij is een goede relatie tussen gemeente en ondernemers van belang.

Ontwikkelingen

- Druk op de arbeidsmarkt.
- Economische onzekerheid vanwege de energiecrisis.
- Toenemende inflatie.

Ambities

- We stimuleren hergebruik en verduurzaming van bestaande bedrijventerreinen.
- Stimuleren van samenwerking tussen ondernemers/bedrijven en gemeente.
- Voorzien in voldoende geschoold en gekwalificeerd personeel.

Wat doen we in deze bestuursperiode?

- We versterken onze netwerken met ondernemers om samenwerking te versterken.
- Samen met onze ondernemers en inwoners stellen we een nieuwe economische visie op.
- Stimuleren verbinding overheid, onderwijs, ondernemers, om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt te matchen.
- We intensiveren de contacten met Vlaamse en Nederlandse netwerkorganisaties.
- We realiseren Driehoeven III voor bestaande en eigen ondernemers uit de gemeente.

Stand van zaken per Programmabegroting 2026

- De frequentie van het overleg met de bedrijvenvereniging Zuidwesthoek is verhoogd naar een keer per kwartaal. Er vindt intensieve informatie uitwisseling plaats.
- Voor de nieuwe economische visie is een uitvoeringsagenda opgesteld, die in 2026 verder in uitvoering wordt genomen.
- Het bestemmingsplan voor de uitbreiding van Driehoeven III als lokaal vraaggericht bedrijventerrein is in 2023 vastgesteld. De ontwikkeling van het bedrijventerrein ligt nu bij de initiatiefnemer.

Aviolanda

In het Ondernemingsplan 2024-2028 van Business Park Aviolanda B.V. (hierna: BPA BV), dat door de beide aandeelhouders provincie Noord-Brabant en gemeente Woensdrecht is vastgesteld, worden de ambities van Aviolanda voor de verdere ontwikkeling van het Maintenance, Repair, Overhaul & Upgrades cluster (hierna: MRO&U) weergegeven.

In het Ondernemingsplan is de ambitie opgenomen om een aerospace cluster te ontwikkelen waarin klanten ontzorgd en gestimuleerd worden. Het cluster is daarbij toonaangevend op het gebied van complexe en innovatieve onderhoudsdiensten met een hoge mate van kwaliteit, flexibiliteit, innovatie en unieke hoogwaardige aerospace MRO&U kennis.

De ambitie is vertaald naar de volgende vijf strategische doelen voor de ontwikkeling van Business Park Aviolanda en de coördinatie van het bredere MRO&U cluster:

- verdere versterking van de waardeketen aan hoogwaardige en flexibele MRO&U activiteiten;
- vormgeven van de samenwerking tussen civiel en militair en toewerken naar één ecosysteem;
- zorgdragen voor voldoende gekwalificeerd personeel (Human Capital Agenda);
- stapsgewijs en vraaggericht (her)ontwikkelen van faciliteiten, vastgoed en gebied;
- ontwikkeling van een robuuste, efficiënte en effectieve werkorganisatie (BPA BV) om de kansen proactief op te pakken.

De verdere ontwikkeling van het Business Park Aviolanda is een belangrijke economische stimulans voor de gemeente Woensdrecht. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken moet in 2026 door de aandeelhouders het eigen vermogen van BPA worden versterkt om de ambities uit het ondernemingsplan te kunnen realiseren.

Voor Business Park Aviolanda en de Vliegbasis is een Human Capital Agenda 2.0 opgesteld. Een onderzoek naar vestigingsfactoren voor personeel en studenten is in 2023 uitgevoerd en verwerkt in het businessplan van BPA. Ook heeft onze gemeente aangegeven een faciliterende rol te willen vervullen in de realisatie van deze agenda door het mogelijk maken van studentenhuysvesting als onderdeel van de human capital agenda. Door de huur en verbouw van gebouw Boszicht ('The Cabin') op de Volksabdij Ossendrecht is daarin al een forse eerste stap gezet. In augustus 2025 zijn de eerste kamers in The Cabin al verhuurd. In het kader van de bereikbaarheid is de aansluiting op het openbaar vervoer in 2025 geborgd door het in werking treden van de nieuwe concessie. In 2026 wordt het plan voor een snelfietspad verder uitgewerkt, waarbij aansluiting op regionale verbindingen in zowel Nederland als België moeten worden gerealiseerd.

Opgave Bouwen & wonen

Inleiding

De gemeente Woensdrecht zet zich ervoor in dat haar dorpen zich ook in de toekomst blijven ontwikkelen als kernen waarin het goed wonen is. Met het inzetten op nieuwbouw, wordt een passend antwoord gevonden op de groeiende vraag naar woningen. Het woningbouwprogramma stemmen we op de eerste plaats af op de vraag naar woningen van de eigen inwoners. We geven daarom prioriteit aan het realiseren van betaalbare woningen voor starters, jonge huishoudens en senioren die in Woensdrecht willen blijven wonen. Doorstromers moeten de mogelijkheid krijgen om door te stromen naar een passende woning. Daarnaast willen we ook een kwaliteitsslag maken en focussen we op het verduurzamen en levensloopbestendig maken van de bestaande woningvoorraad.

Door de hoge huizenprijzen en het minimale aanbod van passende woningen, verhuizen mensen minder snel waardoor ze te lang in hun eigen - niet altijd passende - woning blijven wonen. Dit belemmert de doorstroming.

De afgelopen jaren heeft Woensdrecht te weinig kunnen bouwen door stikstofproblemen. De vraag naar woningen binnen onze gemeente komt van meerdere doelgroepen, waaronder: eigen inwoners (starters en doorstromers), instroom van buiten de gemeente, arbeidsmigranten en statushouders.

Vergrijzing en ontgroening vinden plaats, maar leiden niet tot bevolkingsafname. Er is een toename in het aantal huishoudens, maar het aantal inwoners per huishouden neemt af.

De wijziging van samenstelling en doelgroepen leidt niet alleen tot de behoefte aan meer woningen, maar ook aan andere woningtypen.

Ontwikkelingen

- Ouderen en inwoners die zorg nodig hebben, blijven door Rijksbeleid langer thuis wonen. Deze mensen wonen in veel gevallen in een woning die niet langer aansluit op hun woonbehoefte.
- Het vinden van een passende en betaalbare woning is voor veel mensen moeilijk. We voorzien een extra behoefte in het sociale huursegment.
- De komende jaren zal - als gevolg van het door het Rijk aangekondigde stikstofbeleid -het bouwen binnen onze gemeente speciale aandacht vragen.

Ambities

- Ondanks de stikstofproblematiek kijken we waar er mogelijkheden zijn voor woningbouw.
- Voldoende huisvesting en maatschappelijke ondersteuning in combinatie met de juiste zorg.
- We bouwen voor alle categorieën woningzoekenden, alle typen en woonvormen. We richten ons in het bijzonder op jongeren (starters) en senioren en willen dat daar in totaliteit één op de drie nieuw te bouwen woningen voor beschikbaar komt.
- We streven ernaar om binnen de bestuursperiode tenminste 250 woningen te bouwen. Onze ambitie is groter.

Wat doen we in deze bestuursperiode?

- Contacten met de provincie geven wij hoge prioriteit om onze woningbouwplanning te realiseren.
- Middels de Omgevingswet geeft de gemeente ruimte aan vernieuwende woonvormen, op voorwaarde dat dit niet strijdig is met de omgevingsvisie.
- Met de woningbouwcorporaties geven we uitvoering aan de meerjarige prestatieafspraken waarin zowel afspraken gemaakt zijn over beschikbaarheid als over kwaliteit.
- Wij geven uitvoering aan de Woondeal waarbinnen is afgesproken dat 30 % van de nieuw te bouwen woningen bestaat uit sociale huurwoningen; 37 % bestaat uit 'overig'-betaalbaar tot € 355.000 en 33% is vrij in te vullen.
- Naast het vergroten van de kwantiteit is er ook aandacht voor het verhogen van de kwaliteit van de woningvoorraad. Er zijn hoge ambities voor wat betreft het energiezuinig en daar waar mogelijk energieneutraal maken van woningen volgens het 'BENG' (bijna energieneutraal) of 'ENG' (energie-neutraal) uitgangspunt). Ook wordt ingezet op het levensloopbestendig maken van woningen, zowel bij de bestaande voorraad als bij nieuwbouw.
- Bij het realiseren van nieuwe woningen, zetten we bewezen technieken in om zoveel mogelijk klimaatbestendig en natuur-inclusief te bouwen.
- We stellen een woonzorgvisie op om de toekomstige vraag naar wonen en zorg van verschillende doelgroepen in beeld te brengen en hier beleidsmatig en qua uitvoering richting aan te geven. Voor wat betreft het urgentievraagstuk voor woningzoekenden uit bijzondere doelgroepen wordt een huisvestingsverordening opgesteld.

Stand van zaken per Programmabegroting 2026

Er speelt veel op het beleidsveld wonen en de rol en verantwoordelijkheid van de gemeente wordt steeds groter. Hierop wordt actief geanticipeerd. Zo wordt er uitvoering gegeven aan de 'Wet goed verhuurderschap', is in 2025 een geactualiseerde woondeal gesloten en is een regionale woonzorgvisie en lokaal volkshuisvestingsprogramma opgesteld. Het volkshuisvestingsprogramma wordt in 2026 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Tevens is de samenwerking met de woningcorporaties versterkt. Samen werken we toe aan een vergroting van de sociale huurvoorraad in de gemeente Woensdrecht. Daarnaast wordt ingezet op het verhogen van de kwaliteit van de bestaande woningen.

Paragraaf 2 Lokale heffingen

Algemeen

Lokale heffingen zijn te onderscheiden in belastingen enerzijds en leges, rechten en overige tarieven anderzijds. Inzicht in de omvang, werking en reikwijdte van de lokale heffingen is van belang voor de raad omdat ze, naast de inkomsten van de algemene uitkering, veelal de enige mogelijkheid vormen om aanvullende wensen te kunnen financieren. Tegelijkertijd wordt steeds kritischer gekeken naar de totale gemeentelijke belastingdruk. Daarbij is niet alleen inzicht in absolute zin belangrijk, aangezien Woensdrecht niet op zichzelf staat: inzicht in de hoogte van de heffingen van vergelijkbare gemeenten is eveneens verhelderend. Een gemeente is beperkt in de belastingsoorten die ze mag heffen. Deze zijn limitatief opgesomd in de Gemeentewet.

In deze paragraaf treft u een toelichting op de belangrijkste tariefaanpassingen voor het begrotingsjaar 2026. De belastingverordeningen voor 2026 worden in de openbare raadsvergadering van december 2025 aan de raad ter vaststelling aangeboden. De in deze paragraaf opgenomen tarieven voor 2026 zijn onder voorbehoud van besluitvorming door de raad. Na de uitgangspunten van ons lokale beleid, een tabel van de geraamde inkomsten in 2026 (A) en een overzicht van de tariefontwikkeling 2022-2026 (B) worden achtereenvolgens de volgende onderwerpen toegelicht:

1. Onroerendezaakbelastingen (ozb)
2. Afvalstoffenheffing
3. Rioolheffing
4. Lokale lastendruk
5. Vergelijkend overzicht woonlasten
6. Hondenbelasting
7. Forensenbelasting
8. Verblijfsbelasting
9. Marktgelden
10. Lijkbezorgingsrechten
11. Leges
12. Kwijtscheldingsbeleid

Lokaal beleid

Het beleid ten aanzien van lokale heffingen is gebaseerd op de uitgangspunten van het coalitieakkoord 2022-2026 en het collegewerkprogramma 2022-2026 'Stabiel en daadkrachtig voor Woensdrecht'. We streven ernaar om de gemeentelijke heffingen en belastingen op hetzelfde niveau te houden en passen maximaal alleen een inflatiecorrectie toe.

De uitgangspunten met betrekking tot de financiën van de gemeente zijn:

- om alle thema's te kunnen uitvoeren, heeft de gemeente behoefte aan voldoende financiële middelen. De financiële positie van de gemeente is gezond, het huishoudboekje is op orde. Van belang is dat dit zo blijft. De hoge inflatie plaatst ons voor grote uitdagingen. Dit leidt tot hogere uitgaven in de exploitatie, maar ook de ramingen voor investeringen worden daardoor ongewis. Dat laatste kan leiden tot het temporiseren van uitgaven. Mogelijk stelt ook een herverdeling van het gemeentefonds ons voor extra uitdagingen. We streven ernaar om de gemeentelijke heffingen en belastingen op hetzelfde niveau te houden en passen maximaal alleen een inflatiecorrectie toe;
- de inflatie raakt onze inwoners in hun portemonnee. De gemeente doet binnen haar wettelijke mogelijkheden wat ze kan;
- de hoeveelheid (rest)afvalstoffen moet verder naar beneden en uitgangspunt is het voldoen aan de VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof). Samen met Saver N.V. zetten we in op innovatieve manieren van recycling en afvalscheiding. De milieustraat zal daar een spil in zijn. Het uitgangspunt blijft dat de gebruiker betaalt en de afvalstoffenheffing kostendekkend is.

Woensdrecht kent een gemiddeld belastingniveau. De COELO-Atlas 2025, die voor alle Nederlandse gemeenten een vergelijking maakt van de woonlasten, bevestigt dit beeld. De woonlasten worden gedefinieerd als het totaal van de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Van de 346 binnengemeentelijke tariefgebieden in Nederland staat Woensdrecht op plaats 85; dat wil zeggen dat er 84 gemeenten zijn die lagere woonlasten hebben en 261 met hogere woonlasten.

A. Geraamde inkomsten

In 2026 worden de volgende inkomsten met betrekking tot de lokale heffingen geraamd:

Bedragen kolom 2 t/m 6 x € 1.000

Titel	Jaarstukken 2024	Begroting 2025 (incl. wijziging)	Primitieve begroting 2026	Heffings-maatregel 2026	Totaal 2026 (1)	In % 2026 (2)	Bedrag 2026 (per inwoner) (3)
1	2	3	4	5	6	7	8
Onroerende zaakbelastingen	5.839	6.061	6.127	307	6.434	50,32%	€ 289
Afvalstoffenheffing	2.974	2.884	2.928	168	3.096	24,22%	€ 139
Rioolheffing	2.259	2.356	2.364	119	2.483	19,42%	€ 111
Hondenbelasting	117	122	-	-	-	0,00%	€ -
Forensenbelasting	50	56	56	-	56	0,44%	€ 3
Verblijfsbelasting	730	641	716	-	716	5,60%	€ 32
Totaal:	11.969	12.120	12.191	594	12.785	100%	€ 573

(1) Opbrengst na verwerking van de heffingsmaatregel 2026.

(2) Opbrengst per belastingsoort als percentage van de totale belastingopbrengst 2026.

(3) Totaal 2026 gedeeld door aantal inwoners gemeente Woensdrecht (raming per 1-1-2026 = 22.300)

B. Tariefontwikkeling 2022-2026

Tarieven per belastingsoort			2022	2023	2024	2025	2026
Onroerende zaakbelastingen							
Woningen: eigenaren			0,1081%	0,1058%	0,1075%	0,1040%	0,0971%
Niet-woningen: eigenaren			0,1862%	0,1821%	0,1887%	0,1887%	0,1908%
Niet-woningen: gebruikers			0,1561%	0,1527%	0,1582%	0,1582%	0,1599%
Afvalstoffenheffing			Bedragen in €				
Vast deel			178,50	197,25	212,25	212,25	222,86
Afvalcontainer (per lediging):							
- 240 liter restafvalcontainer							
1 - 13 ledigingen			8,16	9,02	9,71	9,71	10,20
14 - 20 ledigingen			10,20	11,27	12,13	12,13	12,74
21 - 26 ledigingen			12,24	13,53	14,56	14,56	15,29
- 140 liter restafvalcontainer							
1 - 13 ledigingen			4,79	5,29	5,69	5,69	5,97
14 - 20 ledigingen			5,97	6,60	7,10	7,10	7,46
21 - 26 ledigingen			7,14	7,89	8,49	8,49	8,91
- 240 liter gft-afvalcontainer			-	-	-	-	-
- 140 liter gft-afvalcontainer			-	-	-	-	-
- Ondergrondse restafvalcontainer (per inworp)			1,02	1,13	1,22	1,22	1,28
Rioolheffing	Art.nr.	Systematiek	Bedragen in €				
Vastrecht	1.1.1	woning met één persoon	152,50	157,40	165,35	173,60	182,30
		woning met meerdere personen	203,50	210,00	220,50	231,50	243,10
	1.1.2	niet-woning	203,50	210,00	220,50	231,50	243,10
Gedifferentieerde tarieven niet-woningen	2.1.1	vastrecht + variabel tarief voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 501 m3 tot en met 1.000 m3, per m3	0,92	0,95	1,00	1,05	1,10
	2.1.2	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 1.001 tot en met 10.000 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 berekende bedrag	0,52	0,54	0,57	0,60	0,63
	2.1.3	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 10.001 tot en met 20.000 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 en 2.1.2 berekende bedrag	0,24	0,25	0,26	0,27	0,28
	2.1.4	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 20.001 tot en met 30.000 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 tot en met 2.1.3 berekende bedrag	0,23	0,24	0,25	0,26	0,27
	2.1.5	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 30.001 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 tot en met 2.1.4 berekende bedrag	0,22	0,23	0,24	0,25	0,26
Hondenbelasting							
1e hond			37,50	37,50	37,50	37,50	-
2e en volgende hond			65,00	65,00	65,00	65,00	-
Kennel			155,00	155,00	155,00	155,00	-
Forensenbelasting							
Tarief			0,3251%	0,3179%	0,3231%	0,3125%	0,2916%
Verblijfsbelasting (t/m 2025 toeristenbelasting)			Bedragen in €				
Per overnachting, per persoon			1,50	1,50	1,50	1,50	1,50
Marktgeden			Bedragen in €				
Weekmarkt Hoogerheide			4,50	4,50	4,50	4,50	4,50
Weekmarkt Putte			4,50	4,50	4,50	4,50	4,50
Jaarmarkt Putte			105,00	105,00	105,00	105,00	105,00

1. Onroerendezaakbelastingen (ozb)

De onroerendezaakbelastingen worden berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak; de WOZ-waarde. De peildatum van de WOZ-waarde is 1 januari van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de aanslag betrekking heeft. De WOZ-waarde per 1 januari 2025 is leidend voor de belastingaanslag van 2026.

De Belasting samenwerking West-Brabant stelt jaarlijks de nieuwe WOZ-waarden vast voor alle woningen en niet-woningen. Dat gebeurt kort voor het opleggen van de aanslagen, omdat dan voldoende informatie beschikbaar is voor de herwaardering. De tarieven voor 2026 die in deze begroting zijn opgenomen zijn dan ook voorlopig en gebaseerd op de tarieven van 2025 met een indexatie. De definitieve tarieven zullen via het voorstel voor de Verordening voor de heffing en invordering van de onroerendezaakbelasting 2026 aan de gemeenteraad worden aangeboden. De voorlopige tarieven worden hierbij alleen nog gecorrigeerd voor de waardeontwikkeling. Een stijging van de waarde leidt tot een lager tarief en een daling van de waarde tot een hoger tarief. De totale opbrengst verandert niet.

De inflatiecorrectie voor 2026 bedraagt +3,12%. Dit is gebaseerd op de ontwikkeling van de consumentenprijsindex van de maand juni 2025 ten opzichte van juni 2024 (bron: CBS). Voor het meerjarenperspectief 2027-2029 van de begroting wordt bij de opbrengst van de onroerendezaakbelastingen rekening gehouden met een inflatiepercentage van +1%.

Het 'normtarief', ofwel redelijk peil van de onroerendezaakbelasting, is door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor 2026 vastgesteld op 0,1648% van de WOZ-waarde (2025: 0,1595%; bron: Meicirculaire gemeentefonds 2025).

2. Afvalstoffenheffing

Iedere gemeente heeft de wettelijke plicht tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen binnen haar grondgebied (art. 10.21 en 10.22 Wet milieubeheer). De gemeente kan, ter compensatie van de kosten die verbonden zijn aan de verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen een heffing instellen. Deze heffing geldt alleen voor inwoners en voor ieder perceel (woning) waar de mogelijkheid bestaat tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen, ook al wordt er geen afval aangeboden.

Landelijk zijn gemeenten op zoek naar manieren om meer 'afval' te recyclen en minder aan te bieden als restafval. Ook de gemeente Woensdrecht streeft naar een hogere mate van recycling. De kosten voor afvalverwerking stijgen, terwijl de noodzaak om grondstoffen duurzaam te recyclen toe neemt. Daarnaast heeft de gemeente zich gecommitteerd aan de doelstelling van het nationale VANG-programma (Van Afval Naar Grondstof). Dit programma beschrijft de doelstellingen voor gemeenten op het gebied van circulariteit van grondstoffen: in 2030 moet minimaal 60% van het huishoudelijk afval gerecycled worden en daarmee moet de gemiddelde hoeveelheid restafval per inwoner terug worden gebracht tot onder de 100 kilo (bron: www.vang-hha.nl). In 2024 was het recycle percentage van de gemeente Woensdrecht 63% (bron: VANG recycletool, www.benchmarkafval.nl) en de hoeveelheid restafval bedraagt 128 kg per inwoner (bron: Saver N.V.). Dit betreft uitsluitend huishoudelijk restafval; gegevens over restafval dat via de milieustraat wordt aangeboden (grof afval) zijn niet beschikbaar.

Tevens moet de activiteit 'afvalinzameling & -verwerking' kostendekkend uitgevoerd worden. Dat betekent dat de lasten financieel gedekt moeten worden door de baten. Maar ook dat het principe geldt: 'de gebruiker betaalt'. Om de doelstelling te behalen heeft de raad in 2019 besloten met ingang van 2020 de volgende maatregelen te nemen:

- verhoging van de variabele en invoering van progressieve tarieven van het aanbieden van het restafval en;
- verhoging van het tarief voor de extra tikken op de milieustraat.

De ophaalfrequentie van het afval blijft gehandhaafd op éénmaal in de twee weken. Het verlagen van de ophaalfrequentie van het restafval naar éénmaal in de vier weken is om redenen van hygiëne en serviceniveau niet doorgevoerd.

Voor 2026 zien we dat de totale lasten van de afvalinzameling en -verwerking toenemen ten opzichte van de in de programmabegroting 2025 geraamde lasten. Op onderdelen zijn er mutaties. Zo is er een toename van de kosten van de afvalinzameling als gevolg van de jaarlijkse indexering van de tarieven van Saver N.V. Er wordt een stijging van de kosten van de milieustraat verwacht als gevolg van een toename (+600 ton) van de hoeveelheid afval. De verwachte opbrengsten van monostromen in 2026 zijn nagenoeg gelijk aan de opbrengsten van 2025. Om de afvalverwerking in 2026 kostendekkend te krijgen wordt de raad voorgesteld de tarieven van de afvalstoffenheffing met ingang van 2026 te verhogen met 5,0%. Tevens wordt de raad voorgesteld de tarieven voor het gebruik van de milieustraat met 5,0% te verhogen. De belasting voor het gebruik van de milieustraat bedraagt:

Voor het 4e tegoed op de Saverpas: € 19,10 (in 2025: € 18,20);

Voor het 5e en 6e tegoed, per tegoed op de Saverpas: € 38,05 (in 2025: € 36,25);

Voor het 7e en volgende tegoed, per tegoed op de Saverpas: € 63,60 (in 2025: € 60,60).

Het aantal 'gratis' tikken op de milieustraat blijft ongewijzigd; namelijk 3.

De opbrengsten aan afvalstoffenheffing worden geraamd op € 3.095.750 en dit resulteert in een kostendekkingspercentage van 100%.

Voorziening 'egalisatie afvalinzameling en -verwerking'

Woensdrecht heeft een voorziening 'egalisatie afvalinzameling & -verwerking' tot haar beschikking voor het afdekken van risico's en financiële resultaten van afval. Het verwachte saldo van de voorziening per 01-01-2026 bedraagt (afgerond) € 518.000.

Ketenovereenkomst Verpakkingen – nieuwe afspraken in voorbereiding

De huidige Ketenovereenkomst Verpakkingen 2020-2029, is op verzoek van de leden na een ALV-motie, verlengd tot 31 december 2025 om ruimte te geven voor nieuwe afspraken tussen VNG, NVRD en Verpact. Onder begeleiding van het ministerie van IenW is op 18 juni 2025 een akkoord bereikt dat per 1 januari 2026 moet ingaan. In 2025 worden de nieuwe afspraken verder uitgewerkt in een herziene Ketenovereenkomst (looptijd 2026-2030 en voorbereid voor implementatie).

Belangrijkste onderdelen zijn: gezamenlijke inzet op maximale recycling en circulariteit (in lijn met de nieuwe Europese Verordening Verpakkingen en Verpakkingsafval); verbeterde inzamelkwaliteit via bronscheiding waar mogelijk en nascheiding waar nodig; en het uitfasen van slecht functionerende brengsystemen. Er komt een voorspelbaar en objectief vergoedingssysteem zonder afkeur op basis van visuele inspectie, met financiële prikkels via een staffel en extra middelen voor transitie, kwaliteitsverbetering en landelijke communicatie. De governance wordt versterkt met meer transparantie, gezamenlijke data en een onafhankelijke arbitragecommissie. Gemeenten sluiten individueel een deelnemersovereenkomst af, waarmee zij bijdragen aan het behalen van de Europese doelstellingen voor 2030.

Kernpunten nieuwe afspraken Ketenovereenkomst Verpakkingen (2026-2030)

- Maximale recycling & circulariteit: in lijn met Europese doelstellingen 2030.
- Kwaliteitsverbetering inzameling: bronscheiding waar mogelijk, nascheiding waar nodig, uitfasering slecht functionerende brengsystemen.
- Eerlijk & voorspelbaar vergoedingssysteem: geen afkeur op basis van visuele inspectie, staffel met financiële prikkels.
- Extra middelen: voor transitie, optimalisatie en landelijke communicatie.
- Sterkere governance: gezamenlijke data, transparantie en onafhankelijke arbitragecommissie.

Kostendekkendheid afvalinzameling en -verwerking		Bedragen in €	
Taakveld/omschrijving	Specificatie	Bedrag	%
Lasten			
7.3 Afval	1. Afvalinzameling	-1.244.000	
	2. Afvalverwerking	-548.449	
	3. Milieustraat	-938.000	
	4. Overig	-258.365	
2.1 Verkeer en vervoer	5. Straatreiniging	-31.112	
6.3 Inkomensregelingen	6. Kwijtschelding afvalstoffenheffing	-85.000	
Overhead		-27.628	
BTW		-377.304	
Baten (exclusief opbrengsten afvalstoffenheffing)			
7.3 Afval	2. Afvalverwerking	349.500	
	3. Milieustraat	9.580	
	7. Dividenduitkering Saver N.V.	55.000	
Totaal (lasten minus baten)		-3.095.778	100%
Opbrengsten afvalstoffenheffing (opgenomen in taakveld 7.3 Afval)		3.095.750	
Saldo en kostendekkendheid		-28	100%
Onttrekking aan de voorziening 'afvalinzameling & -verwerking'		-	
Saldo afvalinzameling & -verwerking na onttrekking aan de voorziening		-28	

Toelichting op de tabel 'kostendekkendheid afvalinzameling en -verwerking':

Taakveld '7.3 Afval' is het centrale taakveld. Naast de baten en lasten uit het taakveld '7.3 Afval' wordt van het taakveld '2.1 Verkeer en vervoer' een bedrag van (afgerond) € 31.000 in de heffing betrokken. Dit betreft 25% van de geraamde lasten van straatreiniging inclusief het veegvuil. Van het taakveld '6.3 Inkomensregelingen' wordt een bedrag van € 85.000 voor het deel van de kwijtschelding van de afvalstoffenheffing in de heffing betrokken. Het geraamde saldo van 'afvalinzameling & -verwerking' bedraagt € 28 nadelig.

3. Rioolheffing

Onder de naam 'rioolheffing' wordt geheven: een belasting ter bestrijding van de kosten die voor de gemeenten verbonden zijn aan:

- de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, evenals de zuivering van huishoudelijk afvalwater en;
- de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde en afvloeiende hemelwater, evenals het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Het college van burgemeester en wethouders kan ter invulling van de taak, op het gebied van het beheer van watersystemen en waterketenbeheer, een gemeentelijk rioleringsprogramma vaststellen (art. 3.14 Omgevingswet). In het gemeentelijk waterprogramma (GWP) wordt aangegeven op welke manier de gemeente de gemeentelijke watertaken wil verbeteren, uitbreiden, onderhouden en beheren en welke middelen noodzakelijk zijn om de gestelde doelen te bereiken. Het huidige GWP is vastgesteld door de gemeenteraad in november 2023 en heeft een looptijd van 4 jaar (2024-2027).

Te rekenen van het belastingjaar 2010 wordt een rioolheffing geheven naar het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd. De rioolheffing kent twee grondslagen:

- een vast tarief per perceel;
- een bedrag op basis van het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd.

De raad wordt voorgesteld om de vaste en variabele tarieven voor 2026 aan te passen. De tarieven voor 2026 zijn opgenomen in het overzicht van de tariefontwikkeling 2022-2026 (B) in deze paragraaf. De tarieven stijgen gemiddeld met 5,0%. De stijging van de tarieven is gebaseerd op het GWP 2024-2027.

Kostendekkendheid riolering

Bedragen in €

Taakveld/omschrijving	Specificatie	Bedrag	%
Lasten			
7.2 Riolering	1. Exploitatie en beheer riolering	-1.766.738	
	2. Heffing en invordering rioolheffing	-42.827	
2.1 Verkeer en vervoer	3. Aandeel kosten straatreiniging	-93.338	
5.7 Openbaar groen & (openlucht)recreatie	4. Kosten onderhoud watergangen	-97.500	
6.3 Inkomensregelingen	5. Kwijtschelding rioolheffing	-70.000	
Overhead		-258.975	
BTW		-153.372	
Baten (exclusief opbrengsten rioolheffing)			
7.2 Riolering	N.v.t.	-	
Totaal (lasten minus baten)		-2.482.750	100%
Opbrengsten rioolheffing (opgenomen in taakveld 7.2 Riolering)		2.482.750	
Saldo en kostendekkendheid		-	100%

Toelichting op de tabel 'kostendekkendheid riolering':

In de tabel zijn de lasten en baten opgenomen, die voor het bepalen van de tarieven van de rioolheffing van toepassing zijn. Naast de baten en lasten uit het taakveld '7.2 Riolering' wordt van het taakveld '2.1 Verkeer en vervoer' een bedrag van (afgerond) € 93.000 in de heffing betrokken. Dit betreft 75% van de geraamde lasten van straatreiniging inclusief het veegvuil. Het vegen van de goten beperkt het instromen van vuil in de straatkolken en voorkomt vervuiling van het rioolstelsel.

Van het taakveld '5.7 Openbaar groen & (openlucht)recreatie' wordt een bedrag van € 97.500 in de heffing betrokken. Dit betreft de geraamde lasten van het onderhoud van de gemeentelijke watergangen (sloten) inclusief het afvoeren van het slootvuil. Het toerekenen van het onderhoud watergangen aan rioolbeheer is reëel vanuit de relatie met de zorgplicht hemelwater. Het functioneren van het hemelwaterriool is gekoppeld aan het functioneren van de watergangen die dienen voor de afvoer van regenwater.

Van het taakveld '6.3 Inkomensregelingen' wordt een bedrag van € 70.000 voor het deel van de kwijtschelding van de rioolheffing in de heffing betrokken.

In de lasten van het taakveld '7.2 Riolering' is een toevoeging aan de voorziening 'rioolbeheer' opgenomen van (afgerond) € 1.090.000. De toevoeging aan de voorziening is gebaseerd op het 'GWP 2024-2027'. Het kostendeckingspercentage van riolering is 100%.

4. Lokale lastendruk

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de lastenontwikkeling van een gezin (meerpersoonshuishouden). De woonlasten bestaan uit drie onderdelen: onroerende-zaakbelasting, afvalstoffen- en rioolheffing. Voor de onroerende-zaakbelasting wordt uitgegaan van een gezin met in eigendom een woning met een getaxeerde waarde voor het jaar 2026 van € 449.000. De waarde van € 449.000 is gebaseerd op de gemiddelde woningwaarde van 2024 van € 381.000 (bron: CBS StatLine 9-2025) gecorrigeerd met een verwachte waardeinstijging voor 2025 van +6,75% (bron: BWB) en voor 2026 van +10,5% (bron: Waarderingskamer 6-2025). Voor de afvalstoffenheffing wordt voor het jaar 2026 uitgegaan van gemiddeld 13 ledigingen van een 240 liter restafvalcontainer.

Bedragen in €					
Lokale lastendruk	2022	2023	2024	2025	2026 *
Lastenontwikkeling gezin	839,41	912,80	968,56	993,26	1.034,54

* Berekend als volgt: OZB € 449.000 x 0,0971% + riool € 243,10 + afval vast € 222,86 + afval variabel 13 x € 10,20

De in de tabel gehanteerde WOZ-waarden zijn gebaseerd op de door het CBS gepubliceerde cijfers 'gemiddelde WOZ-waarde van woningen'.

5. Vergelijkend overzicht woonlasten

Om inzicht te hebben in de hoogte van de woonlasten in Woensdrecht zijn in onderstaande tabel de woonlasten van een aantal (buur)gemeenten opgenomen, zij het dat deze betrekking hebben op 2025. De tarieven 2026 van deze gemeenten zijn thans nog niet bekend.

Ter informatie zijn ook de “laagste” en de “hoogste” waarden opgenomen. De cijfers zijn ontleend aan de “Atlas van de lokale lasten 2025” van het COELO. Het begrip ‘bruto gemeentelijke woonlasten’ is samengesteld uit de OZB voor een woning met een voor die gemeente gemiddelde waarde, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing.

Vergelijkend overzicht woonlasten				Bedragen in €
Gemeente	Bruto woonlasten eph 2025	Bruto woonlasten mph 2025	Landelijk rangtelnummer	
Ameland	596	680	1	
Etten-Leur	779	804	7	
Tholen	754	848	17	
Rucphen	838	918	53	
Woensdrecht	856	960	85	
Reimerswaal	787	962	90	
Gemiddelde Noord-Brabant	889	973		
Halderberge	864	997	129	
Steenbergen	868	999	131	
Roosendaal	978	1.014	156	
Moerdijk	840	1.016	157	
Gemiddelde Nederland	964	1.053		
Bergen op Zoom	1.006	1.057	197	
Zundert	1.088	1.246	312	
Bloemendaal	1.860	2.117	346	

eph = éénpersoonshuishouden

mph = méérpersoonshuishouden met eigen woning

Hieruit blijkt dat Woensdrecht ten opzichte van 2024 in de stand van het landelijk rangnummer is gedaald. Stond Woensdrecht in 2024 op nummer 103 (bruto woonlasten meerpersoonshuishouden € 933), nu staat Woensdrecht op nummer 85 (bruto woonlasten meerpersoonshuishouden € 960). Woensdrecht bevindt zich daarmee onder het gemiddelde van de provincie Noord-Brabant en Nederland.

6. Hondenbelasting

Op 26 juni 2025 heeft de gemeenteraad het besluit genomen tot het afschaffen van de hondenbelasting per 1 januari 2026.

7. Forensenbelasting

De forensenbelasting wordt opgelegd aan natuurlijke personen die geen hoofdverblijf in de gemeente hebben en die meer dan 90 dagen een tweede (gemeubileerde) woning beschikbaar houden voor zichzelf of hun gezin. De belasting wordt geheven naar de heffingsmaatstaf voor de onroerende zaakbelastingen zoals die voor het belastingobject waarvan de woning deel uitmaakt is vastgesteld.

Het tarief forensenbelasting 2026 is geïndexeerd met het inflatiepercentage (+3,12%). Bij de tariefbepaling wordt tevens rekening gehouden met een correctie voor de waardemutatie van de onroerende zaken. De Belasting samenwerking West-Brabant stelt jaarlijks de nieuwe WOZ-waarden vast voor alle woningen en niet-woningen. Dat gebeurt kort voor het opleggen van de aanslagen, omdat dan voldoende informatie beschikbaar is voor de herwaardering. Het tarief forensenbelasting 2026 dat in deze begroting is opgenomen, is dan ook voorlopig. Het definitieve tarief zal via het voorstel voor de Verordening op de heffing en invordering van forensenbelasting 2026 aan de gemeenteraad worden aangeboden. Het voorlopige tarief zal hierbij alleen nog worden gecorrigeerd voor de waardeontwikkeling. Een stijging van de waarde leidt tot een lager tarief en een daling van de waarde tot een hoger tarief. De totale opbrengst verandert niet.

8. Verblijfsbelasting

Tot en met de Programmabegroting 2025 is sprake van 'toeristenbelasting'. De raad heeft op 28 mei 2025 de 'Verordening verblijfsbelasting gemeente Woensdrecht 2026' vastgesteld. De ingangsdatum van de heffing is bepaald op 1 januari 2026. De 'Verordening toeristenbelasting gemeente Woensdrecht 2025' wordt ingetrokken per 1 januari 2026.

Verblijfsbelasting is een directe belasting die geheven wordt voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen vergoeding - in welke vorm dan ook - door personen die niet als ingezetene met een adres in de basisadministratie personen van de gemeente zijn opgenomen. De belastingplichtige is degene die gelegenheid biedt tot verblijf in hem ter beschikking staande ruimten, dan wel op hem ter beschikking staande terreinen. De belasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen. In de Verordening verblijfsbelasting is een registratieplicht opgenomen, zodat duidelijk is dat de exploitant de verplichting heeft zorg te dragen voor een registratie van het aantal overnachtingen.

Tarief

De raad heeft in 2020 besloten het tarief met ingang van het jaar 2020 te verhogen van € 1,00 naar € 1,50 per persoon, per overnachting ongeacht het type verblijf. Het tarief voor 2026 verandert niet ten opzichte van 2025.

9. Marktgelden

De tarieven voor 2026 veranderen niet ten opzichte van 2025.

Baten en lasten van de markten		Bedragen in €	
Omschrijving	Begroting 2026	Jaarstukken 2024	
Weekmarkt Putte	1.310	1.186	
Jaarmarkt Putte	17.235	16.223	
Weekmarkt Hoogerheide	3.455	3.276	
Totaal baten	22.000	20.684	
Totaal lasten*	-45.149	-31.109	
Kostendeckingspercentage	48,7%	66,5%	

* Bedragen inclusief compensabele BTW.

10. Lijkbezorgingsrechten

De tarieven van de lijkbezorgingsrechten zijn voor 2026 geïndexeerd met het inflatiepercentage (+3,12%).

Baten en lasten van de lijkbezorging		Bedragen in €	
Omschrijving	Begroting 2026	Jaarrekening 2024	
Baten (diverse tarieven)	59.749	48.928	
Lasten: begraafplaatsen / lijkbezorging*	-118.037	-102.505	
Kostendeckingspercentage	50,6%	47,7%	

* Bedragen inclusief compensabele BTW.

11. Leges

Naast belastingen heft de gemeente rechten (leges) voor individuele dienstverlening aan haar inwoners. De tarieven van de rechten dienen zodanig vastgesteld te worden dat de geraamde opbrengsten de geraamde kosten van het verlenen van de dienst niet overschrijden. De geraamde opbrengst van deze zogeheten gebonden heffingen dient alleen ter compensatie van de geraamde kosten die de gemeente voor de betreffende dienstverlening maakt. Ook dient er rekening gehouden te worden met van rijkswege gestelde maximumtarieven, zoals bijvoorbeeld voor reisdocumenten en rijbewijzen. Het voorziene kostendekkingspercentage bij de leges is wettelijk gelimiteerd op 100%.

De legesverordening is naar aard van de dienstverlening ingedeeld in drie hoofdstukken:

- hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening;
- hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet;
- hoofdstuk 3 Dienstverlening waarop de dienstenrichtlijn van toepassing is.

Het komt voor dat bepaalde onderdelen van de legesverordening een hogere opbrengst realiseren dan de daaraan toegerekende kosten, terwijl bij een ander onderdeel geen 100%-kostenverhaal mogelijk blijkt te zijn. Binnen hoofdstuk 1 en 2 is kruissubsidiëring toegestaan, zodat een eventueel dekkingstekort van de ene paragraaf gecompenseerd kan worden door een hoger dekkingpercentage van een andere paragraaf in deze hoofdstukken. Bij hoofdstuk 3 is alleen binnen het hoofdstuk kruissubsidiëring per paragraaf toegestaan. Het streven is een volledige kostendekking te realiseren en voor zover nodig daartoe kruissubsidiëring toe te passen.

Hierna is een overzicht opgenomen van de geraamde baten en lasten voor 2026 met bijbehorende percentages van de kostendekking per paragraaf. Binnen hoofdstuk 1 en hoofdstuk 2 wordt kruissubsidiëring tussen de paragrafen toegepast. De mate van kostendekking blijkt uit het overzicht. Niet vermelde paragrafen zijn 'gereserveerde' paragrafen. De tarieven voor 2026 zijn gebaseerd op de tarieven 2025 aangepast met een inflatiecorrectie van +3,12% (bron: CBS). In de lasten bevinden zich de directe kosten die verbonden zijn aan de betreffende leges, de loonkosten en de opslagpercentage overhead op de personeelskosten (voor 2026 64%).

Uit de gehelde verordening is een kostendekkendheid geraamd van 98%. Met betrekking tot de genoemde hoofdstukken wordt het volgende toegelicht:

- Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening.

Binnen het hoofdstuk Algemene dienstverlening is sprake van een geraamde kostendekking van 81%. Het belangrijkste aandeel binnen deze titel zijn de reisdocumenten, ID-kaarten en rijbewijzen. De tarieven voor deze documenten zijn wettelijk gemaximeerd. De definitieve tarieven voor 2025 zijn op dit moment nog niet door het Rijk vastgesteld. Voor de berekening van de geraamde opbrengsten is daarom uitgegaan van de huidige tarieven, verhoogd met een inflatiecorrectie van 3,12%. Daarnaast heeft de toepassing van de seniorenkorting bij rijbewijzen een drukkend effect op de totale kostendekking.

- Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet.

Binnen het hoofdstuk Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet voor het begrotingsjaar 2026 is er sprake van een kostendekking van 116%. De belangrijkste opbrengsten binnen deze categorie zijn de leges uit aanvragen voor omgevingsvergunningen met betrekking tot omgevingsplanactiviteiten. Het aantal verleende vergunningen en de bijbehorende leges, die gebaseerd zijn op de bouwsom, fluctueert jaarlijks. Op dit moment is er sprake van economische onzekerheid, mede als gevolg van de strikte stikstofregulering. Door aanpassingen van de legesverordening voor dit hoofdstuk - die in december door de raad wordt vastgesteld - wordt verwacht dat de legesopbrengsten zullen toenemen.

- Hoofdstuk 3 Dienstverlening waarop de dienstenrichtlijn van toepassing is.

Binnen hoofdstuk dienstverlening waarop de dienstenrichtlijn van toepassing is, is de kostendekking 46%. Binnen deze hoofdstuk vallen de diverse APV-vergunningen en vergunningen op basis van de Alcoholwet.

In volgend overzicht zijn de baten en de lasten en de mate van kostendeckendheid van de leges 2026 opgenomen.

Bedragen in €

Onderwerp legesverordening	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Totale kosten	Opbrengst	Kosten-dekkendheid
Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening						
Paragraaf 1.1 Burgerlijke stand	2.919	21.665	13.851	38.435	40.786	106%
Paragraaf 1.2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	154.985	113.751	72.726	341.462	288.398	84%
Paragraaf 1.3 Rijbewijzen	39.584	86.712	55.439	181.735	134.176	74%
Paragraaf 1.4 Verstrekkingen ihkv de basisregistratie persoonsgegevens	0	7.962	5.090	13.052	9.742	75%
Paragraaf 1.6 Vastgoedinformatie	5	29	19	53	59	111%
Paragraaf 1.7 Overige publiekszaken	4.062	4.181	2.673	10.916	5.451	50%
Paragraaf 1.8 Gemeentearchief	0	791	506	1.297	735	57%
Paragraaf 1.9 Bijzondere wetten	13.201	33.917	21.684	68.802	50.690	74%
Paragraaf 1.10 Diversen	0	1.267	810	2.077	1.729	83%
Totaal hoofdstuk 1	214.756	270.275	172.798	657.829	531.766	81%
Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet						
Paragraaf 2.2 Voorfase	3.279	24.304	13.642	41.225	43.633	106%
Paragraaf 2.3 tm 2.13 Bouwactiviteiten en samenhangende activiteiten	46.233	402.344	225.848	674.425	789.822	117%
Totaal hoofdstuk 2	49.512	426.648	239.490	715.650	833.455	116%
Hoofdstuk 3 Dienstverlening waarop de dienstenrichtlijn van toepassing is						
Paragraaf 3.1 Horeca	0	7.909	5.057	12.966	9.695	75%
Paragraaf 3.2 Seksbedrijven						-
Paragraaf 3.3 Winkeltijdenwet						-
Paragraaf 3.4 Organiseren evenement of markt	0	7.593	4.854	12.447	1.101	9%
Paragraaf 3.5 Standplaatsen	0	2.847	1.820	4.667	3.001	64%
Paragraaf 3.6 Huisvestingswet 2014						-
Totaal hoofdstuk 3	0	18.349	11.731	30.080	13.797	46%
Totaal verordening	264.268	715.272	424.019	1.403.559	1.379.018	98%

12. Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente heeft de mogelijkheid om opgelegde aanslagen voor gemeentelijke belastingen kwijt te schelden indien een belastingplichtige niet in staat is een aanslag geheel of gedeeltelijk te betalen. In de Gemeentewet en de Invorderingswet 1990 is het juridisch kader voor de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen opgenomen. De gemeente is wettelijk verplicht de door de Minister van Financiën vastgestelde regels in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 toe te passen. In de Gemeentewet is geregeld op welke onderdelen de gemeente van de uitvoeringsregeling af mag wijken. Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen wordt verzorgd door de Belasting Samenwerking West-Brabant (BWB), op basis van de regeling die de raad vaststelt.

Kwijtschelding kan alleen worden verleend voor (een deel van) de afvalstoffen- en rioolheffing. Het kwijtscheldingsbudget bedraagt voor 2026 € 155.000. Dit bedrag is opgebouwd uit € 85.000 kwijtschelding voor afvalstoffenheffing en € 70.000 kwijtschelding voor rioolheffing.

Paragraaf 3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

In deze paragraaf worden onze belangrijkste veelal strategische risico's beschreven en gekwantificeerd en worden onze maatregelen qua beheersing van deze risico's toegelicht. Daarmee brengen we de relevante risico's periodiek in beeld.

Acceptabele risico's voor onze gemeente zijn risico's, die onvermijdelijk zijn om de doelstellingen te realiseren, die de raad heeft vastgesteld en die niet zijn af te dekken door het treffen van beheersmaatregelen, zoals het afsluiten van verzekeringen en aanpassen van processtappen.

Risicomethodiek

De kwantificering van een risico wordt bepaald door de waarschijnlijkheid van optreden (= kans) en de financiële gevolgen (= impact) te vermenigvuldigen. De inschatting van de kans is verdeeld over vijf categorieën, van zeer klein tot zeer groot. De inschatting van de impact is verdeeld over vijf categorieën, van zeer laag tot zeer hoog.

In de navolgende risicomatrix zijn de risico's met een (geraamde) financiële omvang ingedeeld naar kans en impact. De risico's in de oranje en rode vakken zijn de meest significante. Deze worden na de tabel verder toegelicht.

	Gecalculeerd risico				
Kans	< € 100.000	€ 100.000 - € 250.000	€ 250.000 - € 500.000	€ 500.000 - € 1.000.000	> € 1.000.000
Zeër groot (> 75%)					Omgevingswet en stikstof
Groot (51% - 75%)				Infrastructuur incl. onderwijshuisvesting	
Gemiddeld (26% - 50%)		Overige risico's	Extra prijsstijgingen		
Klein (6% - 25%)				Jeugdzorg Avirolanda WMO Participatiewet	
Zeër klein (t/m 5%)					

Status en ontwikkeling van de belangrijkste risico's

De belangrijke voorzienbare strategische risico's voor onze gemeente zijn geïnventariseerd. Het merendeel van deze risico's is van structurele aard. Per risico worden ook de huidige beheersmaatregelen aangegeven.

Extra prijsstijgingen door economische ontwikkelingen

De wereldwijde economische ontwikkelingen worden de laatste jaren gedomineerd door internationale maatregelen om eigen markten te beschermen, de oplopende oorlogsdreiging als gevolg van de wereldwijde conflicten en de ontwikkelingen op de olie-, gas- en energiemarkt. Met name in 2022 en 2023 is de inflatie hierdoor opgelopen tot historisch hoge niveaus. Vanaf 2024 is de inflatie weer op een 'normaal' niveau teruggekeerd. Maar door de instabiele geopolitieke situatie kan de inflatie bij een incident weer snel oplopen. Extra prijsstijgingen en wellicht een recessie is dan ook mogelijk.

Deze ontwikkelingen betekenen voor ons als gemeente dat er momenteel een bovengemiddeld risico is op grotere prijsstijgingen in exploitatie- en investeringsuitgaven. Ook inwoners, organisaties en ondernemingen ondervinden in dat geval daarvan de gevolgen, waarna zij vervolgens weer bij o.a. gemeenten zullen aankloppen voor steunmaatregelen. Om die reden is in deze risico-analyse een post ingerekend voor extra prijsstijgingen bovenop de in deze begroting opgenomen inflatiecorrectie, als gevolg van de internationale instabiele economische situatie.

Leges Omgevingswet en stikstofbeleid (incl. grondexploitaties)

De Wet stikstofreductie en natuurverbetering regelt de resultaatsverplichtingen voor de stikstofreductie. De gevolgen voor onze gemeente zijn onzeker, maar potentieel omvangrijk. Sinds 2023 verstrekt de provincie geen vergunningen meer voor bouwprojecten die leiden tot extra neerslag van stikstof in Natura-2000 gebieden. Zonder een nieuw nationaal stikstofbeleid wordt het, mede door gerechtelijke uitspraken, bijna onmogelijk om in onze gemeente nog een nieuwe bouwvergunning te verkrijgen. Door de val van het kabinet heeft het bepalen van een duidelijk stikstofbeleid nieuwe vertraging opgelopen. Verwacht mag worden, dat het geldende stikstofbeleid voorlopig nog nadelige invloed op onze ambities en bouwplannen zal houden. De ontwikkelingen en de mogelijke gevolgen voor onze (lopende) projecten worden nauwgezet gevolgd.

Een groot deel van de bestaande plannen moet voorlopig in de wachtstand worden geplaatst, in afwachting van nieuw stikstofbeleid vanuit de regering. Naast het wegvallen van opbrengsten uit toekomstige grondexploitaties, heeft dit eveneens invloed op de vergunningaanvragen en daarmee op de legesopbrengsten vanuit de Omgevingswet. Daarbovenop komt nog dat, als gevolg van de invoering van de Omgevingswet, de tariefstructuur van de legesinkomsten moet worden aangepast. Het is niet uit te sluiten dat daarbij blijkt dat de totale legesinkomsten hierdoor ook substantieel lager uit zullen gaan vallen.

In de risicocalculatie zijn leges Omgevingswet (tariefstructuur leges) en het stikstofbeleid (grondverkoop en legesopbrengst) als één gezamenlijk risico verwerkt.

Gemeentelijke infrastructuur (inclusief onderwijshuisvesting)

Gemeentelijke beleid- en beheerplannen zoals voor gebouwenbeheer, openbare verlichting, wegen, materieel, speelvoorzieningen, Groene agenda en gemeentelijk waterprogramma worden in de komende jaren geactualiseerd. Het risico blijft reëel aanwezig, dat continuering van het huidige conditieniveau van onze bestaande en nieuwe infrastructuur leidt tot stijgende beheerskosten, met name door de gestegen grondstofprijzen en transportkosten. In het nieuwe integraal huisvestingsplan zien we ook eveneens dat de investeringen in nieuwe (school) gebouwen hoger uitvallen dan voorheen begroot.

Het uitgangspunt, dat beleid wordt ontwikkeld binnen de financiële kaders, blijft lastig haalbaar. Beheersing vindt plaats aan de hand van bestuurlijke besluitvorming, in overleg met o.a. de onderwijsbesturen, waarin ambitieniveaus bijgesteld kunnen worden. In deze risico-analyse is daarom de kans op prijsstijgingen ten opzichte van de meest recente beheerplannen meegenomen, waarbij de berekening wel is geactualiseerd voor het nieuwe huisvestingsplan voor onderwijshuisvesting. Dit leidt tot een lager risico dan vorig jaar.

Financiering Business Park Aviolanda

Het marktrisico dat onze gemeente in deze publiek-private samenwerking loopt, hangt samen met onze rol als aandeelhouder en als verschaffer van leningen. In 2024 heeft een extern onderzoek plaatsgevonden naar de noodzakelijke mate van risicoafdekking van onze eigen vermogensinbreng. Conclusie is dat voor de huidige eigen vermogensinbreng in Business Park Aviolanda B.V. (BPA B.V.) een risicoafdekking van 64% voldoende is en dat inclusief de toekomstige investeringsplannen een dekkingsgraad van 73% noodzakelijk is. Per eind 2024 is door onze gemeente € 2,9 miljoen aan eigen vermogensinbreng en langlopende leningen geïnvesteerd in BPA B.V.

In 2024 is door BPA B.V. uitvoering gegeven aan de eerste fase van het Ondernemingsplan 2024-2028. Dit is een ambitieus plan om te groeien naar een onderhouds- en innovatiecluster. Op de aandeelhouders Provincie Noord-Brabant (80%) en gemeente Woensdrecht (20%) wordt een beroep gedaan om financieel in BPA BV te participeren door een eigen vermogensinbreng en door het verstrekken van langlopende leningen. Dit zal eind 2025 concreter worden en ter besluitvorming aan de raad voorgelegd gaan worden. Vooralsnog is de risico-calculatie op de bestaande financieringssituatie gehandhaafd. Na de besluitvorming in de raad zal de risico-calculatie worden aangepast.

De belangrijkste beheersmaatregelen zijn enerzijds onze betrokkenheid als aandeelhouder in de besluitvorming over belangrijke projecten en anderzijds dat additionele financiering pas zal worden verstrekt na instemming door de raad.

Uitvoering Jeugdzorg

Zoals in de jaarrekening 2024 gemeld is door beheersmaatregelen het risico op forse kostenstijgingen beperkt. Inmiddels is bekend dat ook het Rijk nog extra middelen beschikbaar stelt voor de eerder gemaakte kosten. Toch wordt het risico op budgetoverschrijdingen gehandhaafd op 10%. Met de Hervormingsagenda Jeugd moet de kwaliteit verbeteren en de instroom verminderen. Dit moet leiden tot minder kosten, zodat de rijksbijdrage eveneens kan worden verlaagd. Het is echter afwachten hoe dit in de praktijk gaat verlopen. Tegelijkertijd zien we de laatste jaren dat een enkele instromer met een grote zorgvraag kan leiden tot enorme uitgaven. De financiële risico's op de jeugdzorg blijven daarom groot, de risico-calculatie blijft daarom gehandhaafd.

Participatiewet en minimabeleid

Door hiaten in landelijke wet- en regelgeving, moet er vanuit gemeenten soms bijgestuurd worden. Dit kan onvoorziene uitgaven als gevolg hebben. Het ministerie stelt jaarlijks het BUIG-budget alsmede de toepasselijke verdeelsleutel vast. Een risico waar we rekening mee moeten houden, is gelegen in de fluctuatie van ons klantenbestand bij de Intergemeentelijke Sociale Dienst Brabantse Wal (ISD). Een toename van klanten kan leiden tot extra uitgaven ten laste van het BUIG-budget. Een factor die fluctuaties kan veroorzaken, is onder andere de taakstelling voor het aantal statushouders, omdat de meeste statushouders zijn aangewezen op de bijstand.

Het doel van ontwikkeltrajecten is om meer mensen, waaronder mensen met een arbeidsbeperking, aan het werk te krijgen. Het risico dat hierin is gelegen, is dat door het aanbieden van meer ontwikkeltrajecten in de ketensamenwerking de kosten stijgen. Deze uitgaven komen ten laste van het participatiebudget.

De risico's voor een overschrijding op de bijzondere bijstand, liggen met name in het verstrekken van inrichtingskrediet en bewindvoering. Een overschrijding kan komen door factoren zoals taakstelling van het aantal statushouders en de hoge kosten omtrent bewindvoering.

De beheersmaatregelen zijn het nauwlettend in de gaten houden van ontwikkelingen. In de risico's wordt een mogelijke budgetoverschrijding van 10% ingerekend.

Uitvoering Wmo

De toenemende vraag naar maatwerkvoorzieningen is inherent aan de hoge mate van vergrijzing binnen onze gemeente. De uitvoering van de Wmo betreft een open-eind regeling, waardoor het risico altijd bestaat dat het begrote budget overschreden wordt. Het aantal aanvragen voor Wmo huishoudelijke ondersteuning en begeleiding stijgt nog steeds, maar de laatste tijd vindt wel een afvlakking van deze stijging plaats. In de afgelopen jaren is gebleken, dat ontwikkelingen zoals vergrijzing beter voorspelbaar zijn en budgettaire uitschieters daardoor beperkt worden.

Doordat de eigen bijdrage sinds 2019 niet langer inkomensafhankelijk is als gevolg van landelijke wet- en regelgeving (het abonnementstarief), is dit geen drempel meer op een beroep te doen op de Wmo voorziening huishoudelijke ondersteuning. Op dit moment ligt een wetsvoorstel voor, waarmee de eigen bijdrage voor huishoudelijke ondersteuning mogelijk weer inkomensafhankelijk wordt, maar enkel boven het inkomen van 185% van het sociaal minimum. Het voorstel is na de val van het kabinet controversieel verklaard, waardoor de ingangsdatum is uitgesteld tot op zijn vroegst 1 januari 2028. Overigens, de gebruikers van huishoudelijke ondersteuning in onze gemeente zijn grotendeels 65 jaar of ouder. Indien het wetsvoorstel ongewijzigd wordt doorgevoerd in 2028, is de verwachting dat het aantal aanvragen voor huishoudelijke ondersteuning daarom niet ingrijpend zal dalen.

In de risico's wordt een mogelijke budgetoverschrijding van 10% ingerekend.

Omvang risico's > € 300.000	Gecalculeerd risico
Leges Omgevingswet en stikstofbeleid (incl. grondverkopen)	€ 1.185.000
Jeugdzorg inclusief hervormingsagenda	€ 804.000
WMO	€ 751.000
Financiering Business Park Aviolanda	€ 590.000
Participatiewet en minimabeleid	€ 576.000
Gemeentelijke infrastructuur (inclusief onderwijshuisvesting)	€ 572.000
Extra prijsstijgingen door economische ontwikkelingen	€ 387.000
Som van de overige kleinere risico's	€ 401.000
Totaal geraamde risico's Programmabegroting 2025	€ 5.266.000

Niet kwantificeerbare risico's

Niet alle risico's hebben directe financiële gevolgen. Op risico's zonder (duidelijke) financiële gevolgen, maar met grote niet-financiële gevolgen, dient onze gemeentelijke organisatie eveneens te sturen.

Wisselend overheidsbeleid

Van gemeenten wordt verlangd dat zij bijdragen aan het oplossen van de grote uitdagingen in Nederland, zoals de klimaatverandering, de woningmarkt, de energietransitie, de asielopvang en de arbeidsmigratie. Dit vraagt om een stabiele en duidelijke richtingbepaling vanuit de landelijke overheid. De instabiele politieke situatie in Den Haag zorgt er al geruime tijd voor dat er weinig tot geen oplossingsrichting wordt bepaald op deze dossiers. Voor de gemeenten wordt het daardoor ook steeds moeilijker om effectief bezig te zijn met deze dossiers. Het risico bestaat immers dat gemeentelijk beleid straks haaks blijkt te staan op de wensen vanuit de nieuwe regering. Dat kan weer negatieve (financiële) gevolgen hebben voor de gemeente.

Zolang er door regering geen financiële duidelijkheid is gegeven blijven de ontwikkelingen in wet- en regelgeving op Nederlands niveau zorgen voor risico's op gemeentelijke niveau.

Het begrotingstekort van de Nederlandse overheid loopt de komende jaren snel op en stijgt naar verwachting in 2026 naar 2,7%. Dit is dicht tegen de EU-grens van 3%. Dit kan leiden tot omvangrijke bezuinigingen door de toekomstige nieuwe regering, die enerzijds gemeenten direct kunnen raken als gevolg van wijziging van het gemeentefonds, maar die anderzijds ook invloed kunnen hebben op een aantal beleidsgebieden van gemeenten.

Krapte arbeidsmarkt

De huidige krapte op de arbeidsmarkt betekent ook een risico voor onze gemeentelijke organisatie. Openstaande vacatures kunnen leiden tot werk dat blijft liggen en tot extra belasting bij de overige medewerkers. Door uit te stralen een aantrekkelijke werkgever met interessant werk te zijn en door de inzet van de reserve personele veerkracht om eventuele externe hulp in te huren, wordt dit risico bestreden.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

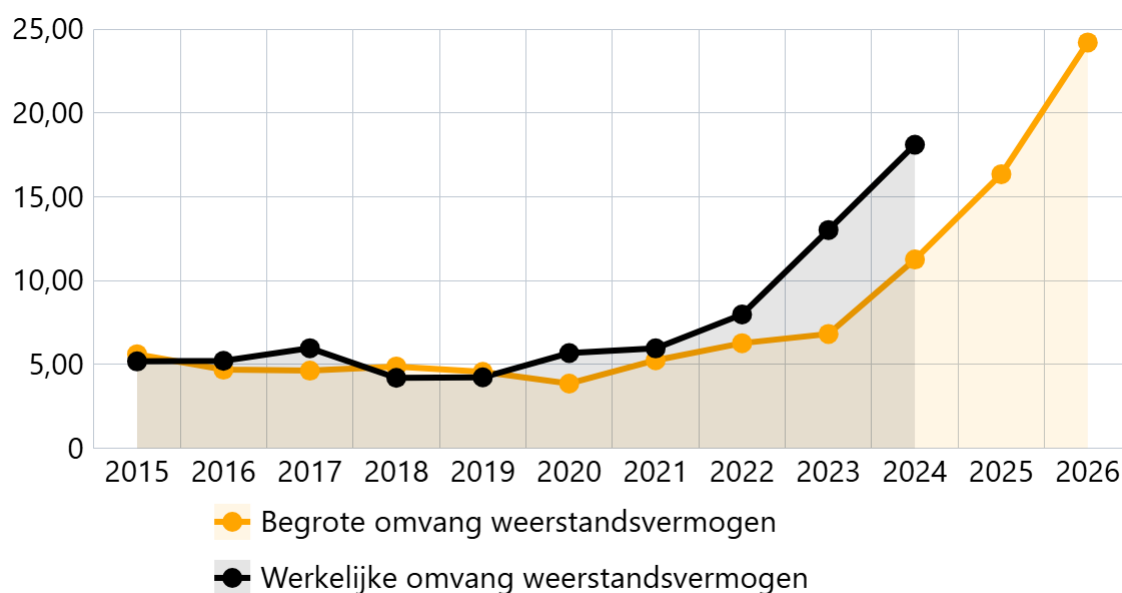
Ons weerstandsvermogen bestaat uit de algemene reserve, waarop de onttrekkingen voor investeringsuitgaven en exploitatie-uitgaven voor de begrotingsperiode in mindering worden gebracht en waaraan de post onvoorzien en de onbenutte belastingcapaciteit worden toegevoegd. De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de extra structurele middelen, die gegenereerd kunnen worden door de tarieven van gemeentelijke heffingen te verhogen. In het weerstandsvermogen zijn geen stille reserves en geen bestemmingsreserves opgenomen.

Weerstandscapaciteit

Het voor 2026 geraamde weerstandsvermogen bedraagt per 31 december 2026 € 24.182.000. Dit bedrag is opgebouwd uit het geraamde saldo van de algemene reserve per 1 januari 2026, de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien, waarop exploitatie-uitgaven en investeringsuitgaven in mindering zijn gebracht. De omvang van het beschikbare weerstandsvermogen is als volgt begroot:

Weerstandsvermogen	Begroting 2026
Raming stand van Algemene reserve 01-01-2026	€ 23.930.000
minus: begrote onttrekkingen i.v.m. investeringen of exploitatie-uitgaven	€ -283.000
plus: onbenutte belastingcapaciteit en post onvoorzien	€ 535.000
Totale weerstandsvermogen 31-12-2026	€ 24.182.000

Verloop omvang weerstandsvermogen Gemeente Woensdrecht in miljoenen €

Weerstandsratio

De weerstandsratio geeft aan in welke mate het totaal aan geraamde risico's gedekt wordt door het geraamde weerstandsvermogen. Voor 2026 wordt een weerstandsratio voorzien van 4,6.

Weerstandsratio	Beoordeling
groter dan 2.0	Uitstekend
1,4 tot 2.0	Ruim Voldoende
1.0 tot 1.4	Voldoende
0.8 tot 1.0	Matig
0.6 tot 0.8	Onvoldoende
Kleiner dan 0.6	Ruim Onvoldoende

Ontwikkeling kengetallen

Navolgende financiële kengetallen geven inzicht in onze financiële positie. Door de Commissie BBV is de keuze gemaakt om geen normen op te leggen voor de kengetallen. De ontwikkeling van een kengetal is een weerspiegeling van het gevoerde beleid. Hierin kunnen bewuste keuzes zijn gemaakt. Het gaat met name om de onderlinge samenhang van de kengetallen en de uitleg erbij.

Kengetallen	Jaarstukken	Begroting		Meerjarenplanning		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Netto schuldquote	-11,3%	12,3%	-1,6%	-4,7%	-5,2%	-8,4%
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-16,6%	7,2%	-7,0%	-10,5%	-11,4%	-14,4%
Solvabiliteitsratio	51,4%	53,7%	53,4%	56,1%	57,4%	60,8%
Grondexploitatie	-1,2%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Structurele exploitatieruimte	5,0%	0,2%	2,0%	3,4%	2,6%	3,0%
Belastingcapaciteit	97,4%	100,0%	98,2%	98,7%	99,1%	99,5%

Beoordeling van de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Beoordeling van de door gemeente Woensdrecht voor 2026 geraamde waarden vindt plaats aan de hand van de grenzen zoals die door de provincie Noord-Brabant zijn gedefinieerd.

De meerjarige financiële risicopositie van onze gemeente is te typeren als minst risicovol. Balansratio's over (omvang van) schuldquotes en solvabiliteit geven aan dat onze gemeente voldoende in staat is om aan onze financieringsverplichtingen te voldoen en dat we over voldoende financieel buffervermogen beschikken.

Ter toelichting op de ratio's die de vermogenspositie weergeven, zijn met name de volgende balanswaarden per eind 2026 van belang: de ramingen leiden tot een balanstotaal van € 76 miljoen, een eigen vermogen van € 41 miljoen en een totaal aan langlopende leningen van € 5 miljoen.

Netto schuldquote & netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een waarde van minder dan 90% wordt beschouwd als zijnde minst risicovol.

Onze gemeentelijke schuldquote-waarden zitten ruim onder de grenswaarde.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin we in staat zijn aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Een waarde van meer dan 50% is volgens het toezichtkader het minst risicovol; een waarde van minder dan 20% het meest risicovol.

Al in 2026 verwachten we een waarde van meer dan 50% te realiseren en die de jaren erna ook te blijven behouden. Samen met de lage schuldquote geeft dit onze sterke financiële positie weer.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting/jaarrekening en uitgedrukt in een percentage.

Volgens het toezichtkader is een waarde van minder dan 20% het minst risicovol. Momenteel zijn er geen bouwgronden in exploitatie in de programmabegroting opgenomen.

Structurele exploitatieruimte

Beoordeling welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Een waarde van minder dan 0% wordt gekwalificeerd als meest risicovol.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De definitie van het kengetal belastingcapaciteit is: Woonlasten meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar ten opzichte van het landelijk gemiddelde in het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar.

De komende jaren verwachten we een stijging van dit kengetal richting de 100%.

Paragraaf 4 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Deze paragraaf geeft inzicht in het beleidskader en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot de grotere kapitaalgoederen van de gemeente Woensdrecht.

Woensdrecht bezit een groot aantal collectieve eigendommen in de buitenruimte (zoals wegen, riolering, water, groen, openbare verlichting, gebouwen en speelvoorzieningen). Het onderhoud van deze eigendommen is van groot belang met het oog op het goed functioneren van de samenleving, de kwaliteit van de woon- en leefomgeving, de veiligheid en een optimaal gebruik van de openbare ruimte. Onderhoud is nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen maar biedt ook kansen voor realisatie van bijvoorbeeld klimaat-adaptieve maatregelen. Onderstaande tabel geeft een weergave van de opbouw.

Exploitatie Beheer en onderhoud openbaar gebied

Bedragen in €	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten					
62100000 Wegen, straten en pleinen	29.777	30.157	30.157	30.157	30.157
62110100 Verkeersborden, bewegwijzering, straatnaamborden	1.931	1.960	1.960	1.960	1.960
65600000 Openbaar groen	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal Baten	32.708	33.117	33.117	33.117	33.117
Lasten					
62100000 Wegen, straten en pleinen	-2.335.131	-2.336.376	-2.339.700	-2.294.738	-2.287.882
62101000 Exploitatie openbare verlichting	-501.508	-512.614	-515.704	-516.221	-516.538
62110200 Wegmarkeringen	-19.168	-19.361	-19.619	-19.663	-19.689
67220000 Exploitatie en beheer riolering	-1.868.105	-2.025.713	-2.030.438	-2.030.438	-2.030.438
62102000 Zoutopslag Korteven (gladheidsbestrijding) acc.	-40.930	-42.860	-43.432	-43.527	-43.586
62110100 Verkeersborden, bewegwijzering, straatnaamborden	-61.531	-63.602	-64.452	-64.592	-64.680
62400000 Onderhoud watergangen	-123.353	-208.956	-218.769	-144.085	-144.280
65600000 Openbaar groen	-1.188.323	-1.426.703	-1.288.153	-1.290.979	-1.292.725
65800000 Speelvoorzieningen	-112.322	-86.385	-97.266	-101.012	-100.214
Totaal Lasten	-6.250.371	-6.722.570	-6.617.533	-6.505.255	-6.500.032
Totaal	-6.217.663	-6.689.453	-6.584.416	-6.472.138	-6.466.915

Wegen

In het najaar van 2023 is het nieuwe Wegenbeleidsplan 2024-2027 vastgesteld door de Raad. In het plan zijn de onderhoudsbudgetten en de kwaliteit van de wegen voor de komende jaren vastgelegd. We streven naar een goed onderhouden wegennet binnen de gemeente. Dit doen we door periodiek groot en klein onderhoud uit te voeren aan de wegen, fietspaden en trottoirs. Bij groot onderhoud wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij rioolonderhoud en worden, waar mogelijk, klimaat adaptieve maatregelen doorgevoerd zoals het terugbrengen van de hoeveelheid verharding of gebruik van waterdoorlatend materiaal.

Riolering

Eind 2023 is het Gemeentelijke Waterplan (GWP) vastgesteld als opvolger van het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP). Voor de komende planperiode is voorzien in budget voor de uitvoering van een aantal projecten om de doelen uit het plan vorm te geven. Op basis van relevantie en doelmatigheid zullen besluiten worden genomen over concrete onderhouds-uitvoeringsprojecten.

Naast de reguliere (onderhouds)werkzaamheden zijn er ontwikkelingen op het gebied van waterbeheer waarbij wij samenwerken binnen de Waterkring West. Er wordt met het waterschap, waterbedrijven en zes regiogemeenten onder andere gewerkt aan afstemming over riooltechnische en waterhuishoudkundige inzichten en uitgangspunten en de opgave m.b.t. klimaatadaptatie. Deze projecten zijn meerjarig. De belangrijkste doelstelling is het bevorderen van de samenwerking tussen de partners in het waterbeheer met als oogmerk zowel het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening aan inwoners en bedrijven, alsook vermindering van de kwetsbaarheid bij de partners tegen de maatschappelijk laagste kosten.

Openbare verlichting

In oktober 2023 is het beleidsplan Openbare Verlichting 2024-2027 vastgesteld door de Raad. Op het moment van vaststelling van het beleid hadden we in totaal 5.331 lichtmasten in beheer en onderhoud. In het beleidsplan zijn de kosten voor beheer, renovatie en onderhoud geactualiseerd zodat we in de aankomende vier jaar verder kunnen met het vervangen en moderniseren van het verlichtingsareaal.

Groen

Het onderhouden en renoveren van de openbare groenvoorzieningen binnen en buiten de bebouwde kom gebeurt volgens de Groene Agenda en is afgestemd op andere beheerplannen. Het gehanteerde onderhoudsniveau is: in centra niveau A, in wijken niveau B en op industriegebieden niveau C.

De Groene Agenda bestaat uit drie hoofdonderdelen: de groenvisie, het groenbeleid en het bomenbeleid. De Groene Agenda streeft naar een kwalitatieve voortzetting in de breedte van het gemeentelijk groenbeleid, samen met inwoners en met speciale aandacht voor de speerpunten biodiversiteit, duurzaamheid en klimaatbestendigheid.

Gebouwen

De kosten van het periodieke onderhoud worden opgenomen in een meerjarenonderhoudsplan (MJOP), waarin gemiddeld per jaar de benodigde bedragen zijn berekend. Dit gemiddelde wordt elk jaar in een voorziening gestort en de jaarlijkse benodigde bedragen aan de voorziening onttrokken. Hierdoor wordt al het noodzakelijke onderhoud aan het gemeentelijk vastgoed in financiële zin afgedekt. Uiteraard moet regelmatig een herijking plaatsvinden. In 2021 is het huidige geldende MJOP-gebouwenbeheer 2022-2025 vastgesteld door de gemeenteraad van Woensdrecht waarin de conditieniveaus voor het gemeentelijk vastgoed zijn bepaald. Inmiddels zijn uitgangspunten vastgesteld voor het opstellen van een nieuw MJOP ten behoeve van het te doorlopen aanbestedingstraject.

Afval

Na alle maatregelen die in de afgelopen jaren zijn ingezet zien we het scheidingsgedrag de laatste jaren stagneren. Vanwege deze stagnatie zijn nieuwe impulsen noodzakelijk om de doelstelling van maximaal 100 kg/inwoner restafval te kunnen blijven nastreven.

De kosten voor het ophalen van afval en de verwerking ervan zullen de komende jaren stijgen en ons streven blijft erop gericht om de afvalverwerking kostendekkend te laten zijn en vast te houden aan het principe dat "de gebruiker betaalt". Minder restafval door beter scheiden is goed voor het milieu, terwijl daarmee de kostenstijging voor onze inwoners binnen de perken kan worden gehouden. Nieuwe inzamelingssystemen, zoals omgekeerd inzamelen, zijn nu niet aan de orde. Wel verkent de gemeente manieren om de huidige afvalinzameling te verbeteren en hergebruik van grondstoffen te stimuleren.

Speelvoorzieningen

Op 2 juli 2025 is het nieuwe speelvoorzieningenbeleid 2026-2029 vastgesteld. We gaan hier de komende jaren mee aan de slag en hebben daarvoor de volgende visie opgesteld: "De gemeente Woensdrecht zet in op veilige, toegankelijke en groene speelplekken. De hoeveelheid behouden we en we versterken de kwaliteit, zodat iedereen een speellocatie op korte loopafstand in de buurt heeft."

Paragraaf 5 Financiering

Algemeen

Met deze paragraaf wordt invulling gegeven aan de verplichting uit de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) om verantwoording af te leggen over het beheer van onze financiële middelen. De kaders van het beheer zijn vastgelegd in het door het college vastgestelde treasurystatuut. In deze paragraaf is weergegeven hoe het beheer van onze financiële middelen in 2026 wordt vormgegeven.

Beleidsvoornemens/Realisatie

Het doel is te komen tot een verantwoord financieel beheer, dat gekenmerkt wordt door het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Deze risico's zijn hieronder weergegeven.

1. Renteontwikkeling

Een visie omtrent de renteontwikkeling van de korte- en de lange termijn rente is een voorwaarde om de treasury functie te kunnen uitoefenen. Onze rentevisie is gebaseerd op de verwachtingen van diverse financiële instellingen.

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft midden 2025 de rente vastgesteld op 2% om de afzwakking van de economische groei en inflatie te bestrijden. De verwachting is dat de rentetarieven in 2026 nog verder verlaagd worden. Als gevolg hiervan is de verwachting dat de kapitaalmarktrente het komende jaar licht zal dalen.

Momenteel zijn er voldoende liquide middelen om de geplande investeringen in 2026 uit te kunnen voeren en zullen er geen langlopende onderhandse leningen worden aangetrokken.

2. Renterisicobeheer

Renterisicobeheer omvat het beperken van de (negatieve) invloed van toekomstige rentewijzigingen op het resultaat van de organisatie en op de waarde van rentedragende activa en passiva, inclusief het minimaliseren van de rentekosten en het optimaliseren van de rentebaten. Renterisico's worden beperkt door:

- een actuele liquiditeitsprognose;
- toetsing aan de kasgeldlimiet, beheersingsinstrument korte schuld;
- toetsing aan de renterisiconorm, beheersingsinstrument lange schuld.

3. Financieringspositie

De financieringspositie geeft inzicht in de ontwikkeling van de financieringsbehoefte, rekening houdend met de investeringen en beschikbare interne en externe middelen. De interne financiering vindt plaats in de vorm van de ten laste van de exploitatierekening gebrachte afschrijvingen en in de vorm van eigen vermogen (reserves). Voor de externe financiering wordt een beroep gedaan op de geld- en kapitaalmarkt. Als de kasgeldlimiet wordt overschreden, wordt een langlopende onderhandse lening aangegaan.

Op grond van de huidige liquiditeitsprognose heeft de gemeente op 1 januari 2026 twee langlopende geldleningen met een saldo van € 4.800.000. Het gemiddelde rentepercentage 2026 hiervan is 0,69%. In 2028 wordt een geldlening afgelost. De ander geldlening heeft een looptijd waarbij de rentevervaldatum de komende jaren niet verloopt en vervroegde aflossing niet mogelijk is of alleen met hogere kosten dan de daaraan verbonden rentevoordelen. De verwachting is dat in 2026 geen langlopende lening voor investeringen afgesloten hoeft te worden, omdat er voldoende liquide middelen zijn.

4. Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de gemeente loopt wanneer geldleningen worden verstrekt aan rechtspersonen die in voorkomende gevallen in financiële problemen zouden kunnen komen.

5. Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat de gemeente op de korte termijn niet genoeg geld in kas heeft om aan haar verplichtingen te voldoen.

6. Debiteurenrisico

Onder debiteurenrisico verstaan we het risico dat debiteuren hun rekeningen niet (op tijd) betalen. Dit risico kan worden beperkt door debiteuren vooraf te laten betalen, opbrengsten tijdig te innen en door de twijfelachtigheid van vorderingen en tegenpartijen conform de richtlijnen op dit gebied zo goed als mogelijk in kaart te brengen. Om dit risico op te kunnen vangen is een voorziening dubieuze debiteuren gevormd. Jaarlijks wordt gezien of deze voorziening nog voldoende is.

7. Garantstelling risico

De gemeente kan zich garant stellen tegenover financiële instellingen die leningen verstrekken aan verenigingen/instellingen. Indien de verenigingen/instellingen hun betalingsverplichtingen tegenover de geldgevers niet nakomen, kan de gemeente aansprakelijk gesteld worden. In februari 2017 heeft de raad het geactualiseerde beleid ten aanzien van het verstrekken van gemeentegaranties vastgesteld. Informatievoorziening vooraf en tussentijds moet helpen voorkomen dat risico's ten aanzien van garantstellingen zich daadwerkelijk gaan voordoen.

8. Informatierisico

Dit is het risico dat informatie over de ontwikkeling van financiële risico's niet, niet volledig en/of niet tijdig ter beschikking komt van de treasury verantwoordelijken. Door onjuiste of incomplete informatie bestaat het risico dat onjuiste beslissingen worden genomen. De aanlevering van betrouwbare informatie voor de lange termijnplanning (langer dan één jaar) blijft dan ook een groot aandachtspunt.

Eisen Wet Fido

Publieke taak en prudent beheer

Conform het treasurystatuut komen leningen, uitzettingen en garanties alleen tot stand indien zij een publieke taak dienen en de uitzettingen een prudent karakter kennen.

Kasgeldlimiet

Ter beperking van renterisico's op de korte schuld dienen de gemeenten te voldoen aan de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet is de maximale omvang van de korte schuld (korter dan 1 jaar). Deze limiet wordt berekend naar een vast percentage (8,5%, conform de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden) van het begrotingstotaal per 1 januari. Voor het jaar 2026 bedraagt deze limiet circa € 6,6 miljoen. Blijkt dat de kasgeldlimiet wordt overschreden, dan zal een langlopende geldlening aangetrokken moeten worden.

Renterisiconorm

Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op langlopende schulden. Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moet worden afgesloten, met het risico van snel oplopende rentelasten. De renterisiconorm is bepaald op 20% van het begrotingstotaal. Dat wil zeggen dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet méér mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Hierbij is een minimumbedrag bepaald van € 2,5 miljoen. In onderstaande tabel wordt de renterisiconorm voor de komende jaren weergegeven.

Bedragen x € 1000					
Renterisiconorm		2026	2027	2028	2029
1	Renteherzieningen	-			
2	Aflossingen	500	500	500	300
3	Renterisico (1+2)	500	500	500	300
4a	Begrotingstotaal	77.752	71486	69.570	69.165
4b	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
4	Renterisiconorm (4a x 4b)	15.550	14.297	13.914	13.833
5a	Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	15.050	13.797	13.414	13.533
5b	Overschrijding renterisiconorm (3>4)				

Schatkistbankieren

Per 1 januari 2014 is het Schatkistbankieren ingevoerd. Schatkistbankieren houdt concreet in dat tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor zal de Nederlandse staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen. Het principe is dat publiek geld de schatkist niet eerder verlaat dan noodzakelijk is voor de uitvoering van de publieke taak. Volgens het ministerie is dit bevorderlijk voor de doelmatigheid van de bestedingen.

Wel is er een zogenaamde doelmatigheidsdrempel van 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen per gemeente. Bij overtollige middelen die minder zijn dan deze drempel hoeven decentrale overheden niet te gaan Schatkistbankieren. Het drempelbedrag voor de gemeente Woensdrecht bedraagt in 2026 € 1.555.040 (2% van het begrotingstotaal). Op verzoek van de gemeente Woensdrecht is het drempelbedrag op € 1 miljoen gezet bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Omdat Woensdrecht niet structureel over overtollige middelen beschikt, zijn de financiële consequenties in 2026 beperkt.

Berekening EMU-saldo

Het brutoschuld-begrip is een internationale standaard. Financiële marktpartijen en kredietbeoordelaars maken internationale vergelijkingen op basis van de bruto schuld. Het Internationaal Monetair Fonds, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, de Europese Unie (EU) en landen buiten de EU werken met het brutoschuld-begrip. In de EU heet deze schuld de EMU-schuld. Het EMU-saldo geeft informatie over de bijdragen van gemeenten aan het totale EMU-saldo/EMU-tekort. De definitie van het EMU-saldo is grofweg: het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van een overheidsorgaan in een bepaald jaar.

EMU-Saldo (bedragen x € 1000)		2026	2027	2028	2029
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan respectievelijk onttrekking uit reserves	+ 1.032	1.274	48	1.108
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	- 643	-1.284	-1.522	-2.274
3	Mutatie voorzieningen	+ 319	-402	-1.358	-1.149
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	- 469	0	0	0
5	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	- 0	0	0	0
Berekend EMU-saldo		1.525	2.156	212	2.233

Rentetoerekening

Conform het 'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten' (BBV) moet er inzicht worden gegeven in de rentelasten, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. Daarnaast is het verplicht dat de rentekosten aan de desbetreffende taakvelden moeten worden toegerekend met behulp van een (rente)omslagpercentage. Dit omdat de onderlinge vergelijking tussen gemeenten het uitgangspunt is voor aanpassingen van het BBV. Onderstaand schema geeft de rentetoerekening vanaf 2026 weer.

Leeswijzer: Regel f toont het uiteindelijke resultaat van de berekening (a-b-c1-c2-c3-d1-d2-e= f)

Renteschema		2026
a	Externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 31.405
b	Externe rentebaten	minus € 171.469
Saldo rentelasten en rentebaten		- € 140.064
c1	Rente doorberekend aan de grondexploitatie	minus €
c2	Rente van projectfinanciering	minus €
c3	Rente door verstrekte leningen	minus €
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		- € 140.064
d1	Rente over eigen vermogen	minus €
d2	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	minus €
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		- € 140.064
e	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	minus € 0,00
f	Renteresultaat op het taakveld Treasury	• - € 140.064
Renteomslagpercentage		- 0,2429%

Paragraaf 6 Bedrijfsvoering

Algemeen

Onder bedrijfsvoering verstaan we alles wat een bedrijf inzet om zijn producten en diensten te verlenen. Voor de gemeente Woensdrecht is de inzet van die middelen zinvol geweest als inwoners, bestuur, medewerkers en partners zich gehoord, gezien, gerespecteerd en welkom voelen. Wij willen samen maatschappelijke meerwaarde leveren die we met trots delen.

Om dit te bereiken streeft de gemeente naar verbetering en optimalisatie van de dienstverlening. Ze werkt vanuit de kernwaarden: eigen wijze, betrokken, daadkrachtig en dienstbaar. Medewerkers voelen zich verantwoordelijk voor het welzijn van klanten en partners, het bestuur en de collega's. De organisatie hanteert als uitgangspunt de opdracht van het college, dat samen met de gemeenteraad bepaalt wat het voor Woensdrecht wil bereiken.

Dit betekent dat de organisatie mee moet bewegen omdat inzichten veranderen, omdat de maatschappij niet voorspelbaar en maakbaar is. Daarvoor passen we in voorkomende gevallen plannen aan als dat helpt om doelen te bereiken. Structuur wordt minder belangrijk dan samenwerken om het gezamenlijke doel te bereiken. Structuur is een middel om verantwoordelijkheden, bevoegdheden en taken toe te wijzen. Samenwerking met diverse in- en externe partners is essentieel om de doelen die het bestuur voor ogen heeft te bereiken.

De organisatiestructuur gemeente Woensdrecht

ORGANOGRAM AMBTELIJKE ORGANISATIE GEMEENTE WOENS DreCHT VANAF 1 JANUARI 2024

De organisatiestructuur van de ambtelijke organisatie is vanuit het inwonersperspectief vormgegeven. Bovenaan staan de dorpen en onze inwoners en ondernemingen. Zij zijn degenen voor wie we onze diensten verlenen. Vervolgens worden de zes teams getoond die zorgen voor de directe dienstverlening aan onze inwoners en ondernemingen. Deze teams worden ondersteund door twee teams die de interne bedrijfsvoering regelen en adviseren en ervoor zorgen dat de teams over de informatie en faciliteiten beschikken die ze nodig hebben om hun werkzaamheden te kunnen verrichten.

Het management zorgt ervoor dat de randvoorwaarden worden ingevuld waardoor de teams hun werkzaamheden optimaal kunnen verrichten. Zij doen dit door richting te geven en te sturen op het bereiken van de doelen die door de raad en het college zijn geformuleerd. Zij coachen en begeleiden de medewerkers en dagen hen uit zich verder te ontwikkelen. Dit doen zij onder leiding van de algemeen directeur/gemeentesecretaris.

Regionale samenwerking

Samenwerking zit in de genen van de gemeente Woensdrecht en beperkt zich niet alleen tot de eigen organisatie. Bestuur en organisatie werken samen met partners en participeren in verschillende samenwerkingsverbanden. Daarbij is het uitgangspunt dat dit toegevoegde waarde voor onze inwoners moet hebben en dat de Woensdrechtse identiteit niet verloren gaat.

Naast de bekende deelnemingen en samenwerkingen zoals Saver N.V., Belastingssamenwerking, ISD Brabantse Wal en de gemeenschappelijke regeling Regio West-Brabant werken we ook op andere manieren samen. Zo hebben we in 2020 met de gemeenten Zundert, Halderberge, Rucphen en Steenberghe de functie van functionaris gegevensbescherming ingevuld, om efficiëntie te verhogen en kwetsbaarheid te verminderen. In 2023 en 2024 zijn de bestaande gemeenschappelijke regelingen tegen het licht gehouden vanwege de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen. Daarbij werd ook gekeken naar de meerwaarde van de samenwerking onder meer op het gebied van efficiëntie en effectiviteit.

Financiën

Op verzoek van de gemeenteraad heeft het college in 2020 de kwartaalrapportages ingevoerd voor een tussentijdse financiële verantwoording, naast de vaste producties in het kader van planning & control (perspectievennota, programmabegroting en jaarstukken). In onderling overleg zijn frequentie en inhoud vastgesteld. In 2026 zullen we dit overleg continueren en waar gewenst werkwijzen bijstellen. Ondanks positieve financiële resultaten over 2025 en een positieve prognose voor 2026 en verder in gemeente Woensdrecht, staan de structurele financiën van gemeenten in het hele land onder druk. De raad wenst verantwoordelijkheid te kunnen nemen en het college wil tijdig verantwoording afleggen, zodat op tijd bijgestuurd kan worden indien nodig.

Concerncontrol

Voornaamste aandachtsgebieden van concerncontrol zijn de werking van de gemeentelijke processen en projecten, de verbetering ervan en risico's in deze processen. Concerncontrol is verder verantwoordelijk voor de interne controles en de afstemming met de externe accountant.

Aan de hand van de resultaten uit de interne controles en de jaarrekeningcontrole over 2024 is bekeken of en zo ja, welke aanpassingen/uitbreidingen in de uitvoering van de verbijzonderde interne controle noodzakelijk zijn. Belangrijkste aandachtspunten voor de IC zijn jeugdzorg en WMO. In 2026 moet de beweging gemaakt worden om niet voor de verantwoording niet meer afhankelijk te zijn van accountantsverklaringen en productieverantwoordingen van de leveranciers. De doelstelling is om gedurende 2025 te komen tot een sluitende controle-aanpak, zodat vanaf 2026 de controle-verklaringen van de zorgaanbieders niet meer nodig zijn voor het aantonen van onze prestatieleveringen.

Reguliere advisering aan bestuur en gemeentelijk organisatie, bewaking van de opvolging van wet- en regelgeving en het vertalen van provinciale regelgeving en overheidsregelgeving naar gemeentelijke consequenties blijven ook in 2026 belangrijke aandachtspunten. Ook wordt - aan de hand van de bevindingen uit de management letter - het proces van het verbeteren van onze financieel gezien belangrijkste processen vervolgd.

Informatie & Communicatie Technologie (ICT)

Beschikbare data en technologische mogelijkheden bieden de gemeente kansen om gericht samen te werken en kennis en ervaringen van (keten)partners en inwoners te benutten. Dataverwerking, -ontsluiting en – analyse kunnen we gebruiken om maatschappelijke opgaven te bereiken. Data wordt gegenereerd door mensen, apparaten, publieke en private organisaties. De hoeveelheid data die beschikbaar is in geautomatiseerde systemen neemt toe. Technische ontwikkelingen zorgen ervoor dat deze data beter en sneller gecombineerd en benut kan en zal worden. De inwoner verwacht van ons dat we onze dienstverlening verbeteren door techniek en data slim te combineren.

Overhead

We kennen binnen de begroting een apart product 'overhead'. Hierover staat in het BBV in [artikel 1](#) *'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'*. Daarnaast schrijft de BBV voor hoe de toerekening van overhead in de begroting en jaarstukken moet geschieden. Uitgangspunt daarbij is dat (andere uitvoerings-) kosten zoveel mogelijk direct aan de betreffende taken/activiteiten worden toegerekend.

Personeel

Samen bouwen aan een toekomstbestendige organisatie

De gemeente Woensdrecht is een organisatie met karakter, geworteld in de prachtige omgeving van de Brabantse Wal. Met ruim 160 collega's zetten we ons dagelijks in voor een samenleving waarin iedereen meetelt. Onze schaalgrootte biedt medewerkers de kans om écht het verschil te maken – voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

De wereld om ons heen verandert snel. Nieuwe wetgeving, maatschappelijke opgaven en veranderende verwachtingen van inwoners vragen om een flexibele en wendbare gemeentelijke organisatie. Dat betekent dat we niet alleen zoeken naar nieuwe talenten met passende competenties, maar ook investeren in de ontwikkeling van onze huidige medewerkers.

Onze koers is helder: we werken aan een organisatie die steeds meer zelforganiserend is, gebaseerd op de principes van Welkom in Woensdrecht. Dit betekent dat we handelen vanuit onze kernwaarden en mensen het gevoel willen geven dat ze welkom zijn – als inwoner, als collega, als partner. Dienstverlening is voor ons teamwork, en we zijn dan ook trots op TEAM WOENSDRECHT.

We stimuleren medewerkers om hun talenten te ontwikkelen en verantwoordelijkheid te nemen. Onder het motto “Verwelkom jezelf, verwelkom elkaar, verwelkom de ander” vergroten we het vermogen van onze organisatie om:

- dienstbaar te zijn aan de samenleving
- het geheel te overzien en in samenhang te handelen
- de dialoog te voeren, intern en extern
- verantwoordelijkheid te nemen voor resultaten
- kennis te delen en samen te leren
- compassie te tonen in ons werk

Om deze ambitie waar te maken, geven we medewerkers meer vrijheid, veiligheid en vertrouwen. We stimuleren hun probleemoplossend vermogen en intrinsieke motivatie, zodat zij regie kunnen nemen over hun werk en loopbaan. Zo bouwen we aan een efficiënte, slagvaardige en aantrekkelijke organisatie die in verbinding staat met de samenleving en klaar is voor de toekomst.

Ziekteverzuim

We streven ernaar onder het landelijke gemiddelde voor ziekteverzuim voor de sector openbaar bestuur (CBS) (Q1 2025: 6,9% exclusief zwangerschapsverlof) te blijven.

Integriteit

De gemeente hecht grote waarde aan een integere en transparante werkwijze. Integriteit vormt de basis voor het vertrouwen van inwoners, partners en collega's in de gemeentelijke organisatie. Om dit te waarborgen, is een integriteitsstructuur ingericht die bestaat uit preventieve en curatieve maatregelen.

Preventief zet de organisatie in op bewustwording en scholing, onder andere via de Woensdrecht academie en het bespreken van dilemma's. Daarnaast zijn er duidelijke gedragscodes en richtlijnen opgesteld, en wordt integriteit standaard meegenomen in het onboarding proces van nieuwe medewerkers.

Curatief is er een meldpunt integriteit ingericht, ondersteund door vertrouwenspersonen en een onderzoeksprocedure. Jaarlijks wordt gerapporteerd over het aantal meldingen en de opvolging daarvan, waarmee de organisatie transparantie en lerend vermogen bevordert.

Met deze aanpak stimuleert de gemeente een cultuur waarin integriteit vanzelfsprekend is en waarin medewerkers zich gesteund voelen om integer te handelen.

Geraamde formatie	Totaal FTE
2021	134,01
2022	134,05
2023	135,75
2024	139,05
2025	142,30
2026	152,98

Communicatie

De ambities en opgaven uit het collegewerkprogramma 2022-2026 worden transparant gecommuniceerd. Het is belangrijk om laagdrempelig en tijdig te communiceren over de concrete uitvoering en de effecten ervan op de leefbaarheid in onze gemeente. We zetten hier diverse mediakanalen voor in en hebben oog voor de verschillende doelgroepen en bijhorende wijze van communiceren.

Juridische Zaken

Het speelveld van de gemeente is erg dynamisch. De juridische uitdagingen liggen op het gebied van nieuwe wetgeving, nieuwe jurisprudentie en bij de omgang met ingewikkelde casussen. Daarbij wordt steeds geprobeerd om eventuele kansen te benutten voor het verbeteren van processen.

Op het gebied van wetgeving blijft ook in 2026 de implementatie van de Omgevingswet de grootste opgave voor de gemeente, zowel op het niveau van beleid als van uitvoering. Een nieuwe uitdaging is de aangekondigde wijziging van de Wet Markt en Overheid per 2027, omdat voordien voor alle diensten van de gemeente zal moeten zijn berekend wat daarvan de kostprijs is. Het aanbieden van diensten onder de kostprijs is in principe niet toegestaan. Verder werkt de VNG aan een complete herziening van de model-APV.

Het borgen van de juridische kwaliteit en dienstverlening binnen de organisatie blijft een punt van aandacht. Daarbij gaat het om het op professionele wijze organiseren van de juridische functie binnen de organisatie, om het op concernniveau signaleren en beperken van risico's en om het bieden van maatwerk bij juridische vraagstukken. Juridische procedures worden binnen de daarvoor gestelde termijn afgehandeld. Als daarvan wordt afgeweken dan is dat in samenspraak met de wederpartij. Aan de hand van overzichten en jaarverslagen maken we inzichtelijk waarmee we bezig zijn en signaleren we tendensen. Met behulp van nieuwsbrieven, webinars, cursussen en trainingen houden we onze kennis actueel. Kennisdeling binnen de organisatie wordt gestimuleerd door het organiseren van teamoverschrijdend vakoverleg. Verder stimuleren we het gebruik en actueel houden van documentformats.

Inkoop

Karel. versterkt kwantitatief en kwalitatief de inkoopfunctie van onze gemeente. De inkoopadviseur werkt volgens een vooraf vastgesteld werkplan. Evaluatie van het verloop van dit plan vindt plaats na afloop van het betreffende dienstjaar. Waar mogelijk wordt gebruikgemaakt van aansluiting bij regionale projecten indien sprake is van soortgelijke aankopen c.q. aanbesteding van nieuwe contracten. Belangrijke uitgangspunten zijn de Aanbestedingswet en het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Paragraaf 7 Verbonden partijen

Inleiding

Woensdrecht neemt deel in diverse rechtsvormen, zowel publiek als privaat. Wanneer sprake is van zowel een *bestuurlijk* als een *financieel* belang in een andere partij, is dat voor de gemeente een verbonden partij. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel in het bestuur en/of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente financiële middelen beschikbaar stelt, die zij mogelijk kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij.

Deelnemingen in andere partijen brengen risico's met zich mee, zowel politiek/bestuurlijk als financieel. In deze paragraaf geven we een overzicht van alle verbonden partijen van onze gemeente waarbij ingegaan wordt op doelstellingen en risico's. Per verbonden partij nemen we ook diverse financiële cijfers op.

We maken gebruik van verbonden partijen in de verwachting dat zij op effectieve en efficiënte wijze bijdragen aan het realiseren van onze gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Uitgangspunten hierbij zijn een heldere verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen de gemeente en de verbonden partij en door het opstellen van dienstverleningsovereenkomsten met prestatieafspraken.

Vanaf begrotingsjaar 2017 moeten gemeenten de lijst met verbonden partijen onderverdelen in: gemeenschappelijke regelingen; vennootschappen en coöperaties; stichtingen en verenigingen; en overige verbonden partijen.

Beleid

Het gemeentelijk beleid ten aanzien van verbonden partijen is vastgelegd in de 'Nota verbonden partijen en overige samenwerking in West-Brabant'. De nota is in regionaal verband voorbereid en in de betrokken gemeenteraden vastgesteld. Voor verdere informatie wordt verwezen naar deze nota.

Sturing en toezicht

De wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is in werking getreden per 1 juli 2022. De controlerende en kaderstellende rol van de raad is uitgebreid en de democratische legitimatie van besluitvorming is vergroot. Voorbeelden van nieuwe instrumenten zijn: de uitbreiding van mogelijkheden tot zienswijze, een gemeenschappelijke adviescommissie voor raadsleden en burgerparticipatie. De termijnen voor indienen van zienswijze op een begroting zijn verruimd. In 2024 is de Nota Verbonden Partijen met zes kaderstellende spelregels hierop aangepast en heet nu Nota verbonden partijen en overige samenwerking in West-Brabant.

Belangrijke ontwikkelingen en risico's rond verbonden partijen

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de relevante ontwikkelingen, indien van toepassing, ten aanzien van de verbonden partijen toegelicht en is aangegeven welke risico's daarbij aanwezig zijn, die van invloed kunnen zijn op de financiële positie van de gemeente. Hier wordt volstaan met de verwijzing naar deze paragraaf.

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJDEN - A. Gemeenschappelijke regelingen

In de tabellen worden vermogen en resultaat genoemd. Uitgegaan is van de meest recente aangeleverde cijfers. Waar het jaar 2026 wordt genoemd, is uitgegaan van de begrotingscijfers van de betreffende organisatie. Waar niets is ingevuld, zijn geen cijfers bekend.

A.1 Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB)

Opgericht	1 januari 2010
Doelstelling	In samenwerking met gemeenten, GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen), brandweer en politie zorgen voor veiligheid, crisisbeheersing, rampenbestrijding, brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij rampen en handhaving van openbare orde en veiligheid.
Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2026	€ 1.513.306
Verwacht financieel resultaat 2025	€ 0
Belang Woensdrecht	1,82 %
Aantal fte	611
Grootste risico's in 2026	De 3 grootste risico's zijn: het vinden en blijven binden van vrijwilligers, het tweede loopbaanbeleid, Europese deeltijdrichtlijn en informatieveiligheid.

Verwachte omvang per	1-1-2026	31-12-2026
Eigen Vermogen	€ 4.444.000	€ 6.066.000
Vreemd Vermogen	€ 57.369.000	€ 52.053.000

A.2 Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)

Opgericht	1 januari 2013
Doelstelling	De OMWB voert ten behoeve van haar deelnemers taken uit op het gebied van omgevingsrecht. Als verlengstuk van lokaal en provinciaal bestuur levert zij een bijdrage aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving in de regio. Ook voert zij vergunningverlening-, toezicht- en handhavingstaken uit en handelt zij klachten af op het gebied van milieu.
Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, Heusden, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht, Zundert en Provincie Noord-Brabant.
Bijdrage Woensdrecht 2026	€ 523.000
Verwacht financieel resultaat 2026	-
Belang Woensdrecht	ca. 1%
Aantal fte	362 (waarvan 292 fte in het primaire proces + 10 FTE inhuur)
Grootste risico's in 2026	Een onvoorziene toename van werkzaamheden in verband met en toetsing aan de Omgevingswet, toetsing en advisering in het kader van stikstofreductie, energie- en duurzaamheidsmaatregelen en de overdracht van bodemtaken.

Verwachte omvang per	1-1-2026	31-12-2026
Eigen Vermogen	€ 2.920.000	€ 3.247.000
Vreemd Vermogen	€ 7.122.000	€ 12..874.000

A.3 GGD West-Brabant

Opgericht	1 januari 2000
Doelstelling	De GGD verzorgt de openbare gezondheidszorg en heeft als doel het bewaken, beschermen en bevorderen van de lichamelijke en mentale gezondheid en veiligheid van alle inwoners van West-Brabant. Daarbij heeft de GGD extra aandacht voor kwetsbare mensen in onze samenleving.
Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert
Bijdrage Woensdrecht 2026	€ 652.000
Verwacht financieel resultaat	
Belang Woensdrecht	2,11%
Aantal fte	300
Grootste risico's in 2026	Kwetsbaarheid rondom een aantal functies zoals verpleegkundigen en artsen door onvoldoende formatie en opgeleid personeel.

Verwachte omvang per	1-1-2026	31-12-2026
Eigen Vermogen	€ 6.035.000	€ 6.116.000
Vreemd Vermogen	€-	€ -

A.4 Regio West-Brabant (RWB)

Opgericht	1 januari 2011
Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Doelstelling	De 16 gemeenten in West-Brabant hebben de gezamenlijke ambitie om de regio te versterken en te stimuleren op het gebied van economie, arbeidsmarkt, mobiliteit en ruimte.
Bijdrage Woensdrecht 2026	€ 564.000 (incl. bijdrage REWIN)
Verwacht financieel resultaat 2026	
Belang Woensdrecht	3,06 %
Aantal fte	58,65
Grootste risico's in 2025	De daadwerkelijke kosten voor het Klein Collectief Vervoer worden in rekening gebracht. Externe factoren zoals het gebruik en brandstofprijzen zijn niet beïnvloedbaar. Het risico van uitval of vertrek van personeel en de kans op kosten van hacks op de algemene ICT-voorzieningen.

Verwachte omvang per	1-1-2026	31-12-2026
Eigen Vermogen	€ 916.000	€ 916.000
Vreemd Vermogen	€ 6.557..000	€ 6.557.000

A.5 Belasting samenwerking West-Brabant (BWB)

Opgericht	1 januari 2012
Doelstelling	De BWB is verantwoordelijk voor de heffing en invordering van waterschapsbelastingen en verschillende gemeentelijke belastingen. Daarnaast geeft de BWB uitvoering aan de wet WOZ.
Deelnemers	Waterschap Brabantse Delta en gemeenten Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Etten-Leur, Halderberge, Loon op Zand, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2026	€ 584.000
Verwacht financieel resultaat 2026	€ 0
Belang Woensdrecht	2,82%
Aantal fte	139,4 fte (bezetting 134,2 fte)
Grootste risico's in 2026	Het moeilijker ingevuld krijgen van cruciale vacatures door krapte op de arbeidsmarkt en vergrijzend personeelsbestand.

A.6 WVS-Groep

Opgericht	1974
Doelstelling	WVS behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de uitvoering van de Wsw en de in mandaat gegeven taken op het gebied van de Participatiewet, waaronder het aanbieden van beschut werk, activiteiten t.b.v. arbeidsintegratie en aangepaste arbeid aan personen uit de deelnemende gemeenten, die op afstand van de reguliere arbeidsmarkt staan.
Deelnemers	Bergen op Zoom, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2026	€ 343.804
Verwacht financieel resultaat 2026	
Belang Woensdrecht	ca. 4,65%
Aantal fte	203
Grootste risico's in 2026	Door stijgende kosten en druk op de begrotingen van afnemers en deelnemende gemeenten wordt er mogelijk bezuinigd op opdrachten.

Verwachte omvang per	1-1-2026	31-12-2026
Eigen Vermogen	€ 6.500.000	€ 6.500.000
Vreemd Vermogen	€ 19.118.000	€ 19.428.000

A.7 West-Brabants Archief (Bergen op Zoom)

Opgericht	1 juli 2016
Doelstelling	Het West-Brabants Archief wil een duurzame en betekenisvolle bijdrage leveren aan belanghebbenden (overheid, inwoner en instellingen) door het verwerven, produceren, opslaan, toegankelijk maken en houden van archiefinformatie, met name door het mede realiseren en beheren van een e-depotvoorziening.
Deelnemers	Bergen op Zoom, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2026	€ 192.283
Verwacht financieel resultaat 2026	-
Belang Woensdrecht	6,29%
Aantal fte	25
Grootste risico's in 2026	E-depot voor zover de hoogte van de kosten niet goed is in te schatten.

Verwachte omvang per	1-1-2026	31-12-2026
Eigen Vermogen	€ 255.095	€ 130.000
Vreemd Vermogen	€ 448.000	€ 449.000

A.8 Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord

Opgericht	1 januari 2005
Doelstelling	De RAV verzorgt zowel acute zorgverlening als besteld ambulancevervoer.
Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Bernheze, Boekel, Boxtel, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, 's-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Land van Cuijk, Loon op Zand, Maashorst, Meierijstad, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Rucphen, Sint Anthonis, Sint-Michielsgestel, Steenbergen, Tilburg, Vught, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2026	€ 0
Verwacht financieel resultaat 2026	
Belang Woensdrecht	
Aantal fte	673,9
Grootste risico's in 2026	

Verwachte omvang per	1-1-2026	31-12-2026
Eigen Vermogen	€ 15.887.000	€15.887.000
Vreemd Vermogen	€ 31.782.000	€ 30.833.000

A.9 Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Brabantse Wal

Opgericht	1 januari 2012
Doelstelling	De ISD is een gemeenschappelijk orgaan (zonder rechtspersoonlijkheid). De ISD BW heeft tot doel het begeleiden naar werk van inwoners, het verstrekken van uitkeringen, uitvoering van de Wet inburgering en het bestrijden van armoede. De ISD is een samenwerkingsverband van de gemeenten Woensdrecht, Bergen op Zoom en Steenbergen. De ISD kent geen eigen activa en passiva. De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks een bijdrage in de organisatiekosten op basis van het klantenbestand (% aandeel in het totaal).
Deelnemers	Bergen op Zoom, Steenbergen, Woensdrecht
Bijdrage Woensdrecht 2026	€ 1.449.673
Verwacht financieel resultaat 2026	-
Belang Woensdrecht	11,36 %
Aantal fte	103,14
Grootste risico's in 2026	Onvoorziene (landelijke of internationale) crises waardoor ad hoc tijdelijke regelingen worden vastgesteld waartoe een beroep op de expertise van de ISD BW wordt gedaan of inwoners een beroep doen op ondersteuning door de ISD BW.

A.10 Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) West-Brabant

Opgericht	1 augustus 2012
Doelstelling	De samenwerking heeft als doelstelling om schoolverzuim en schooluitval samen verder terug te dringen. Het RBL West-Brabant voert een aantal wettelijke taken uit voor de gemeenten op het terrein van de Leerplicht- en RMC-wet. Het RBL West-Brabant zoekt daarbij nadrukkelijk de samenwerking op met scholen en andere instellingen. De bundeling van mensen en middelen zal leiden tot een verdere verhoging van de deskundigheid van leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders en tot meer continuïteit in de dienstverlening naar kinderen, jongeren, ouders en scholen. Het hogere doel is duidelijk: een impuls voor het voorkomen en terugdringen van verzuim en schooluitval; een ambitie waar gemeenten, onderwijs en andere ketenpartners samen voor staan.
Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2026	€ 20.393
Verwacht financieel resultaat 2025	€ 0
Belang Woensdrecht	0,77%
Aantal fte	23,46 (5,19 fte voor niveau 1. Dit neemt de gemeente Woensdrecht af bij RBL).
Grootste risico's in 2026	Er is geen weerstandsvermogen. Er zijn momenteel geen specifieke risico's in beeld. Het RBL heeft een laag risicoprofiel omdat het een uitvoerende (werk)organisatie is en beperkt risicodragend is voor de bedrijfsvoering.

Verwachte omvang per	1-1-2026	31-12-2026
Eigen Vermogen	€ 0	€ 2.089.240
Vreemd Vermogen	€ 0	€ 2.089.240

A.11 Belgisch-Nederlands Grensoverleg (BENEGO)

Opgericht	1967
Doelstelling	Bevorderen van grensoverschrijdende samenwerking door middel van grensoverschrijdend overleg en behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de 13 Nederlandse en 10 Belgische gemeenten. BENEGO kent geen vermogenspositie en geen financieel resultaat. Eventuele projectkosten worden direct verrekend.
Deelnemers	België: Baarle-Hertog, Essen, Hoogstraten, Kalmthout, Kapellen, Oud-Turnhout, Ravels, Stabroek en Wuustwezel. Nederland: Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Etten-Leur, Goirle, Hilvarenbeek, Reusel-De Mierden, Roosendaal, Rucphen, Tilburg, Woensdrecht en Zundert.
Begrote bijdrage Woensdrecht 2026	€ 1.500
Verwacht financieel resultaat 2026	n.n.b.
Belang Woensdrecht	4,11%
Aantal fte	n.n.b.
Grootste risico's in 2026	n.v.t.

A.12 Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA) en Meldpunt Crisiszorg West-Brabant (voorheen Stichting Veilig Thuis West-Brabant)

Opgericht	2020
Doelstelling	De gemeenschappelijke regeling is aangegaan met de volgende doelen: • de samenwerking verankeren tussen de colleges van de gemeenten bij de regionale aanpak van het voorkomen en bestrijden van GIA en de zorg voor één Meldpunt Crisiszorg in de regio West-Brabant; • de taken en bevoegdheden van de colleges van de gemeenten vanuit de Wmo, de Jeugdwet en het terrein van veiligheid en openbare orde ten aanzien van GIA en het Meldpunt Crisiszorg door mandaat op te dragen aan het college van de centrumgemeente Breda. Hiermee wordt het volgende beoogd: het behalen van schaalvoordelen, het stimuleren van de samenwerking tussen de deelnemers door actief informeren en communiceren, het afstemmen en gezamenlijk vaststellen van het regionaal beleid op het terrein van GIA en het Meldpunt Crisiszorg, de uitwerking van het regionaal beleid in opdrachten aan uitvoeringsorganisaties en efficiënte inzet van de regionale middelen en gezamenlijke afstemming over eventuele besparingen of aanvullende kosten en de verevening van risico's.
Deelnemers	Altena, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2026	€ 294.532 voor GIA en € 24.164 voor het Meldpunt Crisiszorg West-Brabant (onderdeel van de Gemeenschappelijke Regeling GIA)
Verwacht financieel resultaat 2026	n.v.t.
Belang Woensdrecht	n.v.t.
Aantal fte	n.v.t.
Grootste risico's in 2026	Gemeenschappelijke Regeling GIA is een centrumregeling (mandaat gemeente Breda). Het grootste risico is dat er met de voorgestelde gemeentelijke bijdrage niet toegekomen wordt vanwege de druk op de uitvoerende organisaties Veilig Thuis en Safegroup (tekort aan opvangplekken voor vrouwen en kinderen).

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN - B. Vennootschappen en coöperaties

In de tabellen worden vermogen en resultaat genoemd. Uitgegaan is van de meest recente aangeleverde cijfers.

B.1 Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij (ZEH NV)

Opgericht	2022
Doelstelling	De Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij N.V. (ZEH NV) is in 2022 ontstaan bij de herstructurering van Provinciale Zeeuwse Energie Maatschappij N.V. (PZEM NV). Na de verkoop van de niet-nucleaire commerciële activiteiten inclusief de naam PZEM blijft het aandelenbelang in de kerncentrale in Borssele over, naast de belangen in BMC Moerdijk, NPG Willebroek, Deltius en de PPA van Gemini. De kerntaak van ZEH is het beheer van belangen in deze deelnemingen. Verder beheert ZEH de opbrengsten die bij de verkopen van bedrijfsonderdelen zijn gerealiseerd.
Deelnemers	Provincie Zeeland, de Zeeuwse gemeenten, enige Zuid-Hollandse en Noord-Brabantse gemeenten en de provincies Zuid-Holland en Noord-Brabant.
Bijdrage Woensdrecht 2026	€ 0.
Verwacht financieel resultaat 2026	n.n.b.
Belang Woensdrecht 2026	De gemeente heeft zeggenschap in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders ter grootte van het aandeel in het geplaatste aandeelekapitaal (0,91%).
Aantal fte	8
Grootste risico's in 2026	De grote financiële risico's zijn afgedekt. Verder zijn geen concrete financiële risico's bekend.

Verwachte omvang per	1-1-2026	31-12-2026
Eigen Vermogen	n.n.b.	n.n.b.
Vreemd Vermogen	n.n.b.	n.n.b.

B.2 SAVER N.V.

Opgericht	1999
Doelstelling	Saver N.V. is een regionaal afvalinzamel-, bewerks- en reinigingsbedrijf en voert diensten uit voor zijn aandeelhoudende gemeenten. Daarnaast levert Saver N.V. ook diensten aan andere overheden, het bedrijfsleven en particulieren. De gemeente Woensdrecht is aandeelhouder, samen met de gemeenten Bergen op Zoom, Halderberge, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen en Zundert.
Deelnemers	Bergen op Zoom, Halderberge, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2026	n.n.b.
Verwacht financieel resultaat 2026	n.n.b.
Belang Woensdrecht	8,4 %
Aantal fte	200 (bron: Saver N.V. Jaarverslag 2024)
Grootste risico's 2026	Beschikbaarheid gekwalificeerd personeel.

B.3 Joint Venture Park Aviolanda

Opgericht	2010
Doelstelling	Business Park Aviolanda B.V. faciliteert een cluster van bedrijven en opleidingsinstituten op het gebied van luchtvaart gerelateerd onderhoud, revisie en upgrade, waarbij hoogwaardig, flexibel en complex onderhoud plaatsvindt aan civiele en militaire vliegtuigen en helicopters en onderdelen daarvan.
Deelnemers	Provincie 80% en gemeente Woensdrecht 20%
Bijdrage Woensdrecht 2026	€ 0
Verwacht financieel resultaat 2026	Nog niet bekend; jaarplan 2026 wordt in het 4e kwartaal 2025 opgesteld.
Belang Woensdrecht	20% aandelenbelang
Aantal fte	
Grootste risico's in 2026	Het marktrisico dat onze gemeente loopt hangt nauw samen met onze rol als aandeelhouder en als verschaffer van leningen. Met additionele gemeentelijke financiering ten behoeve van uitvoering van het Ondernemingsplan 2025-2028 is nog geen rekening gehouden. Beheersmaatregelen zijn onze betrokkenheid als aandeelhouder in de besluitvorming over projecten en het feit dat financiering in het kader van het Ondernemingsplan pas wordt verstrekt na instemming door de gemeenteraad.

Verwachte omvang per	1-1-2026	31-12-2026
Eigen Vermogen	n.n.b.	n.n.b.
Vreemd Vermogen	n.n.b.	n.n.b.

B.4 NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Opgericht	1914
Doelstelling	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen.
Deelnemers	Aandeelhouders van de BNG zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen; de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap.
Bijdrage Woensdrecht 2025	Bijdrage: € 0. Jaarlijks wordt dividend ontvangen. In 2025 is € 28.192 ontvangen. Dit betreft een dividenduitkering over het boekjaar 2024.
Verwacht financieel resultaat 2025	Onbekend. De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2025 kan de bank daarom niet maken.
Belang Woensdrecht	0,02%
Aantal fte	478 (bron: BNG Jaarverslag 2024)
Grootste risico's in 2025	Achtergestelde schulden per 31-12-2024: EUR 19 miljoen. De BNG verstrekt geen prognose over lopende en toekomstige (boek)jaren.

Omvang per	1-1-2024	31-12-2024
Eigen Vermogen	€4.721 miljoen	€ 4.777 miljoen
Vreemd Vermogen	€ 110.819 miljoen	€ 123.614 miljoen

B.5 Gemeenschappelijk Bezit Evides Aqua B.V. (GBE Aqua B.V.)

Opgericht	18 november 2021
Doelstelling	GBA Aqua B.V. is een vennootschapsstructuur waarmee de belangen van de publieke aandeelhouders in waterbedrijf Evides vertegenwoordigd worden.
Deelnemers	provincie Zeeland, Zeeuwse gemeenten, Woensdrecht, Bergen op Zoom en Goeree-Overflakkee
Bijdrage Woensdrecht 2026	€ 0
Verwacht financieel resultaat 2026	n.n.b.
Belang Woensdrecht	0,911%
Aantal fte	1
Grootste risico's in 2026	n.n.b.

Verwachte omvang per	1-1-2026	31-12-2026
Eigen Vermogen	n.n.b.	n.n.b.
Vreemd Vermogen	n.n.b.	n.n.b.

Paragraaf 8 Grondbeleid

Algemeen

Grondbeleid is geen doel op zich, maar een middel om ruimtelijk beleid op een doeltreffende en doelmatige wijze te realiseren. Het grondbeleid is dienend aan de doelen en ambities die zijn geformuleerd in afzonderlijke beleidsdocumenten, waaronder de Omgevingsvisie, Woonvisie en overige (ruimtelijke) beleidsdocumenten.

De gemeente wil haar grondbeleidsinstrumentarium optimaal inzetten zodat zij: op een eenduidige en transparante wijze haar ruimtelijke doelstellingen op het gebied van huisvesting, economie, duurzaamheid, klimaatadaptatie en energietransitie kan realiseren; kan komen tot het gewenste financiële resultaat; en de financiële risico's beheersbaar kan houden. Belangrijk is de integrale afweging voor het kiezen van de juiste grondbeleidsvorm.

In deze paragraaf grondbeleid wordt een beknopte toelichting gegeven op het te voeren grondbeleid in het jaar 2026. Conform het Besluit Begroting en Verantwoording dient elke gemeente in de jaarlijks bij de programmabegroting op te nemen 'paragraaf grondbeleid' tenminste inzicht te geven in de volgende zaken:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de geraamde winstneming; en
- de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Gemeentelijk grondbeleid

Woensdrecht voert grondpolitiek volgens de nota Grondbeleid zoals deze op 28 mei 2025 door de gemeenteraad is vastgesteld. Op basis van deze kader stellende nota kiest de gemeente voor situationeel grondbeleid: faciliterend waar het kan en actief waar het gewenst is. Door gewijzigde wet- en regelgeving en maatschappelijke ontwikkelingen is deze nota recent geactualiseerd. Verder heeft het college van burgemeester en wethouders de nieuwe nota Grondprijzenbeleid vastgesteld, waarbij de grondprijzen zijn geactualiseerd zodat de gemeente tegen marktconforme tarieven gronden uitgeeft.

Doelstelling van de gemeente is om een maximaal maatschappelijk rendement te behalen met een optimaal financieel resultaat. Voor nieuwe locaties en ontwikkelingen wordt per locatie afgewogen wat de juiste ontwikkelstrategie is.

De komende periode zetten wij in op de verdere uitwerking en ontwikkeling van de uit te geven locaties:

- terrein voetbalvereniging VIVOO (Huijbergen);
- Semmelweisstraat/Heistraat/Edward Jennerstraat (Hoogerheide); en
- schoollocaties De Stappen (Hoogerheide) en De Poorte (Woensdrecht).

- *Voor de locaties van de voormalige schoolgebouwen van De Stappen en De Poorte wordt een haalbaarheidsstudie uitgevoerd. Doel van deze studie is te komen tot een definitief stedenbouwkundig plan en tevens wordt getoetst of op basis van de Omgevingswet een grondexploitatie noodzakelijk is.*

Bij actieve grondpolitiek verwerft en ontwikkelt de gemeente voornamelijk zelf. Indien de gemeente zelf geen ontwikkelende rol heeft, wordt met initiatiefnemers voor het stellen van randvoorwaarden, locatie-eisen voor de ontwikkeling en het verhalen van kosten een overeenkomst gesloten. De gemeente geeft de voorkeur aan het afsluiten van een anterieure overeenkomst. Dit betreft een overeenkomst tussen de gemeente en (markt)partijen over de grondexploitatie, gesloten vóór de vaststelling van een planologische maatregel. Dit is geheel in lijn met de Omgevingswet, waarbij beoogd wordt meer ruimte voor maatwerk en participatie te bieden.

De gemeente verhaalt kosten zo optimaal mogelijk. In eerste instantie zal de gemeente dit doen via de legesverordening en/of door het sluiten van een anterieure overeenkomst met een initiatiefnemer. Het publiekrechtelijk spoor (het verhalen van kosten via kostenverhaalregels in het omgevingsplan) hanteert de gemeente als stok achter de deur als partijen er niet in slagen om anterieur overeenstemming te bereiken.

Bij het in ontwikkeling nemen van deze gronden is de gemeente verplicht zich te houden aan de algemene regels die zijn opgesteld door de commissie BBV voor het exploiteren van gronden. Voor het zo goed mogelijk kunnen beheren en beheersen van de gemeentelijke grondexploitaties is het wenselijk om naast deze algemene regels van de BBV aanvullende regels vast te stellen. Deze aanvullende regels zijn opgenomen in de nota Grondbeleid. Hierin is vastgesteld dat de gemeente een afzonderlijke grondexploitatie opstelt voor 'in exploitatie genomen gronden' waarbij er daadwerkelijk sprake is van een waardevermeerdering, er directe kosten worden gemaakt en er sprake is van een fysieke wijziging van de gronden. De grondexploitaties worden minimaal eenmaal per jaar geactualiseerd bij de vaststelling van de begroting en/of jaarrekening.

Onderstaand treft u de volgende ontwikkelingen voor het jaar 2026 aan:

Ontwikkeling risico's

Er kan onderscheid gemaakt worden in twee soorten risico's ten aanzien van de grondexploitaties:

1. algemene risico's (conjuncturele of marktrisico's)
2. risico's op planniveau (afzet en invulling)

1. Algemene risico's

Economische situatie

Na een verwachte gematigde groei van de economie in 2025 met 1,9% wordt voor 2026 een verder herstel verwacht met een groei van het bruto binnenlands product (bbp) van 1,5%. De huidige geopolitiek is echter onvoorspelbaar en grillig en dit is een risico waar slechts beperkt rekening mee kan worden gehouden. De gematigde groei in 2026 zal voornamelijk worden gedreven door toegenomen bestedingen van huishoudens en de overheid. Na enkele jaren met een (record)hoge inflatie wordt verwacht dat de inflatie in 2026 verder zal dalen naar 3%. Dit komt door de hoog blijvende loongroei en effecten van beleid zoals de btw-verhoging. De werkloosheid loopt licht op naar 4%; de stijging van de CAO-lonen vlakt af, met een gemiddelde stijging van 4,1% in 2026 (*bron: raming van het Centraal Planbureau (CPB) in februari 2025*).

Woningmarkt

De huizenprijzen zijn in 2025 harder gestegen dan in eerste instantie werd verwacht, met een verwachting van 6,5% in 2025. Voor 2026 wordt een stijging van 4% verwacht; dit is een afzwakking ten opzichte van 2025. Hogere lonen en verkopende vastgoedbeleggers dragen bij aan verdere huizenprijsstijgingen (bron: ING Research, juli 2025).

Stikstof

In en direct rondom de gemeente Woensdrecht liggen vier Natura 2000-gebieden, te weten: De Brabantse Wal, Het Markiezaat, het Land van Saeftinghe en de Oosterschelde. Deze uitzonderlijke ligging brengt ook uitzonderlijke problemen met zich mee. Alle ontwikkelingen op het gebied van economie, landbouw, natuur, energietransitie, infrastructuur én woningbouw hebben direct te maken de Wet Natuurbescherming en stikstofdepositie. Hierdoor lopen verschillende projecten vertraging op, of kunnen deze voorlopig nog niet worden gerealiseerd. Met ontwikkelende partijen wordt op basis van maatwerk bekeken hoe te komen tot een passende oplossing.

Winstneming

De methode van winstneming (Percentage of Completion) is met ingang van 2016 ingevoerd en betekent dat gemeenten verplicht zijn om tussentijdse winstneming te doen.

2. Risico's op planniveau

Een berekening van de risico's op planniveau wordt jaarlijks, bij het opstellen van de begroting, gemaakt. Hiertoe worden de grondexploitaties geactualiseerd. Actualisatie houdt in dat:

- de uitgiftetermijnen zijn bijgesteld;
- de lasten opnieuw zijn beoordeeld en bijgesteld;
- grondprijzen zijn geraamd op basis van het grondprijzenbeleid.

Kosten

De gemeente heeft gemiddeld langlopende grondexploitaties waarbij een veilige marge is ingebouwd met betrekking tot de voortgang van verkoop. De raming van de investeringen en opbrengsten van de grondexploitaties zijn in de begroting geactualiseerd. De gehanteerde parameters zijn: rentetoerekening o.b.v. het percentage van de renteomslagmethode (commissie BBV, notitie Rente 2023), 2,5% -5% kostenstijging, 0% opbrengstenstijging en 2% disconteringsvoet.

Vennootschapsbelasting overheden en BBV

Per 1 januari 2016 is de Vennootschapsplicht voor overheidsondernemingen in werking getreden. Het doel van het wetsvoorstel is het scheppen van een gelijk speelveld voor overheids-ondernemingen en private ondernemingen. De grondexploitaties van de gemeente Woensdrecht vallen onder bedrijfsactiviteiten. Dit betekent dat de gemeente vennootschapsbelastingplichtig is. De hoogte van de bijdrage per jaar is van een aantal factoren afhankelijk, waaronder de rekenmethode voor de afdracht. De definitieve aanslagen van de jaren 2016 tot en met 2023 zijn van de Belastingdienst ontvangen. In 2028 moet de aangifte over het jaar 2026 zijn ingediend.

Om de kosten van de hoge inflatie en energieprijzen te drukken heeft het kabinet in september 2022 aangekondigd met een miljardenpakket aan maatregelen te komen om de koopkrachtval in Nederland te dempen. Tegenover de lastenverlichting staan lastenverhogingen voor vermogenden en bedrijven. Met ingang van 2023 is de eerste schijf van de vennootschapsbelasting verlaagd van € 395.000 naar € 200.000 en het tarief van deze eerste schijf van de vennootschapsbelasting is gewijzigd van 15% naar 19%. Over de winst vanaf € 200.000 wordt 25,8% belasting betaald. Het verlagen van de eerste schijf én het verhogen van het tarief betekent een toename van de te betalen vennootschapsbelasting, hetgeen betekent dat er een lagere nettowinst zal resteren bij winstgevendende grondexploitaties. Voor zover bekend wijzigen de belastbare bedragen en de tarieven voor het jaar 2026 niet.

In 2019 is de notitie ‘Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)’ verschenen. In deze notitie worden zogenoemde ‘stellige uitspraken’ en ‘aanbevelingen’ gedaan. Met stellige uitspraken geeft de commissie BBV een interpretatie van de regelgeving die leidend is. Dit betekent dat verwacht wordt dat stellige uitspraken worden gevolgd en indien een gemeente toch een afwijkende interpretatie kiest (de gemeente is van oordeel dat in haar specifieke omstandigheden een andere lijn beter past en ook ‘BBV-proof’ is), zij dit expliciet moet motiveren en kenbaar moet maken bij de begroting en jaarstukken. Bij aanbevelingen gaat het om uitspraken die ‘steun en richting geven aan de praktijk’. Voor de gemeente Woensdrecht is het uitgangspunt om de stellige uitspraken over te nemen en toe te passen. Ten aanzien van het grondbeleid staan in het BBV de bepalingen voor de inhoud van de paragrafen, de balans, de toelichting op de balans en de waardering in de begroting en jaarrekening. In de grondexploitaties is rekening gehouden met deze regelgeving van de notitie. In december 2023 is een nieuwe notitie ‘Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2023)’ verschenen. Deze notitie is een actualisatie van de Notitie grondbeleid uit 2019. Vanwege de invoering van de Omgevingswet is een actualisatie noodzakelijk. Alle wijzigingen in de notitie die te maken hebben met de Omgevingswet treden in werking gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, i.c. 1 januari 2024. Alle overige wijzigingen treden in werking met ingang van begrotingsjaar 2025.

B Stand van zaken projecten

In onderstaande tabel wordt de prognose van de grondexploitaties weergegeven.

Prognose complexen in exploitatie (bedragen in €)	Te verwachten resultaten 2025-2026		Prognose gereed	
	Begroting 2026	Jaarrekening 2024	Begroting 2026	Jaarrekening 2024
Centrum Hoogerheide	€ 1.088.565	€ 1.088.565	2026	2026
Bergsestraat Huijbergen	€ 1.063.728	€ 1.063.728	2026	2026
Totaal	€ 2.152.293	€ 2.125.293		

Complexen in exploitatie

Complex Centrum, Hoogerheide

De structuurvisie “Kern Hoogerheide” met de daarbij behorende grondexploitatie ‘Centrum Hoogerheide’ zijn vastgesteld door de raad van Woensdrecht. Deze grondexploitatie sluit positief. De locatie Semmelweisstraat in Hoogerheide maakt deel uit van deze grondexploitatie. De voorgenomen realisatie van 32 woningen voor sociale verhuur (waarvan 20 grondgebonden woningen en 12 appartementen) sluit aan bij de woonvisie en is opgenomen in de woningbouwplanning. De ontwikkeling van de locatie en verkoop van gronden aan de Semmelweisstraat is gepland in de periode 2024-2026. De eindwinst van het complex wordt geraamd op € 3 miljoen. Indien rekening wordt gehouden met de kosten van de realisatie van de brandweerkazerne/gemeentewerf aan de Doelstraat in Hoogerheide bedraagt de eindwinst € 519.000. De tussentijdse winst voor 2026 is berekend op (afgerond) € 373.500 (voor aftrek van vennootschapsbelasting), waarbij de methode Percentage of completion (Poc-methode) is gehanteerd. In 2025 is een koopovereenkomst gesloten met betrekking tot de locatie Semmelweisstraat; de juridische en feitelijke levering aan koper vindt plaats na vaststelling van de BOPA. Volgens planning wordt de grondexploitatie eind 2026 financieel afgewikkeld en afgesloten.

Complex Bergsestraat Huijbergen

De raad heeft in juni 2024 de gewijzigde grondexploitatie Bergsestraat Huijbergen vastgesteld. In het vastgestelde woningbouwprogramma 2025 - 2026 zijn voor de kern van Huijbergen 10 starters-/nultreden-woningen opgenomen. Om de 10 woningen te kunnen realiseren dient het bestaande sportcomplex geherstructureerd te worden. De opbrengsten uit de grondverkoop van de 10 woningen zijn voorzien in het jaar 2026. De grondexploitatie sluit met een voordelig resultaat van (afgerond) € 1.063.500 (voor aftrek van vennootschapsbelasting). Het resultaat (€ 803.000) na aftrek van de verschuldigde vennootschapsbelasting wordt ingezet voor het (deels) afdekken van de afschrijvingslasten van het investeringsbudget van de realisatie van twee kunstgrasvelden en verlichting op het gemeentelijk sportpark in Huijbergen. Volgens planning wordt de grondexploitatie eind 2026 financieel afgewikkeld en afgesloten.

Tussentijdse winst 2026

De totale tussentijdse winst van het complex Centrum Hoogerheide en Bergsestraat Huijbergen, naar rato van de voortgang, is voor 2026 berekend op (afgerond) € 1.437.000.

Reserves

Reserve anterieure overeenkomsten

Deze reserve komt tot stand op basis van een wettelijke verplichting. Deze verplichting houdt in dat alle gemaakte kosten verhaald worden op initiatiefnemer. Deze reserve wordt gevoed door vooruitbetaalde bedragen door derden en zal afnemen in de jaren dat het project tot uitvoering wordt gebracht. De inkomsten kunnen niet gezien worden als winst, maar als het verhalen van gemaakte of nog te maken gemeentelijke kosten op de initiatiefnemer.

Paragraaf 9 Wet Open Overheid

Achtergrond

Iedereen heeft recht op informatie over wat de overheid doet, hoe ze dat doet en waarom. Overheidsorganisaties moeten die informatie uit zichzelf geven, of als iemand daarom vraagt. De informatie wordt dan openbaar. Dat is geregeld in de Wet open overheid (Woo).

Realisatie

De gemeente Woensdrecht wil open en transparant met de burger communiceren. Om dit te bewerkstelligen is als ambitieniveau gekozen om de wettelijke eisen als basis aan te houden. Wij sluiten aan bij de wettelijke planning voor het openbaar maken van de informatiestromen.

Door het openbaar toegankelijk maken van informatie voor geïnteresseerden wordt het doel van de Wet open overheid (Woo) bereikt. Geïnteresseerden kunnen Woo-verzoeken ook digitaal indienen via de gemeentelijke website.

Overzichten

Overzicht van incidentele baten en lasten

Inleiding

Conform artikel 23 en artikel 28 van het Besluit Begroting en Verantwoording bevatten respectievelijk de begroting en jaarstukken een overzicht per jaar van de geraamde incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen. Conform artikel 3, lid 6 van de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2025 wordt een materialiteitsgrens van € 25.000 gehanteerd.

Overzicht van incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Incidentele baten	2026	2027	2028	2029
<i>Programma 1. Sociaal Domein</i>				
Doeluitkering 'Gezond en Actief Leven Akkoord'	56	36	36	-
Overig < € 25.000	19	19	19	-
<i>Programma 2. Ruimte</i>				
Opbrengsten grondexploitaties	1.714	-	-	-
Overig < € 25.000	4	2	-	-
<i>Programma 5. Bestuurskracht</i>				
Renteopbrengst rekening courant	150	-	-	-
Opvang Ontheemden Oekraïne	1.975	-	-	-
Duurzame gemeentelijke opvang vluchtelingen Putte	3.983	1.309	-	-
Dividend ZEH NV	772	705	-	-
Incidentele mutaties reserves	696	956	263	40
Totaal	9.369	3.027	318	40
Incidentele lasten	2026	2027	2028	2029
<i>Programma 1. Sociaal Domein</i>				
Uitgaven mbt 'Gezond en Actief Leven Akkoord'	56	36	36	-
Overgangsjaar nieuwe contracten Wmo	50	-	-	-
Ingekocht Landelijke Arrangement	300	-	-	-
Aanpak Hervormingsagenda Jeugd	612	460	-	-
Versterken van het lokale bibliotheekstelsel	100	-	-	-
Overig < € 25.000	19	19	19	-
<i>Programma 2. Ruimte</i>				
Huisvesting statushouders	35	-	-	-
Wet kwaliteitsborging bouw	23	-	-	-
Lasten grondexploitaties	277	-	-	-
Fin. bijdrage organisatie WK Cyclo-cross 2028	-	-	450	-
Bijdrage NK veldrijden 2026	20	-	-	-
Bijdrage GP Adrie v.d. Poel	25	-	-	-
Overig < € 25.000	15	15	15	-

Bedragen x € 1.000

<i>Programma 3. Leefomgeving</i>				
Uitvoering Duurzaamheidsvisie 2025	203	203	203	-
Inventarisatie Groenareaal	40	-	-	-
Overig < € 25.000	17	2	2	-
<i>Programma 4. Economie</i>				
Overig < € 25.000	20	-	-	-
<i>Programma 5. Bestuurskracht</i>				
Opvang Ontheemden Oekraïne	1.975	-	-	-
Duurzame gemeentelijke opvang vluchtelingen Putte	3.983	1.309	-	-
Vennootschapsbelasting	344	-	-	-
AI specialist	65	65	-	-
Incidentele mutaties reserves	1.504	720	118	26
Overig < € 25.000	68	19	-	-
Totaal	9.751	2.848	843	26
Saldo incidentele baten en lasten	382	-179	525	-14
Structureel begrotingssaldo	2026	2027	2028	2029
Saldo van baten en lasten	1.032	1.274	48	1.108
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-225	805	701	508
Begrotingsresultaat	807	2.079	749	1.616
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	382	-179	525	-14
Structureel begrotingssaldo	1.190	1.900	1.274	1.602

Toelichting incidentele baten

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Het Gezond en Actief Leven Akkoord is een akkoord dat is opgesteld tussen de rijksoverheden, gemeenten (VNG) en zorgverzekeraars. Het doel van het akkoord is het bereiken van een gezonde generatie in 2040. Vanuit het Rijk ontvangen we hiervoor middelen.

Grondexploitaties

Dit betreft de mutaties van de grondexploitaties Centrum Hoogerheide en Bergsestraat Huijbergen.

Renteopbrengst rekening courant

Als gevolg van de aanwezige liquide middelen en de verwachte rente op de kapitaalmarkt.

Opvang Ontheemden Oekraïne

Compensatie vanuit het Rijk (op basis van normbedragen) ten behoeve van de opvang van ontheemden uit Oekraïne 2026.

Duurzame gemeentelijke opvang vluchtelingen Putte

Compensatie vanuit het COA (op basis van normbedragen) ten behoeve van de opvang van vluchtelingen in Putte tot 1 mei 2027.

Dividend ZEH NV

Het geprognosticeerde dividend van ZEH NV is in de programmabegroting opgenomen. Gezien het feit dat onduidelijk is welk deel van het dividend regulier is en welk deel extra zal worden uitgekeerd, zijn de volledige bedragen voorzichtigheidshalve als incidenteel aangemerkt.

Mutaties in de reserves

De incidentele onttrekkingen aan de reserves worden in bovenstaand overzicht weergegeven.

Toelichting incidentele lasten**Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)**

Het Gezond en Actief Leven Akkoord is een akkoord dat is opgesteld tussen de rijksoverheden, gemeenten (VNG) en zorgverzekeraars. Het doel van het akkoord is het bereiken van een gezonde generatie in 2040. De vanuit het Rijk ontvangen middelen besteden we aan gezondheidsbevordering, versterking sociale basis en cultuurparticipatie.

Overgangsjaar nieuwe contracten Wmo

De nieuwe contracten voor Wmo HO, Wmo BGI, Wmo BGG (inclusief BGG vervoer) gaan in op 1 januari 2026. Gezien de omvang van deze contracten geldt een overgangsjaar voor implementatie, omzetting van indicaties en inrichten van processen, wat leidt tot eenmalige extra kosten voor 2026.

Ingekocht Landelijk Arrangement

Dit gaat om één specifieke jeugdige, waarvoor zware zorg is ingekocht via een landelijk arrangement.

Aanpak Hervormingsagenda Jeugd

De Hervormingsagenda bevat een groot pakket afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Hiervoor dienen we eerst kosten te maken als voorbereiding om de besparingen te realiseren.

Versterken van het lokale bibliotheekstelsel

Vanaf 2025 is er een zorgplicht voor de gemeente om de toegang tot de openbare bibliotheek te waarborgen. Voor een goede uitvoering op deze zorgplicht is voor de periode 2025 en 2026 een budget ter beschikking gesteld.

Huisvesting statushouders

De gemeente huurt twee schoolwoningen van Stadlander. De gemeente verhuurt deze woningen sinds 2016 aan twee grote gezinnen (statushouders). Het huurcontract loopt in 2026 af.

Wet kwaliteitsborging bouw

Op 1 januari 2024 is de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) ingegaan. De Wkb heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Voor de uitvoering van de Wkb-taken ontvangt de gemeente tot en met 2026 een bijdrage via de algemene uitkering van het gemeentefonds.

Grondexploitaties

Dit betreft de mutaties van de grondexploitaties Centrum Hoogerheide en Bergsestraat Huijbergen.

Financiële bijdrage organisatie WK Cyclo-cross 2028

De gemeente Woensdrecht levert een financiële bijdrage ten behoeve van de organisatie van het WK Cyclo-cross in 2028.

Bijdrage NK veldrijden 2026

Het NK veldrijden vindt in 2026 in Huijbergen plaats en wordt georganiseerd door het Wielercomité Huijbergen. Ten behoeve van de organisatie van het NK zal de gemeente Woensdrecht een financiële bijdrage leveren.

Bijdrage GP Adrie v.d. Poel

De gemeente Woensdrecht levert een financiële bijdrage ten behoeve van de organisatie van de GP Adrie v.d. Poel.

Uitvoering Duurzaamheidsvisie 2025

Lasten ten behoeve van de Duurzaamheidsvisie, welke is vastgesteld in februari 2025.

Inventarisatie Groenareaal

In 2026 vindt in alle kernen een inventarisatie van het groenareaal plaats, ter voorbereiding op het opstellen van een nieuw integraal beheerplan voor de openbare ruimte.

Opvang Ontheemden Oekraïne

De verwachte uitgaven voor de vluchtelingen uit Oekraïne gedurende het jaar 2026.

Duurzame gemeentelijke opvang vluchtelingen Putte

De verwachte uitgaven voor de Duurzame gemeentelijke opvang in Putte tot 1 mei 2027.

Vennootschapsbelasting

Dit betreft de door de gemeente te betalen vennootschapsbelasting.

AI specialist

De toenemende administratieve lasten, krapte op de arbeidsmarkt en stijgende werkdruk vragen om slimme, toekomstbestendige oplossingen. Hoewel AI deels wordt ingezet, ontbreekt het vaak aan structuur en regie. Een AI specialist kan hierin het verschil maken.

Mutaties in de reserves

De incidentele stortingen in de reserves worden in bovenstaand overzicht weergegeven.

Overzicht van baten en lasten naar product 2025-2029

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotingswijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten							
1. Sociaal Domein							
1.1 Sociale veerkracht	137.572	3.661	141.233	116.550	95.707	95.707	59.553
1.3 Werk en Inkomen	7.511.861	604.553	8.116.414	8.132.563	8.108.242	8.064.970	8.016.984
1.4 Maatschappelijke ondersteuning	280.640	0	280.640	282.936	282.936	282.936	282.936
1.5 Zorg voor Jeugd en Sociale Veiligheid	0	0	0	0	0	269.735	271.687
1.6 Gezondheid en Sport	295.791	11.643	307.434	258.079	248.390	248.390	248.390
1.7 Onderwijs	449.229	338.069	787.298	516.954	1.067.804	566.654	547.792
Totaal 1. Sociaal Domein	8.675.093	957.926	9.633.019	9.307.082	9.803.079	9.528.392	9.427.342
2. Ruimte							
2.1 Ruimtelijke ordening en bouwzaken	792.483	0	792.483	802.904	805.460	807.184	807.184
2.2 Grondbeleid	1.831.928	-400.977	1.430.951	1.728.117	14.018	14.018	14.018
2.3 Recreatie en toerisme	0	11.748	11.748	6.000	6.000	6.000	6.000
2.4 Sport en evenementen	32.779	55.000	87.779	90.339	90.339	99.599	106.669
Totaal 2. Ruimte	2.657.190	-334.229	2.322.961	2.627.360	915.817	926.801	933.871
3. Leefomgeving							
3.1 Landschap en natuur	0	50.000	50.000	0	0	0	0
3.2 Milieu & duurzaamheid	12.500	908.106	920.606	894.870	920.606	920.606	920.606
3.3 Beheer openbaar gebied	2.531.740	0	2.531.740	2.626.687	2.626.687	2.626.687	2.626.687
3.4 Verkeer en Vervoer	24.369	88.042	112.411	24.398	24.398	24.398	24.398
3.5 Monumenten en Cultuur	43.000	0	43.000	43.000	43.000	43.000	43.000
3.6 Burger- en overheidsparticipatie	13.396	559	13.955	0	0	0	0
3.7 Gemeentelijke gebouwen en accommodaties	194.716	-46.307	148.409	203.747	236.197	236.197	236.197
Totaal 3. Leefomgeving	2.819.721	1.000.400	3.820.121	3.792.702	3.850.888	3.850.888	3.850.888
4. Economie							
4.2 Middenstand en winkelgebieden	22.000	0	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000
4.4 Afvalinzameling	3.298.095	60.708	3.358.803	3.517.035	3.517.035	3.517.035	3.509.830
Totaal 4. Economie	3.320.095	60.708	3.380.803	3.539.035	3.539.035	3.539.035	3.531.830
5. Bestuurskracht							
5.01 Openbare orde en veiligheid	24.895	0	24.895	24.895	24.895	24.895	24.895
5.02 Handhaving	17.301	0	17.301	16.450	16.450	16.450	16.450
5.03 Dienstverlening en burgerzaken	411.635	0	411.635	493.712	493.712	493.712	493.712
5.04 Samenwerking en besturen	155.776	-56.461	99.315	138.040	138.040	138.040	138.040
5.05 Financiën	41.971.447	9.641.976	51.613.423	51.509.395	46.577.896	43.633.241	44.324.252
5.06 Belastingen en heffingen	6.924.365	0	6.924.365	7.250.113	7.315.573	7.381.035	7.446.497
5.08 Overhead	259.590	-120.234	139.356	84.800	84.800	84.800	84.800
Totaal 5. Bestuurskracht	49.765.009	9.465.281	59.230.290	59.517.405	54.651.366	51.772.173	52.528.646
Totaal Baten	67.237.108	11.150.086	78.387.194	78.783.584	72.760.185	69.617.289	70.272.577
Lasten							
1. Sociaal Domein							
1.1 Sociale veerkracht	-2.757.041	27.714	-2.729.327	-2.820.126	-2.716.728	-2.722.695	-2.684.024
1.2 Integrale Toegang Sociaal Domein	-153.999	-100.999	-254.998	-162.444	-159.960	-157.908	-147.120
1.3 Werk en Inkomen	-11.461.852	-1.158.343	-12.620.195	-12.545.442	-12.753.275	-12.794.334	-12.887.613
1.4 Maatschappelijke ondersteuning	-9.774.783	612.930	-9.161.853	-8.901.217	-9.078.254	-9.224.972	-9.237.995
1.5 Zorg voor Jeugd en Sociale Veiligheid	-7.707.385	-474.707	-8.182.092	-9.712.101	-9.340.921	-8.213.242	-8.263.983
1.6 Gezondheid en Sport	-1.648.026	-11.643	-1.659.669	-1.647.903	-1.683.785	-1.713.651	-1.743.080
1.7 Onderwijs	-3.001.746	-192.974	-3.194.720	-2.840.474	-3.016.452	-3.210.070	-3.196.932
Totaal 1. Sociaal Domein	-36.504.832	-1.298.022	-37.802.854	-38.629.707	-38.749.375	-38.036.872	-38.160.747

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings- wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
2. Ruimte							
2.1 Ruimtelijke ordening en bouwzaken	-294.329	-2.088.092	-2.382.421	-461.991	-156.429	-171.378	-152.640
2.2 Grondbeleid	-761.838	226.953	-534.885	-328.746	-51.840	-51.840	-51.840
2.3 Recreatie en toerisme	-220.008	-23.495	-243.503	-205.322	-153.166	-679.282	-135.086
2.4 Sport en evenementen	-1.428.063	-221.697	-1.649.760	-1.795.665	-1.710.938	-1.788.871	-1.862.045
Totaal 2. Ruimte	-2.704.238	-2.106.331	-4.810.569	-2.791.724	-2.072.373	-2.691.371	-2.201.611
3. Leefomgeving							
3.1 Landschap en natuur	-3.592	-101.534	-105.126	-43.948	-27.023	-27.082	-27.119
3.2 Milieu & duurzaamheid	-461.251	-527.420	-988.671	-977.214	-1.031.705	-1.047.983	-941.819
3.3 Beheer openbaar gebied	-5.821.176	-50.543	-5.871.719	-6.338.021	-6.229.390	-6.116.535	-6.109.903
3.4 Verkeer en Vervoer	-712.637	-79.595	-792.232	-709.036	-715.140	-730.133	-716.681
3.5 Monumenten en Cultuur	-80.378	-216.846	-297.224	-83.062	-83.765	-83.881	-83.956
3.6 Burger- en overheidsparticipatie	-83.158	-15.211	-98.369	-87.425	-88.380	-88.573	-86.741
3.7 Gemeentelijke gebouwen en accommodaties	-934.955	-193.656	-1.128.611	-921.535	-898.750	-896.496	-895.766
Totaal 3. Leefomgeving	-8.097.147	-1.184.805	-9.281.952	-9.160.241	-9.074.153	-8.990.683	-8.861.985
4. Economie							
4.1 Werkgelegenheid	-69.317	-34.819	-104.136	-133.164	-98.220	-98.434	-98.569
4.2 Middenstand en winkelgebieden	-85.251	10.400	-74.851	-71.825	-84.922	-85.109	-85.225
4.4 Afvalinzameling	-2.824.987	-52.478	-2.877.465	-2.996.019	-2.996.019	-2.996.019	-2.996.019
4.5 Aviolanda	0	-29.167	-29.167	-57.597	-58.366	-58.495	-58.573
Totaal 4. Economie	-2.979.555	-106.064	-3.085.619	-3.258.605	-3.237.527	-3.238.057	-3.238.386
5. Bestuurskracht							
5.01 Openbare orde en veiligheid	-2.021.473	-84.353	-2.105.826	-2.122.665	-2.185.887	-2.243.526	-2.316.804
5.02 Handhaving	-290.785	-56.613	-347.398	-304.372	-312.052	-307.729	-318.867
5.03 Dienstverlening en burgerzaken	-222.636	-3.090	-225.726	-262.147	-265.646	-266.230	-266.590
5.04 Samenwerking en besturen	-2.147.031	-414.959	-2.561.990	-2.894.392	-2.928.685	-2.943.608	-2.957.730
5.05 Financiën	-508.501	-6.404.830	-6.913.331	-7.493.306	-1.805.118	-267.139	-261.838
5.06 Belastingen en heffingen	-598.457	0	-598.457	-497.327	-535.483	-565.905	-597.130
5.07 Informatievoorziening en automatisering	-285.505	678	-284.827	-317.998	-324.868	-332.010	-339.877
5.08 Overhead	-9.715.320	1.318.312	-8.397.008	-9.494.757	-9.479.297	-9.213.821	-9.169.835
5.09 Personeel en organisatie	-586.025	-483.475	-1.069.500	-488.218	-478.942	-435.573	-436.163
5.10 Communicatie	-36.177	0	-36.177	-36.541	-37.028	-37.110	-37.161
Totaal 5. Bestuurskracht	-16.411.910	-6.128.330	-22.540.240	-23.911.723	-18.353.006	-16.612.651	-16.701.995
Totaal Lasten	-66.697.682	-10.823.552	-77.521.234	-77.752.000	-71.486.434	-69.569.634	-69.164.724
Saldo	539.426	326.534	865.960	1.031.584	1.273.751	47.655	1.107.853
Onttrekkingen							
5. Bestuurskracht							
5.05 Financiën	1.602.220	4.044.977	5.647.197	1.419.437	1.679.156	972.891	688.290
Stortingen							
5. Bestuurskracht							
5.05 Financiën	-1.898.444	-1.371.627	-3.270.071	-1.644.549	-874.601	-272.101	-180.101
Mutaties reserves	-296.224	2.673.350	2.377.126	-225.112	804.555	700.790	508.189
Resultaat	243.202	2.999.884	3.243.086	806.472	2.078.306	748.445	1.616.042

Overzicht van baten en lasten 2025-2029 naar taakvelden

Gemeenten geven hun geld uit aan een breed scala aan deelterreinen, variërend van bijvoorbeeld onderwijshuisvesting, tot de gemeentelijke plantsoendienst of de jeugdzorg. Om te zorgen dat deze uitgaven geaggregeerd kunnen worden en vergeleken kunnen worden tussen gemeenten is een uniforme set van eenheden gedefinieerd waarin alle gemeenten hun baten en lasten classificeren. Deze eenheden worden 'taakvelden' genoemd.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings- wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten							
0.1 Bestuur	155.776	-153.276	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
0.2 Burgerzaken	411.635	0	411.635	493.712	493.712	493.712	493.712
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	43.000	0	43.000	43.000	43.000	43.000	43.000
0.4 Overhead	259.590	-117.720	141.870	220.340	220.340	220.340	220.340
0.5 Treasury	716.146	859.448	1.575.594	1.045.241	827.276	122.083	121.873
0.61 OZB woningen	3.796.442	0	3.796.442	3.923.287	3.963.691	4.004.096	4.044.501
0.62 OZB niet-woningen	2.265.349	0	2.265.349	2.511.152	2.536.208	2.561.265	2.586.322
0.64 Belastingen overig	165.900	0	165.900	44.000	44.000	44.000	44.000
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	43.703.958	1.950.757	45.654.715	47.095.088	47.006.053	46.032.759	46.675.994
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	24.895	0	24.895	24.895	24.895	24.895	24.895
1.2 Openbare orde en veiligheid	17.301	0	17.301	16.450	16.450	16.450	16.450
2.1 Verkeer en vervoer	85.723	88.042	173.765	85.354	85.354	85.354	85.354
2.2 Parkeren	438	0	438	438	438	438	438
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	22.000	0	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000
3.4 Economische promotie	696.674	0	696.674	771.674	771.674	771.674	771.674
4.2 Onderwijshuisvesting	0	0	0	0	550.850	49.700	49.700
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	448.528	338.770	787.298	516.954	516.954	516.954	498.092
5.1 Sportbeleid en activering	150.709	17.338	168.047	139.933	135.216	135.216	135.216
5.2 Sportaccommodaties	24.059	55.000	79.059	81.619	81.619	90.879	97.949
5.6 Media	49.827	0	49.827	47.502	47.502	47.502	47.502
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	24.222	50.000	74.222	24.674	24.674	24.674	24.674
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	319.615	6.875.559	7.195.174	6.254.673	1.618.899	311.183	275.029
6.3 Inkomensregelingen	4.616.129	468.449	5.084.578	5.084.578	5.084.578	5.084.578	5.084.578
6.5 Arbeidsparticipatie	447.075	50.087	497.162	458.791	458.791	458.791	458.791
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	16.640	0	16.640	16.936	16.936	16.936	16.936
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	264.000	0	264.000	266.000	266.000	266.000	266.000
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	0	0	0	0	0	269.735	271.687
7.1 Volksgezondheid	131.685	5.494	137.179	96.248	92.393	92.393	92.393
7.2 Riolering	2.362.840	0	2.362.840	2.489.590	2.489.590	2.489.590	2.489.590
7.3 Afval	3.298.095	60.708	3.358.803	3.517.035	3.517.035	3.517.035	3.509.830
7.4 Milieubeheer	12.500	908.106	920.606	894.870	920.606	920.606	920.606
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	91.606	0	91.606	59.749	59.749	59.749	59.749
8.1 Ruimte en leefomgeving	29.568	108.500	138.068	15.018	15.018	15.018	15.018
8.2 Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)	1.803.360	-509.477	1.293.883	1.714.099	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	781.823	0	781.823	806.184	806.184	806.184	806.184
Totaal Baten	67.237.108	11.055.785	78.292.893	78.783.584	72.760.185	69.617.289	70.272.577

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings- wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten							
0.1 Bestuur	-1.743.773	-17.783	-1.761.556	-1.825.673	-1.849.915	-1.853.971	-1.856.481
0.2 Burgerzaken	-264.576	-3.090	-267.666	-321.454	-325.549	-326.265	-326.706
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-66.937	-352.048	-418.985	-67.991	-68.493	-68.576	-68.629
0.4 Overhead	-10.611.238	505.342	-10.105.896	-10.994.110	-10.983.136	-10.686.190	-10.649.627
0.5 Treasury	-37.556	0	-37.556	-31.405	-21.507	-11.609	-6.010
0.61 OZB woningen	-358.779	0	-358.779	-356.635	-392.913	-423.022	-454.053
0.64 Belastingen overig	-239.678	0	-239.678	-140.692	-142.570	-142.883	-143.077
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-5.999	-4.001	-10.000	-2.485	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	-35.000	-1.212.403	-1.247.403	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-266.472	73.982	-192.490	-343.596	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-1.878.863	-46.884	-1.925.747	-1.923.959	-2.010.947	-2.069.829	-2.148.880
1.2 Openbare orde en veiligheid	-433.395	-94.082	-527.477	-503.078	-486.992	-481.426	-486.791
2.1 Verkeer en vervoer	-3.088.612	-110.008	-3.198.620	-3.122.096	-3.132.545	-3.102.747	-3.082.545
2.2 Parkeren	-12.202	0	-12.202	-9.500	-9.627	-9.648	-9.661
3.1 Economische ontwikkeling	-105.813	-34.819	-140.632	-167.723	-133.239	-133.530	-133.713
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-233	-29.167	-29.400	-57.597	-58.366	-58.495	-58.573
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-48.755	10.400	-38.355	-37.266	-49.903	-50.013	-50.081
3.4 Economische promotie	-35.515	0	-35.515	-39.417	-39.945	-40.032	-40.086
4.1 Openbaar basisonderwijs	-36.499	-6.000	-42.499	-37.219	-37.747	-37.835	-37.890
4.2 Onderwijshuisvesting	-1.441.158	88.095	-1.353.063	-1.196.515	-1.350.769	-1.539.913	-1.568.321
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.446.549	-268.846	-1.715.395	-1.521.704	-1.541.031	-1.545.221	-1.503.897
5.1 Sportbeleid en activering	-580.981	-29.085	-610.066	-532.425	-481.492	-1.009.000	-483.200
5.2 Sportaccommodaties	-1.176.020	-172.405	-1.348.425	-1.479.957	-1.444.443	-1.521.842	-1.594.688
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-142.994	0	-142.994	-156.960	-159.054	-159.402	-159.618
5.4 Musea	-202.333	678	-201.655	-222.469	-228.063	-234.993	-242.729
5.5 Cultureel erfgoed	-13.441	0	-13.441	-15.071	-15.272	-15.305	-15.327
5.6 Media	-806.119	31.519	-774.600	-770.150	-663.724	-665.187	-666.089
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.638.650	-200.817	-1.839.467	-2.041.848	-1.854.956	-1.786.671	-1.770.170
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-2.774.728	-5.320.040	-8.094.768	-9.766.600	-4.300.694	-2.764.045	-2.715.524
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-261.666	0	-261.666	-277.064	-280.763	-281.377	-281.758
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-871.627	-31.000	-902.627	-949.380	-962.051	-964.160	-965.462
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-694.680	-100.999	-795.679	-616.062	-619.630	-618.588	-608.423
6.3 Inkomensregelingen	-7.820.342	-1.022.239	-8.842.581	-8.694.170	-8.864.236	-8.933.412	-8.997.623
6.4 WSW en beschut werk	-3.026.143	-57.812	-3.083.955	-3.122.077	-3.157.279	-3.175.255	-3.145.803
6.5 Arbeidsparticipatie	-991.322	-78.292	-1.069.614	-1.104.588	-1.118.001	-1.081.551	-1.150.928
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-1.376.132	0	-1.376.132	-1.390.913	-1.417.241	-1.441.130	-1.443.584
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	-4.890.695	406.000	-4.484.695	-4.388.048	-4.554.239	-4.669.036	-4.675.348
6.712 Begeleiding (WMO)	-3.108.601	217.567	-2.891.034	-2.649.196	-2.684.550	-2.690.439	-2.694.078
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	-15.000	0	-15.000	-1.652.128	-1.522.928	-377.478	-417.597
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-3.407.414	15.269	-3.392.145	-3.493.256	-3.540.217	-3.548.313	-3.553.139
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-119.360	-321.976	-441.336	0	0	0	0
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-1.746.837	26.000	-1.720.837	-1.832.642	-1.857.101	-1.861.173	-1.863.691
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-366.413	-194.000	-560.413	-715.692	-375.044	-375.866	-376.374
6.791 PGB WMO	-188.518	0	-188.518	-201.258	-205.161	-206.829	-207.154
6.792 PGB Jeugd	-71.280	31.000	-40.280	-28.798	-29.184	-29.247	-29.287
6.811 Beschermde wonen (WMO)	-93.221	-10.637	-103.858	-94.161	-95.418	-95.627	-95.756

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings- wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-23.265	0	-23.265	-23.499	-23.814	-23.866	-23.898
6.821 Jeugdbescherming	-248.807	0	-248.807	-250.206	-253.699	-254.401	-254.745
6.822 Jeugdreclassering	-64.385	0	-64.385	-63.925	-64.934	-65.223	-65.311
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	-242.583	0	-242.583	-255.952	-259.367	-259.938	-260.289
7.1 Volksgezondheid	-1.249.256	-5.494	-1.254.750	-1.311.322	-1.349.522	-1.378.658	-1.407.633
7.2 Riolering	-1.947.183	29.411	-1.917.772	-2.075.380	-2.080.105	-2.080.105	-2.080.105
7.3 Afval	-2.824.987	-52.478	-2.877.465	-2.996.019	-2.996.019	-2.996.019	-2.996.019
7.4 Milieubeheer	-461.251	-527.420	-988.671	-977.214	-1.031.705	-1.047.983	-941.819
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-111.809	450	-111.359	-118.037	-118.065	-118.092	-117.054
8.1 Ruimte en leefomgeving	-90.250	-1.687.332	-1.777.582	-84.508	-84.945	-85.019	-85.062
8.2 Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)	-703.936	238.803	-465.133	-276.906	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	-187.851	-412.610	-600.461	-389.004	-123.324	-138.199	-119.418
Totaal Lasten	-66.697.682	-10.729.251	-77.426.933	-77.752.000	-71.486.434	-69.569.634	-69.164.724
Saldo	539.426	326.534	865.960	1.031.584	1.273.751	47.655	1.107.853
Onttrekkingen							
0.10 Mutaties reserves	1.602.220	4.044.977	5.647.197	1.419.437	1.679.156	972.891	688.290
Stortingen							
0.10 Mutaties reserves	-1.898.444	-1.371.627	-3.270.071	-1.644.549	-874.601	-272.101	-180.101
Mutaties reserves	-296.224	2.673.350	2.377.126	-225.112	804.555	700.790	508.189
Resultaat	243.202	2.999.884	3.243.086	806.472	2.078.306	748.445	1.616.042

Geprognosticeerde balans

Bedragen x € 1.000

VASTE ACTIVA	01-01-2026	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
A. IMMATERIELE VASTE ACTIVA					
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	303	109	109	109	109
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	231	178	126	75	24
Totaal	535	286	235	184	133
B. MATERIELE VASTE ACTIVA					
Investerings met economisch nut	31.599	30.658	29.330	27.884	26.456
Investerings met maatschappelijk nut	10.276	10.823	10.919	10.899	10.109
Totaal	41.875	41.481	40.248	38.782	36.564
C. FINANCIËLE VASTE ACTIVA	10.193	10.187	10.182	10.177	10.172
Totaal Vaste Activa	52.602	51.955	50.665	49.143	46.869
VLOTTENDE ACTIVA					
D. VOORRADEN	465-	4	4	4	4
E. UITZETTINGEN	19.910	19.910	19.910	19.910	19.910
F. LIQUIDE MIDDELEN	615	615	615	615	615
G. OVERLOPENDE ACTIVA	3.427	3.427	3.427	3.427	3.427
Totaal Vlottende Activa	23.487	23.956	23.956	23.956	23.956
TOTAAL ACTIVA	76.089	75.911	74.621	73.099	70.825

VASTE PASSIVA	01-01-2026	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
H. EIGEN VERMOGEN					
Algemene reserve	23.930	27.375	27.501	29.579	30.328
Bestemmingsreserves	11.692	12.383	12.266	11.602	11.107
Saldo van de begroting	3.728	806	2.078	748	1.616
Totaal	39.350	40.565	41.846	41.929	43.051
I. VOORZIENINGEN	11.931	12.250	11.849	10.491	9.342
J. VASTE SCHULD	5.033	4.533	4.033	3.533	3.233
Totaal Vaste Passiva	56.314	57.348	57.727	55.953	55.626
VLOTTENDE PASSIVA					
K. VLOTTENDE SCHULD	15.056	13.843	12.175	12.427	10.480
L. OVERLOPENDE PASSIVA	4.719	4.719	4.719	4.719	4.719
Totaal Vlottende Passiva	19.775	18.562	16.894	17.146	15.199
TOTAAL PASSIVA	76.089	75.911	74.621	73.099	70.825

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen in €	Begroting 2026		
	Baten	Lasten	Saldo
1.3 Werk en Inkomen			
69230010 Integratie uitk. Sociaal Domein Participatiewet	2.589.194	0	2.589.194
5.05 Financiën			
69130100 Deelnemingen en beleggingen	873.772	0	873.772
69141000 Renteresultaat/bespaarde rente	21.469	0	21.469
69210000 Algemene uitkering gemeentefonds	44.505.894	-2.485	44.503.409
Totaal 5.05 Financiën	45.401.135	-2.485	45.398.650
5.06 Belastingen en heffingen			
60611000 Onroerende zaakbelastingen woningen	3.923.287	0	3.923.287
60621000 Onroerende zaakbelastingen niet woningen	2.511.152	0	2.511.152
69350000 Forensenbelasting	55.674	0	55.674
69360000 Toeristenbelasting	716.000	0	716.000
Totaal 5.06 Belastingen en heffingen	7.206.113	0	7.206.113
Saldo	55.196.442	-2.485	55.193.957

Budget voor onvoorziene uitgaven

Bedragen in €	Begroting 2026		
	Baten	Lasten	Saldo
5.05 Financiën			
69220000 Onvoorziene uitgaven	0	-35.000	-35.000

Bijlagen

A. Overzicht lopende investeringen

Overzicht lopende investeringen

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
1. Sociaal Domein						
70190001 Decentralisatie beschermd wonen	2019	25.000	We bevinden ons momenteel in de doordecentralisatie van het Beschermd Wonen en de Maatschappelijke Opvang. Vanuit het Rijk heeft het doorvoeren van bijbehorende zaken, zoals het nieuwe financieel verdeelmodel, wederom vertraging opgelopen. Het resterende krediet zal daardoor naar verwachting in latere jaren nodig zijn om alle wijzigingen te organiseren en implementeren.	10.637	0	10.637
74211703 Inrichting gymzaal IKC Woensdrecht	2023	85.220	Het inrichten van de gymzaal is begin 2025 afgerond. De inrichting van de bergruimte wordt eind 2025 afgerond. Hierna volgt de definitieve afrekening.	12.436	3.416	9.020
74211704 Aanleg openbare ruimte IKC Woensdrecht	2023	508.000	De uitvoering van de aanpassingen aan de Fortuinstraat en de parkachtige inrichting aan de zijde van de school zijn eerste kwartaal 2025 afgerond. De aannemer die het park heeft aangelegd is de eerste 12 maanden verantwoordelijk voor het in stand houden van het groen. Na dit jaar krijgen we de laatste factuur. De plannen voor het groen ten zuiden van de Fortuinstraat worden niet uitgevoerd.	218.502	93.451	125.051
76200314 Verbouwing integrale toegang gebouwen	2020	221.386	Het project is afgerond. Krediet en de overige twee bij dit project behorende kredieten zullen bij de jaarstukken 2025 worden afgesloten.	97.186	0	97.186
76200414 Verbouwing integrale toegang techn. installaties	2020	20.126	Het project is afgerond. Het tekort op dit krediet wordt gedekt door het overschot op het bij dit project behorende krediet 'Verbouwing integrale toegang gebouwen.'	-40.434	0	-40.434
76200514 Verbouwing integrale toegang inventaris	2020	60.378	Het project is afgerond. Dit krediet moet gezien worden in combinatie met ook bij dit project behorende krediet 'Verbouwing integrale toegang gebouwen.'	-48.790	0	-48.790
76200600 Krediet vraagwijzer 2025	2025	95.000	Het bedrag wat hier tot nu toe op geboekt is, bestaat uit de salariskosten van de opgavemanager VraagWijzer. Deze functie komt per 1 september 2025 vacant. Indien er vervanging is in dit jaar, wordt dit ten laste van dit krediet gebracht.	95.000	69.474	25.526
76201901 Software doorontwikkeling integrale toegang	2019	50.000	Dit bedrag is bedoeld voor de aanschaf van een nieuwe website voor de sociale kaart van Woensdrecht. De huidige sociale kaart staat op de gemeentelijke website. Dit was voor de korte termijn prima, maar bij de gemeentelijke website lopen we tegen een aantal beperkingen aan, die de doorontwikkeling van de sociale kaart in de weg staan.	29.891	0	29.891
76502002 Nieuwbouw basisschool Huijbergen 2024	2020	2.236.000	Na afronding van de vernieuwbouw van het Paviljoen in Ossendrecht is de school in Huijbergen aan de beurt voor een upgrade. De verwachting is dat de planvorming hiervoor eind 2025 start.	2.236.000	0	2.236.000
76502004 Nieuwbouw 't Paviljoen Ossendrecht	2020	3.365.000	In 2024 is er een aanbestedingsprocedure doorlopen voor het nieuwbouwproject voor 't Paviljoen. De geselecteerde aannemer heeft hierna een uitvoeringsgereed ontwerp (UO) opgeleverd inclusief de bijhorende prijs en onderhoud van de eerste 20 jaar. De uitspraak van de Raad van State rondom het stikstofakkoord op 18 december 2024 heeft ervoor gezorgd dat het bouwplan aangepast moest worden. Een bouwplan passend binnen het bestemmingsplan is uitgewerkt in het IHP 2025 - 2028. Dit IHP is in september 2025 door de Raad vastgesteld. Als het definitieve bedrag voor de vernieuwbouw van 't Paviljoen bekend is, wordt een kredietvotering (gebaseerd op een businesscase) aan de gemeenteraad voorgelegd.	3.365.000	99.426	3.265.574
Totaal 1. Sociaal Domein				5.975.428	265.767	5.709.661
2. Ruimte						

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
70152410 Zonnepanelen 2024 sportpark De Buizerd Putte	2023	64.687	Dit project staat "on hold." Momenteel worden mogelijkheden voor nieuwbouw onderzocht.	64.687	0	64.687
70152411 WTB installatie 2024 sportpark De Buizerd Putte	2023	100.624	Deze werkzaamheden staan "on hold."Er worden mogelijkheden tot nieuwbouw onderzocht.	100.624	0	100.624
70152412 Dakisolatie 2024 sportpark De Buizerd Putte	2023	228.559	De werkzaamheden staan "on hold." Er worden mogelijkheden tot nieuwbouw onderzocht.	228.559	0	228.559
70152505 ET installaties 2025 tennispark Hoogerheide	2023	7.986	Uitvoering moet nog plaats vinden, momenteel in voorbereidingsfase.	7.986	0	7.986
70152506 WTB installatie 2025 tennispark Hoogerheide	2023	20.764	Uitvoering moet nog plaats vinden, momenteel in voorbereidingsfase.	20.764	0	20.764
70152507 Dakisolatie 2025 tennispark Hoogerheide	2023	81.457	Uitvoering moet nog plaats vinden, momenteel in voorbereidingsfase.	81.457	-5.872	87.329
70152705 Zonnepanelen 2027 sportpark J.van Hoek Hoogerheide	2023	14.375	Krediet en uitvoering verwacht in 2027.	0	0	0
70152706 WTB installatie 2027 sportpark v. Hoek Hoogerheide	2023	54.305	Krediet en uitvoering verwacht in 2027.	0	0	0
70152707 Dakisolatie 2027 sportpark J.van Hoek Hoogerheide	2023	101.262	Krediet en uitvoering verwacht in 2027.	0	0	0
70152806 ET installaties 2028 sportpark De Fortuin Woensdr.	2023	6.389	Krediet en uitvoering verwacht in 2028.	0	0	0
70152807 WTB installatie 2028 sportpark De Fortuin Woensdr.	2023	15.972	Krediet en uitvoering verwacht in 2028.	0	0	0
70152808 Dakisolatie 2028 sportpark De Fortuin Woensdr.	2023	23.958	Krediet en uitvoering verwacht in 2028.	0	0	0
70152904 Aanleg zonnepanelen 2029 tennispark Huijbergen	2023	20.764	Krediet en uitvoering verwacht in 2029.	0	0	0
70152905 Aanleg WTB installatie 2029 tennispark Huijbergen	2023	43.258	Krediet en uitvoering verwacht in 2029.	0	0	0
70152906 Aanbrengen dakisolatie 2029 tennispark Huijbergen	2023	52.867	Krediet en uitvoering verwacht in 2029.	0	0	0
75302110 Vervanging verlichting 8 armaturen TV Putte	2021	33.692	Er zijn gesprekken geweest tussen de vereniging en de wethouder i.v.m. renovatie van de banen. Er zijn afspraken gemaakt tussen de wethouder en de vereniging dat er voorlopig geen investeringen zullen plaats vinden omdat de vereniging de huur niet kan betalen. En dat de ledenaantallen afnemen. In tweede helft van 2025 volgen nieuwe gesprekken.	37.632	0	37.632
75302300 Toplaagrenovatie gravel veld 1/4 TV Putte	2023	51.945	Er zijn gesprekken geweest tussen de vereniging en de wethouder i.v.m. renovatie van de banen. Er zijn afspraken gemaakt tussen de wethouder en de vereniging dat er voorlopig geen investeringen zullen plaats vinden omdat de vereniging de huur niet kan betalen. En dat de leden aantallen afnemen. In tweede helft van 2025 volgen nieuwe gesprekken.	50.467	0	50.467

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
75302301 Vervanging tenniskooi veld 1/4 TV Putte	2023	18.473	Er zijn gesprekken geweest tussen de vereniging en de wethouder i.v.m. renovatie van de banen. Er zijn afspraken gemaakt tussen de wethouder en de vereniging dat er voorlopig geen investeringen zullen plaats vinden omdat de vereniging de huur niet kan betalen. En dat de leden aantallen afnemen. In tweede helft van 2025 volgen nieuwe gesprekken.	17.947	0	17.947
75302302 Vervang. tennisstaanders/net bn 1/4 TV Putte	2023	3.844	Er zijn gesprekken geweest tussen de vereniging en de wethouder i.v.m. renovatie van de banen. Er zijn afspraken gemaakt tussen de wethouder en de vereniging dat er voorlopig geen investeringen zullen plaats vinden omdat de vereniging de huur niet kan betalen. En dat de leden aantallen afnemen. In tweede helft van 2025 volgen nieuwe gesprekken.	3.844	0	3.844
75302303 Verhardingen - herstraten 5-10 jaar TV Putte	2023	7.257	Er zijn gesprekken geweest tussen de vereniging en de wethouder i.v.m. renovatie van de banen. Er zijn afspraken gemaakt tussen de wethouder en de vereniging dat er voorlopig geen investeringen zullen plaats vinden omdat de vereniging de huur niet kan betalen. En dat de leden aantallen afnemen. In tweede helft van 2025 volgen nieuwe gesprekken.	8.343	0	8.343
75302500 Verv.verlichting bn 1/2 (4 armaturen)TV Huijbergen	2025	19.367	Er zijn nieuwe armaturen geplaatst en de masten zijn gekeurd.	19.367	15.639	3.728
75302501 Verv.verlichting bn 3/4 (4 armaturen)TV Huijbergen	2025	19.367	Is uitgevoerd in 2025.	19.367	15.639	3.728
75302600 Verv.aanpassingen nav NEN-inspecties TV Huijbergen	2026	3.724	De NEN/inspecties staan gepland in 2026 volgens het nieuwe MJOP.	0	0	0
75302602 Vervanging NEN inspecties installaties TV Putte	2026	3.724	De NEN/inspecties staan gepland in 2026 volgens het nieuwe MJOP.	0	0	0
75312118 Renovatie natuurgras softbalveld De Batters Putte	2021	14.277	Renovatie natuurgras softbalveld De Batters Putte staat gepland najaar 2025,	14.277	0	14.277
75312121 Vervanging Backstop softbalveld De Batters Putte	2021	9.407	Werkzaamheden staan in september 2025 gepland.	9.407	0	9.407
75312123 Renovatie natuurgras honkbalveld De Batters Putte	2021	9.408	Er zullen nog werkzaamheden plaats vinden in Q4 van 2025.	9.408	4.598	4.810
75312125 Vervanging leunhek honkbalveld De Batters Putte	2025	6.369	De werkzaamheden staan nog in overleg.	6.369	0	6.369
75312126 Vervanging Backstop honkbalveld De Batters Putte	2021	25.015	De werkzaamheden staan nog in overleg.	25.015	0	25.015
75312302 Toplaagrenovatie natuurgras trainingsveld VV Meto	2023	16.811	De werkzaamheden zijn uitgevoerd in 2025.	16.811	0	16.811
75312312 Realisatie kantine sportpark Huijbergen	2023	565.675	De realisatie is in uitvoering, afrekening zal eind 2025 plaatsvinden.	535.675	3.328	532.348
75312313 Realis. kleed- en douchegebouw sportp. Huijbergen	2023	565.675	Realisatie is in uitvoering en afrekening zal eind 2025 plaatsvinden in combinatie met het krediet van de kantine.	440.484	961.426	-520.942
75312314 Aanleg 2 kunstgrasvelden sportpark Huijbergen	2023	1.611.861	De laatste werkzaamheden zijn gepland aan het einde van 2025 zodra de bouw van de kleedkamers en kantine zijn afgerond.	312.841	123.378	189.463
75312504 Toplaagrenovatie natuurgras veld 4 VV Meto	2025	30.674	Is in 2025 afgedaan.	30.674	8.098	22.576

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
75312505 Verv.veldinrichting 2025 veld 4 VV Hoogerheide	2025	5.281	Moet nog uitgevoerd worden.	5.281	0	5.281
75312506 Nieuw beregeningsinstall. wedstrijdveld 4 VV Meto			Voltooid in 2024 krediet kan worden afgesloten.	0	0	0
75312507 Verv. beregeningsinstall. softbalveld HSV Putte	2025	13.455	Er wordt geen beregeningsinstallatie aangelegd omdat er geen waterleiding ligt.	13.455	0	13.455
75312508 Verv. beregeningsinstall. honkbalveld HSV Putte	2025	13.455	Er wordt geen beregening aangelegd en het zit niet meer in het MJOP.	13.455	0	13.455
75312509 Verv. beregeningsinstall. overig HSV Putte	2021	12.067	deze valt er uit in het nieuwe MJOP	12.067	0	12.067
75312510 Verhardingen - herstraten 5-10 jaar VV Ossendrecht	2025	12.067	Werkzaamheden staan gepland in 2025.	12.067	0	12.067
75312511 Verv. terreinhekwerk 2025 sportp. De Heiloo Odr.	2025	12.290	Het terreinhekwerk is nog in goede staat en is nog niet aan vervanging toe, de middelen komen hierdoor te vervallen.	12.290	0	12.290
75312512 Toplaagrenovatie natuurgras wedstrijdveld 2 VV WVV	2025	27.262	Vervalt voor 2025 wordt opnieuw opgenomen in het MJOP van 2026.	27.262	0	27.262
75312601 Vervanging NEN-inspecties installaties Meto	2026	3.724	De NEN/inspecties staan gepland in 2026 volgens het nieuwe MJOP.	0	0	0
75312602 Vervanging NEN-inspecties installaties VV Putte	2026	3.724	De NEN/inspecties staan gepland in 2026 volgens het nieuwe MJOP.	0	0	0
75312603 Verv.NEN inspecties installaties VV W'drecht 2026	2026	3.724	De NEN/inspecties staan gepland in 2026 volgens het nieuwe MJOP.	0	0	0
75312801 Toplaagrenov.2028 kunstgrasveld1 sportp.De Heiloo	2028	368.000	Dit word uitgevoerd in 2028 volgens het nieuw MJOP.	0	0	0
75312802 Toplaagren.2028 kunstgrasveld 2 sportp. De Heiloo	2028	368.000	Dit wordt uitgevoerd in 2028 volgens het nieuw MJOP.	0	0	0
75312803 Herstraten verhardingen 2028 sportp.De Heiloo Odr	2028	25.789	Dit wordt uitgevoerd in 2028 volgens het nieuw MJOP.	0	0	0
75312804 Vervangen kolken 2028 sportpark De Heiloo O'dr	2028	6.883	Dit wordt uitgevoerd in 2028 volgens het nieuw MJOP.	0	0	0
75312805 NEN inspect. install.+aanp. 2029 sportp.De Heiloo	2028	3.724	De NEN/inspecties staan gepland in 2026 volgens het nieuwe MJOP.	0	0	0
78101802 Invoering omgevingswet deel 2	2022	282.220	Er wordt volop gewerkt aan de implementatie van de omgevingswet binnen de gemeentelijke organisatie. Krediet is beschikbaar voor aanpassingen van het CLO, opleidingen en inhuur van deskundigen voor de beleidscyclus.	650.019	191.645	458.374
78101803 Invoering Omgevingsplan	2025	1.000.000	Het krediet is beschikbaar voor het opstellen van het Omgevingsplan van de Gemeente Woensdrecht. Het betreft personele lasten (inhuur derden) en materiële kosten.	1.000.000	8.877	991.123
78202501 Startkrediet realiseren woningbouwplann. 2025-2026	2025	400.000	Uw raad heeft begin dit jaar een startkrediet van € 400.000 beschikbaar gesteld voor de realisatie van de woningbouwplanning 2025–2026 (grootboeknummer 78202501). De middelen worden ingezet voor het aantrekken van extra personele capaciteit binnen het ruimtelijk domein. Per 1 mei jl. is een bestaande medewerker	400.000	3.970	396.030

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
			doorgestroomd naar een zwaardere functie, waarmee een extra casemanager Ruimtelijke Ordening (RO) is gecreëerd. Het verschil in salariskosten wordt ten laste gebracht van het startkrediet. Tot en met het tweede kwartaal is hiervoor een bedrag van € 2.130 besteed. Daarnaast is er een wervingsprocedure gestart voor een tweede casemanager RO. De eerste uitvraag leverde geen geschikte kandidaten op. Inmiddels is het gelukt om per 1 september 2025 een extra casemanager in te huren voor 16 uur per week. Ook deze kosten zullen worden gedekt uit het startkrediet. Tot slot heeft er per 1 september jl. een urenitbreiding plaatsgevonden van een interne medewerker vergunningverlening.			
78302501 Herontwikkeling locatie Berglaan 10 W'dr De Poorte	2025	54.000	Er is een concept-stedenbouwkundig plan opgesteld. Het participatietraject met de omgeving wordt voorbereid. De ruimtelijke onderzoeken zijn in uitvoering. Er is een fiscaal advies ingewonnen ten behoeve van de grondexploitatie. Het advies is doorgerekend in een financiële haalbaarheidsanalyse om inzicht te geven in de financiële en fiscale consequenties van de tenderopties.	54.000	9.219	44.781
78302502 Herontw. locatie Bloemenlaan 52 H'heide De Stappen	2025	54.500	Er is een concept-stedenbouwkundig plan opgesteld. Het participatietraject met de omgeving wordt voorbereid. De ruimtelijke onderzoeken zijn in uitvoering. Er is een fiscaal advies ingewonnen ten behoeve van de grondexploitatie. Het advies is doorgerekend in een financiële haalbaarheidsanalyse om inzicht te geven in de financiële en fiscale consequenties van de tenderopties.	54.500	9.719	44.781
Totaal 2. Ruimte				4.316.401	1.349.664	2.966.737
3. Leefomgeving						
70152408 Uitbreiding MFC de Biezen 2024	2024	393.250	De Vergunningsprocedure (BoPa) is gestaakt, vanwege de stikstofbelemmeringen is het project niet haalbaar. Momenteel wordt onderzocht welke eventuele uitbreidingsmogelijkheden wel haalbaar zijn.	489.661	1.302	488.360
70152413 Zonnepanelen 2024 MFC De Drieschaar Ossendrecht	2023	201.154	Werkzaamheden worden uitgevoerd. Verwachte afronding Q1 2026.	197.686	57.423	140.263
70152414 WTB installatie 2024 MFC De Drieschaar Ossendrecht	2023	185.670	Werkzaamheden worden uitgevoerd. Verwachte afronding Q1 2026.	171.888	182.254	-10.366
70152415 Dakisolatie 2024 MFC De Drieschaar Ossendrecht	2023	717.119	Werkzaamheden worden uitgevoerd. Verwachte afronding Q4 2025.	374.475	214.054	160.421
70152416 Dakisolatie 2024 MFC De Biezen Putte	2023	477.090	Afronding van de werkzaamheden, verwachte oplevering Q4 2025. Vanwege extra constructieve voorzieningen is het budget van de dakbedekking overschreden.	-8.993	0	-8.993
70152417 Voorbereidingskred. nieuwbouw clubgeb. de Buizerd	2024	30.000	Het project nieuwbouw Grenswachters vs verduurzamen is lopende, verwachting is Q4 2025 een voorstel voor te leggen.	30.000	0	30.000
70152508 Zonnepanelen 2025 MFC De Biezen Putte	2023	202.235	De werkzaamheden zijn afgerond. Vanwege onvoorziene aanpassingen is het toegekende investeringsbedrag overschreden.	151.313	162.954	-11.641
70152509 WTB installatie 2025 MFC De Biezen Putte	2023	82.416	De werkzaamheden zijn afgerond. Na evaluatie zijn er mogelijk nog aanpassingen benodigd.	82.416	3.500	78.916
70152603 Zonnepanelen 2026 scouting Ossendrecht	2023	20.764	Krediet en uitvoering gepland voor 2026.	0	0	0
70152604 WTB installatie 2026 scouting Ossendrecht	2023	15.972	Krediet en uitvoering verwacht in 2026.	0	0	0
70152605 Dakisolatie 2026 scouting Ossendrecht	2023	175.692	Krediet en uitvoering verwacht in 2026.	0	0	0

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
70152606 Zonnepanelen 2026 MFC De Kloek Huijbergen	2023	124.914	Krediet en uitvoering verwacht in 2026/2027.	0	0	0
70152607 WTB installatie 2026 MFC De Kloek	2023	226.190	Krediet en uitvoering verwacht in 2026/2027.	0	0	0
70152608 Dakisolatie 2026 MFC De Kloek Huijbergen	2023	192.511	Krediet en uitvoering verwacht in 2026/2027.	0	0	0
70159000 Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2024	2021	559.840	Uitvoeringsprogramma is in uitvoering. De werkzaamheden zijn uitgezet, verwachting is dat alle werkzaamheden Q4 2025 afgerond zijn.	278.012	206.440	71.572
70159100 Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2025	2021	645.486	Uitvoeringsprogramma is in uitvoering.	645.486	67.051	578.435
70159200 Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2026	2021	488.402	Het nieuw MJOP 2026-2029 zal Q4 2025 worden aangeboden.	0	0	0
70159300 Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2027	2021	252.764	Het nieuw MJOP 2026-2029 zal Q4 2025 worden aangeboden.	0	0	0
70159400 Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2028	2021	361.024	Het nieuw MJOP 2026-2029 zal Q4 2025 worden aangeboden.	0	0	0
70159500 Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2029	2021	221.891	Het nieuw MJOP 2026-2029 zal Q4 2025 worden aangeboden.	0	0	0
70190007 Kerktoeren Woensdrecht	2019	150.000	Wij zijn in afwachting van een voorstel van de eigenaar. Hierna kunnen college en raad een besluit nemen voor toekenning van het gereserveerde krediet.	150.000	0	150.000
72100000 Renovatie Grensstraat Putte	2021	549.000	Deze middelen worden ingezet voor werkzaamheden in de Grensstraat en de Canadalaan die inmiddels zijn gestart. Het project loopt door in 2025/2026.	280.182	298.024	-17.842
72102401 Reconstr. Verlengde Duinstraat Hoogerheide 2025	2023	250.000	De aanpak van de Duinstraat die gepland stond voor 2024 is een jaar doorgeschoven in de planning. Aanleiding is de urgentie binnen een ander project (Montgomerystraat) die een jaar eerder wordt aangepakt. In 2024 zijn wel voorbereidingskosten gemaakt, deze worden verrekend met het krediet in 2025. Eind 2025 aanbesteding en start werken	242.747	23.864	218.883
72102501 Reconstructie Prinsessenwijk Putte 2026	2024	300.000	Project staat gepland voor uitvoering in 2026. In 2025 zijn er voorbereidingskosten gemaakt.	-1.310	13.467	-14.777
72102502 Herinrichting Nieuweweg Hoogerheide 2025	2024	250.000	Is in voorbereiding. Uitvoering in 2026.	246.290	47.394	198.896
72102503 Reconstructie brug Langeweg Ossendrecht 2025	2024	600.000	Het proces van aanbesteding loopt. Uitvoering vindt plaats in 2025.	600.000	105.969	494.031
72102504 Aanschaf/vervanging 10 picknickbanken div.locaties	2025	22.350	De picknickbanken zijn besteld en zullen in Q4 worden geplaatst.	22.350	0	22.350
72102601 Rec. Kapuc.str. Wilhelm.str, Kartuijz.st Leempad 27	2023	300.000	Project gaat in 2026 in voorbereiding	0	0	0
72102701 Reconstructie Montgomerystraat Huijbergen 2024	2023	195.000	De rioolvervanging van de Montgomerystraat is uitgevoerd, groenwerkzaamheden zijn gepland in het najaar van 2025. Daarna start de garantie periode. De eindafrekening vindt plaats medio 2026.	176.257	178.436	-2.179

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
72102702 Herinrichting Antwerpsestraat Putte 2027		450.000	Plantonwikkeling en uitvoering kunnen pas worden opgepakt na realisatie van plannen op het Sneek terrein.	0	0	0
72102800 Renovatie openbare verlichting 2024	2023	244.000	Afgerond. Krediet afsluiten.	40.784	22.091	18.693
72102900 Renovatie openbare verlichting 2025	2023	247.750	Is in voorbereiding. Uitvoering vindt plaats in het najaar van 2025	247.750	70.311	177.439
72103000 Renovatie openbare verlichting 2026	2023	264.750	Voorbereiding renovatie start in 2026.	0	0	0
72103100 Renovatie openbare verlichting 2027	2023	259.500	Wordt t.z.t. voorbereid en uitgevoerd.	0	0	0
72103200 Renovatie openbare verlichting 2028	2023	300.000	Wordt t.z.t. voorbereid en uitgevoerd	0	0	0
72103300 Renovatie openbare verlichting 2029	2023	237.750	Nog nader te bepalen.	0	0	0
72103400 Plaatsen 34 extra lichtpunten openb. verlichting	2024	51.000	Werkzaamheden zijn in afrondende fase. De eindafrekening volgt nog.	51.000	42.460	8.540
72103500 Aanbrengen openb. verlichting terrein Volksabdij	2024	45.000	Project in afrondende fase, eindafrekening volgt	45.000	44.296	704
72103600 Aanbrengen verharding parkeervakken Noordrand O'dr	2025	65.000	In afrondende fase, eindafrekening volgt.	65.000	32.353	32.647
72105000 Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2024	2023	1.253.000	Middelen worden nog ingezet voor de Middenweg in Hoogerheide	1.164.514	1.063.622	100.892
72105100 Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2025	2023	1.253.000	Onderhoud elementenverharding is in uitvoering. Asfalt bestek volgt.	1.253.000	30.307	1.222.693
72105200 Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2026	2023	1.047.000	Voorbereiding bestek start 2026.	0	0	0
72105300 Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2027	2023	1.047.000	Voorbereiding bestekken start 2027	0	0	0
72105400 Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2028	2023	1.047.000	Uitvoeringsprogramma nog niet in voorbereiding.	0	0	0
72105500 Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2029	2023	1.047.000	Uitvoeringsprogramma nog niet in voorbereiding.	0	0	0
72402501 Reconstructie kunstwerk De Blaffert O'dr 2026	2021	900.000	In 2026 start de engineering van dit project waarna de uitvoering volgt.	0	0	0
75412401 Uitvoeringsagenda Kerken- & Erfgoedvisie 2023-2033	2024	60.000	Sinds 2024 is gestart met het uitvoering geven aan de uitvoeringsagenda uit de erfgoedvisie. Er worden diverse acties opgepakt waar kosten aan verbonden zijn, zoals het organiseren van de open monumentendag, het aanwijzen van nieuwe gemeentelijke monumenten en het zichtbaar maken van deze monumenten . Het krediet kent een looptijd tot en met 2033 en de kosten lopen in heel deze periode door.	60.000	125	59.875

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
75601901 Geosite Groeve Boudewijn	2019	108.800	De eindafrekening van de Provinciale subsidie is door de Streekorganisatie ingediend. Wij zijn in afwachting van de uitbetaling van de resterende subsidie.	-36.259	0	-36.259
75602001 Groen initiatieven 2019	2022	25.000	Dit traject loopt nog. Jaarlijks wordt er een verscheidenheid aan groeninitiatieven ondersteund, we gaan kijken of we dit kunnen combineren met initiatieven vanuit een ander domein.	1.081	0	1.081
75800005 Vervang./aanschaf speelvoorzieningen en -locaties	2025	250.000	Vanaf 2026 gaat het nieuwe beleidsplan in uitvoering en zullen de middelen aangewend worden.	0	0	0
76300900 Benutten iDOP-gelden kern Ossendrecht	2020	68.490	Dit is onderdeel van een groter plan. De inrichting van de paden voor de begraafplaatsen zou als laatste onderdeel uitgevoerd worden. Er is in mei 2025 aan het Dorpsplatform Ossendrecht gevraagd om samen met de initiatiefnemers met een inrichtingsvoorstel te komen voor de begraafplaats en het Eikelhof.	14.652	0	14.652
76302501 Dig.communic.- & presentiescherm MFC de Drieschaar	2025	18.252	Conform raadsbesluit d.d. 26-06-2025, agendanr. .2025-039 is er een totaal bedrag toegekend van € 75.209,- voor de uitbreiding van de communicatie- en presentatieschermen alsmede de internetfaciliteiten bij alle MFC's. Stand van zaken; we zijn op dit moment bezig met het treffen van de voorzieningen.	18.252	7.301	10.951
76302502 Dig. communicatie- & presentiescherm MFC de Kloek	2025	15.379	Conform raadsbesluit d.d. 26-06-2025, agendanr. .2025-039 is er een totaal bedrag toegekend van € 75.209,- voor de uitbreiding van de communicatie- en presentatieschermen alsmede de internetfaciliteiten bij alle MFC's. Stand van zaken; we zijn op dit moment bezig met het treffen van de voorzieningen.	15.379	6.152	9.227
76302503 Dig. communicatie- & presentiescherm MFC de Biezen	2025	15.379	Conform raadsbesluit d.d. 26-06-2025, agendanr. .2025-037 is er een totaalbedrag van € 75.209,- toegekend voor de uitbreiding van de communicatie- en presentatieschermen alsmede de internetfaciliteiten bij de MFC's. We zijn op dit moment bezig met het treffen van de voorzieningen.	15.379	6.151	9.228
77228000 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2023	2023	1.612.621	Dit budget wordt ingezet op het project vervanging riolering en aanpak Grensstraat in Putte. Dit project is in uitvoering.	1.612.621	368.224	1.244.397
77228100 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2024	2023	583.526	Deze middelen worden ingezet voor realisatie van het ondergrondse deel van de Montgomerystraat en de maatregelen/reparaties die volgen uit de rioolinspectie 2024. project uitgevoerd, zit in garantie periode, in het najaar 2025 oplevering en afrekening.	583.526	342.018	241.508
77228200 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2025	2025	1.786.869	Vorbereidingskosten voor de renovatie van het riooldeel van de verlengde Duinstraat en de Nieuweweg zijn geboekt. Het restant wordt in 2025 aangewend voor de uitvoering van deze werkzaamheden en het reguliere riool - onderhoud van 2025. Middelen in stand houden.	1.786.869	264.454	1.522.415
77228300 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2026	2024	736.600	Werkzaamheden staan gepland voor 2026. In 2025 zijn voorbereidingskosten gemaakt.	-7.310	12.852	-20.162
77228400 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2027		675.800	Vorbereiden in 2026	0	0	0
77228500 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2028		2.533.000	Vorbereiden 2027	0	0	0
77228600 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2029		2.533.000	Vorbereidingen in 2028.	0	0	0
77228700 Vervangen riolering Nieuweweg Hoogerheide 2025	2023	670.000	Project is in voorbereiding. Uitvoering in 2026.	670.000	0	670.000
77228800 Vervangen riolering Antwerpsestraat Putte 2027	2023	1.050.000	nog afwachten op de ontwikkeling vh Sneekterrein, daarna starten met voorbereiden	0	0	0
77230000 opstellen/uitvoeren warmtevisie	2021	100.000	er uit halen	0	0	0

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
77232301 Lokale Aanpak Isolatie (Spuk LAI)	2023	814.920	2023 heeft in het teken gestaan van de voorbereiding van het programma. Een deel hiervan heeft geleid tot een aanbesteding welke in het 2e kwartaal van 2024 is gepubliceerd en in oktober 2024 is afgerond en toegekend. Buiten de aanbesteding voor het maatwerkadvies zijn er vanaf die periode ook 2 andere onderdelen, de "doe het zelf cadeaubon" en de uitvoerende maatregelen zoals isoleren toegekend aan een uitvoerende partij. Nu het juridische gedeelte door contracten is afgerond is de tijd vanaf het eerste kwartaal 2025 om het uitvoeringsprogramma vorm te gaan geven. Hierbij is de aanschaf van een crm systeem en het koppelen van verschillende programma's het hoofdonderwerp. Door de wijzigingen binnen SMP en de bijbehorende juridische onderdelen heeft dit traject wat vertraging opgelopen. De verwachting is dat dit jaar alle voorbereidingen tot een einde komen en dat we begin 2026 kunnen beginnen met het toekennen van de subsidies naar woningeigenaren.	0	-907.295	907.295
77232302 Aanpak energiearmoede – inzet energiefixers	2023	134.268	Er is destijds een aanbesteding gedaan in samenwerking met de RWB en enkele andere West-Brabantse gemeenten. In 2024 is gestart met de klusbus gericht op realisatie van energie beperkende maatregelen bij inwoners die financieel minder draagkrachtig zijn en waarvan de woning een laag energielabel heeft. De opdracht van de klusbus is per 31 juli 2025 officieel afgerond. Uit cijfers blijkt dat 37% van de doelgroep is bereikt met een beoordelingscijfer in zijn totaliteit van 8,45.	0	-84.864	84.864
77232303 Lokale Aanpak Isolatie (Spuk LAI) 2024-2027	2024	1.389.946	We zijn eerst aan de slag met het budget van SPUK LAI 2023-2026. Deze zal opvolgend worden aangesproken. Er is nu nog geen budget hiervan gebruikt.	0	-1.378.946	1.378.946
77232304 Lokale Aanpak Isolatie (Spuk LAI) 2025-2028	2025	962.902,00	Het doel van het Nationaal Isolatieprogramma is om tot en met 2030 2,5 miljoen woningen te isoleren. De nadruk ligt daarbij op de 1,5 miljoen slecht geïsoleerde woningen (energielabel E, F en G). Voor uitvoering van het nationaal isolatieprogramma ontvangt de gemeente subsidie. Deze subsidie wordt in 3 tranches uitgekeerd. Dit bedrag is de 3e tranche. Deze tranches zijn bewust opgedeeld in 3 grootboeknummers zodat de gemeente ook het geld van de eerste tranche eerst opmaakt, opgevolgd door de 2e en daarna de 3e. De status van deze tranche is dat het nog niet is benut. . Het volledige subsidie bedrag is de komende jaren nodig om de isolatie opgave te realiseren.	0	-962.902	962.902
77240000 Paden op de begraafplaats Ossendrecht	2020	14.296	Dit is onderdeel van een groter plan. De inrichting van de paden voor de begraafplaatsen zou als laatste onderdeel uitgevoerd worden. Er is in mei 2025 aan het Dorpsplatform Ossendrecht gevraagd om samen met de initiatiefnemers met een inrichtingsvoorstel te komen voor de begraafplaats en het Eikelhof.	14.296	1.888	12.408
78200001 Klimaat- en energiebeleid 2024-2026 (CDOKE)	2023	1.389.690	Wij ontvangen van het Rijk een specifieke uitkering voor het behalen van de doelen uit de Klimaatwet. Doel is om de uitstoot van CO2 met diverse maatregelen terug te dringen. De betreffende CDOKE gelden zijn bedoeld voor personele inzet. Deze is inmiddels, via inhuur, voor een deel gerealiseerd. Nu inmiddels ook de duurzaamheidsvisie door de raad is vastgesteld ligt de focus op uitvoering daarvan en zullen de resterende middelen eveneens worden ingezet .	0	-150.841	150.841
78200002 Klimaat- en energiebeleid 2025-2027 (CDOKE)	2023	459.066	Het budget 'Klimaat- en energiebeleid dat in 2023 is toegekend (CDOKE) (K)' is bedoeld voor alle kosten die samenhangen met maatregelen voor klimaat- en energiebeleid. Onderdeel van deze opgave is onder meer de projectmatige aanpak van het Nationale Isolatie Programma (NIP. Tot nu toe is op het budget van 2023 een bedrag van € 255.711.40,- uitgegeven. Ook in 2024 is budget toegekend ter grootte van € 463.320,- Er zijn ten laste van dit budget verschillende onderzoeken uitgevoerd zoals:- Onderzoek gebiedstransitie en energiehub: € 45.000,-,-- Onderzoek warmte- en bronnenstudie: € 38.000,- Daarnaast huren wij externe capaciteit in voor de uitvoering van taken op het gebied van duurzaamheid, wordt onderzoek verricht naar een Soorten Management Plan (beschermde diersoorten) en zijn kosten gemaakt voor de	0	-837.656	837.656

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
			voorbereiding van de uitrol van het Nationaal Isolatie Programma (bv bouwen van een webpagina en ontwikkeling van een communicatiestrategie).			
Totaal 3. Leefomgeving				11.743.994	-445.767	12.189.761
4. Economie						
73100800 Uitvoeringsagenda project HCA	2020	14.670	In 2023 is een onderzoek uitgevoerd naar het verbeteren van de bereikbaarheid, de huisvesting, en het vestigingsklimaat van Aviolanda en de Vliegbasis. Het restant wordt op een later tijdstip ingezet ten behoeve van de uitvoeringsagenda. In 2025 zijn geen kosten gemaakt.	5.146	0	5.146
73100900 Voorbereidingskosten nieuwe Europese projecten	2021	25.000	Betreft een revolverend fonds, waarmee kosten voor Europese subsidie aanvragen kunnen worden gedekt. Het krediet dient derhalve beschikbaar te blijven. We laten een scan uitvoeren op kansrijke subsidietrajecten om tijdig voorbereid te zijn op eventuele aanvragen.	25.000	0	25.000
77211700 Plaatsen ondergrondse afvalinzamelingcontainers	2017	60.280	Geld beschikbaar houden voor het verder optimaliseren van de inzamelfaciliteiten. Dit budget wordt ingezet om eerst met een pilot een GFE-voorziening te realiseren voor hoogbouwlocaties waar GFT+E momenteel niet gescheiden kan worden ingezameld, en deze bij succes op meer locaties toe te passen.	7.966	0	7.966
77212501 Pilot plaatsen sensoren in openbare prullenbakken	2025	52.000	Het budget wordt ingezet naar aanleiding van de motie Bijplaatsingen, voor de aanschaf van vulgraad sensoren voor openbare prullenbakken en van openingverkleiners. De openingverkleiners zijn bedoeld om verkeerd aangeboden afval en dumpingten te ontmoedigen. Door het inzamelproces van de openbare prullenbakken te optimaliseren, komt capaciteit vrij om bijplaatsingen bij de ondergrondse containers op te ruimen.	52.000	0	52.000
Totaal 4. Economie				90.112	0	90.112
5. Bestuurskracht						
70151706 Aanschaf sportveldenwals 2025	2025	10.000	Sportveldenwals is vervangen in 2025.	10.000	10.312	-312
70151709 Aanschaf plateauwagen 2026(drangh.)	2026	11.000	Zal in 2026 worden aangekocht.	0	0	0
70152304 Aanleg zonnepanelen 2023 bedrijfsgebouw team W&D	2022	39.044	De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. fase 1 is voltooid. Bij de opbrengstbeoordeling wordt bekeken of er nog panelen moeten worden bijgeplaatst. Deze extra zonnepanelen staan pas gepland voor fase 2 medio 2030 i.c.m. verduurzaming en aanleg warmtepompen. (Cv-ketels zijn nu nog te jong om te vervangen).	8.774	0	8.774
70152305 Aanleg zonnepanelen 2023 brandweerkazerne H'heide	2022	39.000	De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. fase 1 is voltooid. Bij de opbrengstbeoordeling wordt bekeken of er nog panelen moeten worden bijgeplaatst. Deze extra zonnepanelen staan pas gepland voor fase 2 medio 2030 i.c.m. verduurzaming en aanleg warmtepompen. (Cv-ketels zijn nu nog te jong om te vervangen).	16.630	0	16.630
70152309 Aanleg zonnepanelen 2023 brandweerkazerne Huijb.	2022	43.000	Werkzaamheden zijn voltooid, a.d.h.v. verbruik en opbrengst van de panelen moeten er mogelijk panelen bij geplaatst worden.	5.401	0	5.401
70152401 Aanleg zonnepanelen 2024 gemeentehuis (incl.bibl.)	2022	345.161	De werkzaamheden zijn in uitvoering. Afronding is gepland in Q3/Q4 van 2025.	285.296	140.801	144.495
70152402 Aanleg WTB-install.2024 gem.huis (incl.bibl kapel)	2022	411.677	De werkzaamheden zijn in uitvoering. Afronding is gepland in Q3/Q4 van 2025.	-2.909	-43.078	40.169
70152403 Vernieuwen dakbedekking 2024 gem.huis (incl.bibl.)	2022	39.950	De werkzaamheden zijn in uitvoering. Afronding is gepland in Q3/Q4 van 2025.	12.582	1.973	10.609
70152404 Aanleg zonnepanelen 2024 MFC Kloosterhof H'heide	2022	181.000	De werkzaamheden zijn in uitvoering. Afronding is gepland in Q3/Q4 van 2025.	153.294	72.724	80.570

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
70152405 Aanleg WTB-install.2024 MFC Kloosterhof incl.sport	2022	542.000	De werkzaamheden zijn in uitvoering. Afronding is gepland in Q3/Q4 van 2025.	717	-41.317	42.034
70152406 Aanbr. dakisolatie 2024 sporthal MFC Kloosterhof	2022	292.000	De werkzaamheden zijn in uitvoering. Afronding is gepland in Q3/Q4 van 2025.	72.097	14.610	57.487
70152407 Aanbouw brandweerkazerne Ossendrecht 2024	2023	75.000	De Veiligheidsregio heeft aangegeven dat het arbotechnisch niet langer verantwoord is dat brandweermensen zich in de beperkte ruimte naast de brandweerwagons moeten omkleden ten tijde van een uitruk. Omdat er verder geen geschikte ruimte voorhanden is om (snel) om te kunnen kleden heeft de Veiligheidsregio een verzoek ingediend voor uitbreiding van de brandweerkazerne om in deze behoefte te kunnen voorzien. Er is budget en een voorstel voor een uitbreiding t.b.v. kleedruimte aan de achterzijde van de kazerne. Dit project is in de voorbereidingsfase.	74.165	0	74.165
70152501 Aanschaf 3 pick-ups 2026 team Wijk- & Dorpsbeheer	2026	185.500	In 2026 zal er een aanbesteding plaatsvinden.	0	0	0
70152502 Gladheidsbestrijdingsmaterieel 2025	2025	44.750	Zijn besteld en worden in Q4 van 2025 geleverd.	44.750	0	44.750
70152504 Aanschaf container 2025 team Wijk- & Dorpsbeheer	2025	20.000	Deze container komt terug in het nieuwe beheerplan materieel Wijk-& dorpsbeheer. De container is nog in goede staat en de investering kan worden uitgesteld.	20.000	0	20.000
70152510 Aanschaf oplaadunit elektr. werkmaterieel teamW&D	2025	18.721	De werkzaamheden zijn uitgevoerd. Alle facturen zijn nog niet ontvangen.	18.721	8.256	10.465
70152601 Aanschaf bladzuigwagons 2026 team Wijk- & Dorpsbeh.	2026	35.000	Staat op materieelnota voor 2026.	0	0	0
70152701 Aanschaf veegmachine 2027 team W&D	2027	125.000	De veegmachine zal niet meer worden geactiveerd in de nieuwe materieel nota. Omdat het werk wordt uitbesteed aan Saver per 2026.	0	0	0
70152702 Aanschaf riooldoorspuitapparaat 2027 team W&D	2027	20.000	Zal worden opgenomen in de materieelnota voor 2027.	0	0	0
70152703 aanschaf hogedrukreiniger 2027 team W&D	2027	3.500	Zal worden opgenomen in de materieel nota voor 2028.	0	0	0
70152801 Aanschaf tractor 2028 team Wijk- & Dorpsbeheer	2028	80.000	Zal worden opgenomen in de materieel nota van 2028.	0	0	0
70152802 Aanschaf houtversnipperaars 2028 team W&D	2028	37.500	Zal in de nieuwe materieel nota voor 2028 terugkomen.	0	0	0
70152803 Aanschaf kunstmeststrooier 2028 team W&D	2028	6.000	Zal worden opgenomen in de materieel nota van 2028.	0	0	0
70152804 Aanschaf 2 aanhangwagens 2028 uitleendranghekkens	2028	12.000	Zal worden opgenomen in de materieel nota voor 2028.	0	0	0
70152901 Aanschaf schuttees 2029 team Wijk- & Dorpsbeheer	2029	25.500	Zal worden opgenomen in de materieelnota voor 2029.	0	0	0
70152902 Aanschaf wiet-eg 2029 team Wijk- & Dorpsbeheer	2029	5.000	Dit wordt uitgevoerd in 2029 volgens de nieuwe materieelnota.	0	0	0

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
70152903 Aanschaf rolveger gladheidbestrijding 2029 team WD	2029	9.000	Zal worden opgenomen in de materieelnota voor 2029.	0	0	0
70162401 Vervanging hardware raadzaal 2024	2023	80.000	De hardware in de raadszaal is vervangen volgens plan.	10.673	10.635	38
70162501 Audiovisuele middelen raadzaal	2024	67.700	De aanschaf en vervanging van de audiovisuele middelen in de raadszaal zijn volledig gerealiseerd. Eindafrekening volgt.	67.700	9.386	58.314
70162502 Aanpassingen inventaris raadzaal	2024	177.000	Nagenoeg alle aanpassingen zijn gerealiseerd. De laatste leveringen zullen in het laatste kwartaal plaats vinden.	177.000	172.508	4.492
70162503 Softwarepakket 0-prognose aanschaf + implementatie	2025	40.500	Implementatie is gestart en naar verwachting eind 2025 afgerond.	40.500	25.279	15.221
70167016 Modernisering GBA (software)	2017	50.564	Dit traject is afgerond, het restant komt te vervallen	10.165	9.032	1.133
70405000 Vervanging vloerbedekking en bureaus gemeentehuis	2024	184.000	De vervanging van vloerbedekking in het gemeentehuis. Uitvoering is gestart in het 4e kwartaal 2024 en loopt door in 2025.	34.864	74.608	-39.744
73202501 Aanpass. inrichting gebouw Boszicht Volksabdij O'd	2025	250.000	De verwachting is dat het toegekend investeringsbedrag toereikend zal zijn. De totale kosten zullen naar verwachting rond het investeringsbedrag zitten.	250.000	217.735	32.265
Totaal 5. Bestuurskracht				1.310.420	683.464	626.956
Saldo				23.436.355	1.853.128	21.583.227

B. Reserves en voorzieningen

Overzicht eigen financieringsmiddelen (reserves)

Bedragen in €

Overzicht eigen financieringsmiddelen (reserves)					
Nr.	Omschrijving reserve	Saldo 01-01-2026	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2026
1	Algemene reserve	23.929.873	-	283.175	23.646.698
2	Reserve personele veerkracht	350.000	54.401	54.401	350.000
3	Reserve revitalisering dorpskern Ossendrecht	2.176	-	-	2.176
4	Reserve revitalisering dorpskern Woensdrecht	1.342	-	-	1.342
5	Reserve Maintenance Valley	23.531	-	-	23.531
6	Reserve budget gemeenteraad	227.339	-	-	227.339
7	Reserve Business Park Aviolanda BV	2.162.720	-	-	2.162.720
8	Reserve groenfonds	126.265	-	-	126.265
9	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer	306.815	144.500	231.500	219.815
10	Bestemmingsreserve budget dorpsplatforms	48.748	-	-	48.748
11	Reserve Omgevingswet	67.289	-	-	67.289
12	Reserve AED-apparaten	6.987	-	-	6.987
13	Reserve anterieure overeenkomsten	55.000	-	-	55.000
14	Reserves ter dekking van kapitaallasten	7.292.445	1.460.198	539.939	8.212.704
15	Bestemmingsreserve grote incidentele wielerevenementen	80.000	-	-	80.000
16	Bestemmingsreserve Leefomgeving	285.321	-	1.670	283.651
17	Bestemmingsreserve Duurzaamheid	405.896	-	125.419	280.477
18	Bestemmingsreserve Asielopvang	250.000	-	-	250.000
Totaal		35.621.747	1.659.099	1.236.104	36.044.742

Overzicht eigen financieringsmiddelen (voorzieningen)

Bedragen in €

Overzicht eigen financieringsmiddelen (voorzieningen)					
Nr.	Omschrijving voorziening	Saldo 01-01-2026	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2026
Voor verplichtingen, verliezen & risico's					
1	Voorziening wethouderspensioenen (Wet Appa)	2.375.951	-	-	2.375.951
2	Voorziening wachtgeldten oud wethouders	-	-	-	-
3	Voorziening RVU (Regeling Vervroegd Uittreden)	74.899	-	-	74.899
4	Voorziening Verlofsparen	241.699	-	-	241.699
Onderhoudsregalisatievoorzieningen					
5	Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen	309.337	470.140	488.402	291.075
6	Voorziening onderhoud openbare verlichting	146.658	281.000	264.750	162.908
7	Voorziening onderhoud wegen	284.885	1.022.000	1.047.000	259.885

Bedragen in €

Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden					
8	Voorziening riolering	-	-	-	-
9	Voorziening vervangingsinvesteringen riolering	7.979.681	1.090.105	736.600	8.333.186
10	Voorziening egalisatie afvalinzameling & -verwerking	518.015	-	7.205	510.810
Totaal		11.931.125	2.863.245	2.543.957	12.250.413

Overzicht stortingen in reserves meerjarig

Bedragen in €

Jaarlijkse stortingen in reserves						
Nr.	Omschrijving reserve	Reden van storting	2026	2027	2028	2029 I/S
9	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer	Jaarlijkse dotatie	144.500	144.500	144.500	144.500 S
14	Reserve ter dekking van kapitaallasten	Jaarlijkse storting	10.101	10.101	10.101	10.101 S
Subtotaal structurele stortingen			154.601	154.601	154.601	154.601 S
2	Reserve personele veerkracht	Div. aanvullingen/stortingen vanuit openstaande formatie e.d.	54.401	-	-	- I
14	Reserve ter dekking van kapitaallasten	Nettowinst grondexpl. Centrum Hoogerheide	290.711	-	-	- I
14	Reserve ter dekking van kapitaallasten	Aanschaf aanhang(plateau)wagen	11.000	-	-	- I
14	Reserve ter dekking van kapitaallasten	Aanschaf bladzuigwagen	35.000	-	-	- I
14	Reserve ter dekking van kapitaallasten	Aanschaf 3 pick-ups	185.500	-	-	- I
14	Reserve ter dekking van kapitaallasten	Nettowinst grondexpl. Bergsestraat Huijbergen	802.886	-	-	- I
14	Reserve ter dekking van kapitaallasten	Aanschaf/vervanging speeltoestellen & -locaties	125.000	125.000	-	- I
14	Reserve ter dekking van kapitaallasten	Aanschaf riooldoorspuitapparaat	-	20.000	-	- I
14	Reserve ter dekking van kapitaallasten	Aanschaf/vervanging veegmachine	-	125.000	-	- I
14	Reserve ter dekking van kapitaallasten	Herinrichting Antwerpsestraat Putte	-	450.000	-	- I
14	Reserve ter dekking van kapitaallasten	Aanschaf/vervanging houtversnipperaar	-	-	37.500	- I
14	Reserve ter dekking van kapitaallasten	Aanschaf/vervanging tractor	-	-	80.000	- I
14	Reserve ter dekking van kapitaallasten	Aanschaf/vervanging schuttrek	-	-	-	25.500 I
Subtotaal incidentele stortingen			1.504.498	720.000	117.500	25.500 I
Totaal			1.659.099	874.601	272.101	180.101 I/S

I / S (= incidenteel / structureel)

Overzicht onttrekkingen aan reserves meerjarig

Bedragen in €

Jaarlijkse onttrekkingen aan reserves							
Nr.	Omschrijving reserve	Reden van onttrekking	2026	2027	2028	2029	I/S
14	Reserves ter dekking van kapitaallasten	Jaarlijkse aanwending egalisereserves ter dekking van kapitaallasten	539.939	716.124	674.307	634.790	S
	Subtotaal structurele onttrekkingen		539.939	716.124	674.307	634.790	S
1	Algemene reserve	Vervanging/aanschaf speeltoestellen & -locaties	125.000	125.000	-	-	I
1	Algemene reserve	Tijdelijke uitbreiding formatie RO & VTH BOA's	158.175	105.448	-	-	I
1	Algemene reserve	Herinrichting Antwerpsestraat Putte 2027	-	450.000	-	-	I
2	Reserve personele veerkracht	div. aanwendingen tbv formaties/inhuur/RVU uitk. etc.	54.401	-	-	-	I
9	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- en Dorpsbeheer	Aanschaf aanhang(plateau)wagen 2026	11.000	-	-	-	I
9	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- en Dorpsbeheer	Aanschaf bladzuigwagen 2026	35.000	-	-	-	I
9	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- en Dorpsbeheer	Aanschaf 3 pick-ups team Wijk- & Dorpsbeheer 2026	185.500	-	-	-	I
9	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- en Dorpsbeheer	Aanschaf/vervanging hogedrukreiniger 2027	-	3.500	-	-	I
9	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- en Dorpsbeheer	Aanschaf/vervanging riooldoorspuit-apparaat 2027	-	20.000	-	-	I
9	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- en Dorpsbeheer	Aanschaf/vervanging veegmachine 2027	-	125.000	-	-	I
9	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- en Dorpsbeheer	Aanschaf/vervanging kunstmeststrooier 2028	-	-	6.000	-	I
9	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- en Dorpsbeheer	Aanschaf/vervanging aanhangwagens 2028	-	-	12.000	-	I
9	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- en Dorpsbeheer	Aanschaf/vervanging houtversnipperaar 2028	-	-	37.500	-	I
9	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- en Dorpsbeheer	Aanschaf/vervanging tractor 2028	-	-	80.000	-	I
9	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- en Dorpsbeheer	Aanschaf/vervanging wiede-eg 2029	-	-	-	5.000	I
9	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- en Dorpsbeheer	Aanschaf/vervanging rolveger gladheidsbestrijding 2029	-	-	-	9.000	I
9	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- en Dorpsbeheer	Aanschaf/vervanging schutfrees 2029	-	-	-	25.500	I
16	Bestemmingsreserve Leefomgeving	Bijdrage burgerinitiatief groenproject Ossendrecht	1.670	1.665	1.665	-	I
17	Bestemmingsreserve Duurzaamheid	Aanwendingen o.b.v. opstellen Visie Duurzaamheid	125.419	125.419	125.419	-	I
	Subtotaal incidentele onttrekkingen		696.165	956.032	262.584	39.500	I
	Totaal		1.236.104	1.672.156	936.891	674.290	I/S

I / S (= incidenteel / structureel)

C. Subsidieoverzicht

Subsidieoverzicht

Op grond van de Algemene Subsidieverordening gemeente Woensdrecht 2023 stelt de raad jaarlijks het subsidieplafond vast. Dit plafond is verruimd door de introductie van de subsidieregeling Cultuureducatie met kwaliteit, de nieuwe subsidieverstrekking voor het Natuurpodium, en door indexeringen van zowel budget- als waarderingssubsidies. Voor 2026 bedraagt het totale subsidieplafond hierdoor € 2.405.653.

Daarnaast is er jaarlijks een bedrag van € 8.143 beschikbaar voor de subsidieregeling Eenmalige subsidies Woensdrecht.

Voor de subsidieperiode 2026 stellen wij u voor de subsidieplafonds per thema als volgt vast te stellen:

Subsidiethema	Subsidieplafond 2026	Subsidieplafond 2025
Cultuur en recreatie	€ 692.028	€ 632.018
Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	€ 1.565.109	€ 1.488.385
Volksgezondheid	€ 146.493	€ 142.044
Milieu	€ 2.023	€ 1.962
Totaal	€ 2.405.653	€ 2.264.409

*De indexatie van de waarderingssubsidies voor het subsidieplafond 2025 is alvast verwerkt in het plafond en zal in de derde kwartaalrapportage van 2025 ter vaststelling aan de raad worden voorgelegd.

Afkortingenlijst

Afkorting	Omschrijving	Afkorting	Omschrijving
AED	Automatische externe defibrillator	IHP	Integraal Onderwijshuisvestingsplan
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers	ISD	Intergemeentelijke sociale dienst
BAG	Basisregistraties Adressen en Gebouwen	LPS	Lowys Porquinstichting
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten	MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
BENEGO	Belgisch-Nederlands Grensoverleg	MFC	Multifunctionele Centra
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten	MJOP	Meerjaren onderhoudsplan
BPA	Business Park Aviolanda	MTB	Mountainbike
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde	NV	Naamloze vennootschap
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten	OMWB	Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
BV	Besloten vennootschap	OR	Ondernemingsraad
BWB	Belastingsamenwerking West-Brabant	OZB	Onroerende zaakbelasting
BWI	Brede Welzijnsinstelling	P&C	Planning & control
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst	PZEM	Provinciale Zeeuwse Energie Maatschappij
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek	RAV	Regionale Ambulance Voorziening
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden	REWIN	Regionale ontwikkelings-NV voor de regio West-Brabant
DNWG	De Netwerkgroep	RWB	Gemeenschappelijke regeling Regio West Brabant
DUO	Dienst uitvoering onderwijs	SAVER	Samenwerkingsverband Reinigingsdiensten
EMU	Economische en Monetaire Unie	SIW	Stichting Inkoopbureau West-Brabant
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit	VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
EU	Europese Unie	VO	Voortgezet onderwijs
FMI	Funciemengingsindex	VRMWB	Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant
FTE	Fulltime-equivalent	VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
GBA	Gemeentelijke basisadministratie	VVV	Vereniging voor Vreemdelingenverkeer
GBE	Gemeenschappelijk Bezit Evides (Aqua BV)	WBA	West-Brabants Archief
GFT	Groente-, fruit- en tuin(afval)	WET FIDO	Wet financiering decentrale overheden
GGD	Gemeentelijke gezondheidsdienst	WGR	Wet gemeenschappelijke regelingen
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen	WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
GR	Gemeenschappelijke regeling	WOZ	(Wet) Waardering onroerende zaken
GVVP	Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan	WSW	Wet sociale werkvoorziening
GWP	Gemeentelijk Water Programma	WVS	Werkvoorzieningsschap
ICT	Informatie- en communicatietechnologie	WW	Werkloosheidswet
IDOP	Integraal dorpsontwikkelingsplan		